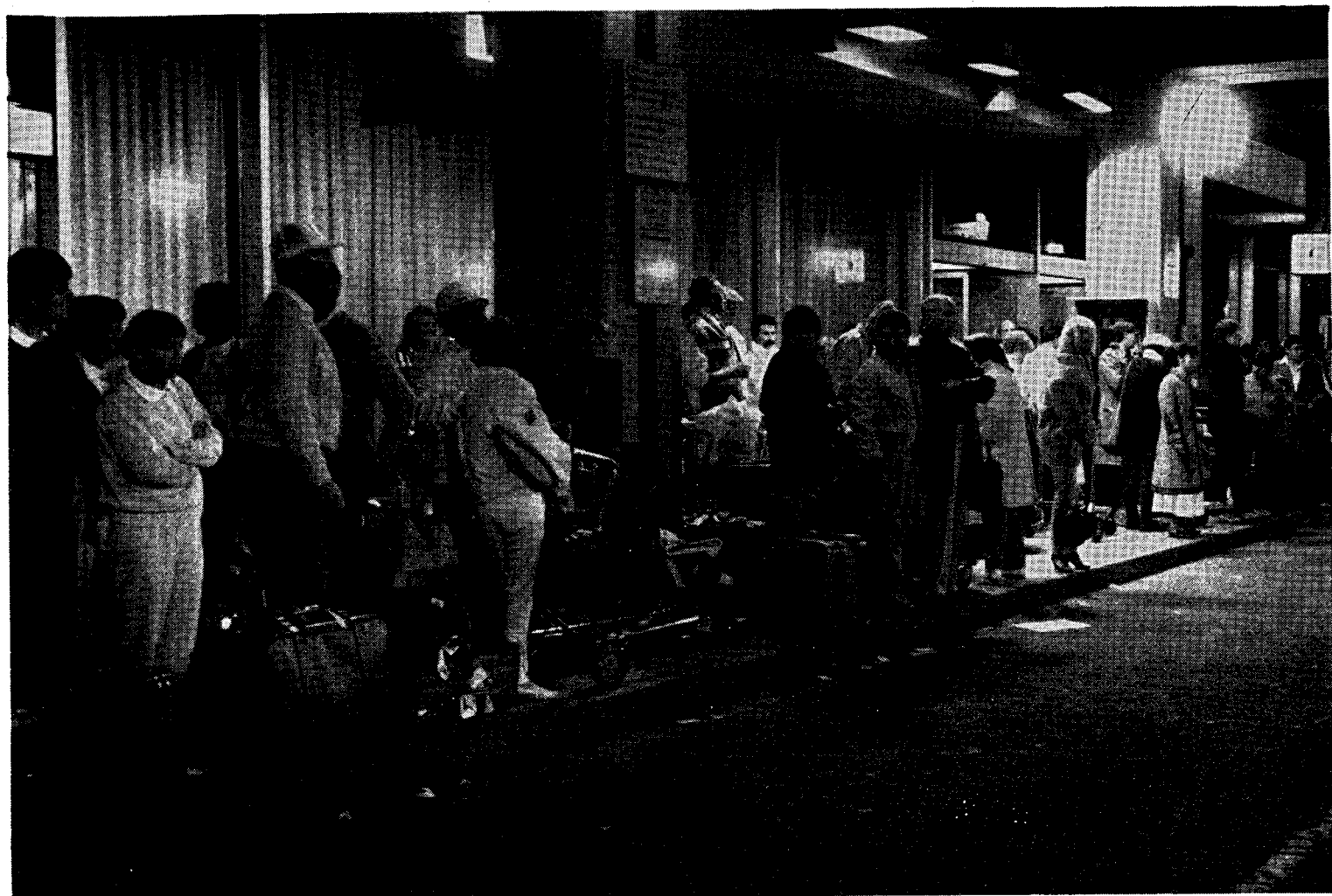

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

- KOSZMAR NA LOTNISKU W TORONTO : „NIE CHCIELI POWIEDZIEĆ CZY PRZYJECHAŁ, NIE WYPUSZCZALI PRZEZ 11 GODZIN” - REPORTAŻ
- O PIŁSUDSKIM BEZ SENTYMENTÓW. RAPORT SĘDZIEGO STARZYŃSKIEGO
- DOM MARZEŃ - RYNEK KANADYJSKI 1990
- DOLAROWE PRZEBOJE O INWESTYCJACH NA KONTYNENCIE

Istnieje od 1929 r.

**ATRAKCYJNE CENY!
NAJWYŻSZA JAKOŚĆ!
GWARANCJA!
BEZ CŁA!**

TRADING CO. (CANADA) LTD.

POLECA Z OFERTY "PEWEXU" I "BALTONY"

- * PACZKI ŻYWNOŚCIOWE, KOSMETYCZNE, ZABAWKI
- * TELEWIZORY KOLOROWE, MAGNETOWIDY, ZESTAWY STEREO, DYKTAfony, GŁOŚNIKI, RADIA SAMOCHODOWE
- * ZAMRAŻARKI, ŁODÓWKI, PRAŁKI, ZMYWARKI DO NACZYŃ, KUCHNIE ELEKTR., MIKROFALOWE, ROBOTY KUCHENNE, ETC.
- * PRZYCZEPY SAMOCHODOWE, PILY SPALINOWE

WIELKA OBNIŻKA CEN SAMOCHODÓW

POLONEZ 1,5 SLE	US\$	4.300.00
POLONEZ TRUCK 1,5	US\$	3.900.00
FSO 1,5 ME	US\$	3.200.00
FSO 1,5 Kombi	US\$	3.400.00

BLIŻSZYCH INFORMACJI UDZIELI I ZLECENIE PRZYJMIE:

PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.

1610 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. M6P 1A7

Na linii kolejki podziemnej między stacjami: Keele i Dundas W.

TEL. 588-1414

Godziny urzędowania: dni powszednie: 9:00 do 18:00

soboty: 9:00 do 15:30

lub

UPOWAŻNIONY DEALER PEKAO

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada
Leszek Szaruga	- Z dystansu
Rafał Marszałek	- Listy z Piasków
Karolina Jankowska	- Czytane między ...
Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa	- Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Halina Baranowska	- Życie nie umierać
Ewa Rewkowska	- Echo poleca, brydż
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie

WSPÓLPRACUJĄ:

- Wiesława Czapińska (Polska)
 prof. dr Ewa Brantley
 dr Tadeusz Prus
 Waław Liebert
 Adam Tomaszewski
 Iwona Majewska
 Wojciech Wojnarowicz
 Janusz Pietrus
 S.Cech
 Krzysztof Krzysztoforski
 Andrzej Stawicki
 Nina Geysztor-Zawirska
 Maciej Kurowicki
 Bogusław Rzepecki
 Lech Jamka (RFN)
 Marek Gaszyński (Polska)
 Jan Rulewski (Polska)
 Andrzej Kobos
 Typesetting: Olimpia Orlewicz
 Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż
 Druk: Związkowiec, okładka: Futura Graphics

SPIS TREŚCI

	Gość niedzielny	2
	Świat	4
	Kanada	6
	Polska	8
	Dojść do końca	12
M.Celiński	Wichrycyiele w sutannach	14
D.Harasimowicz	Z dystansu	16
L.Szaruga	Szarganie świętości	18
L.Żebrowski	Rynek domów w Kanadzie.....	20
K.Ostaszewski	Pokochać kapitalizm	26
L.Dobosz	Weź się w garść.....	28
H.Baranowska	Zdrowie	29
	Życie nie umierać.....	30
	Horoskop	32
	Kalendarzyk	33
H.Sokolska	Imigracja	34
	Bajka dla dzieci na kartce do wycięcia i kolorowania	35

OKŁADKA I:

Port lotniczy w Toronto. Tłumy czekające na taksówki.
Zdjęcie archiwalne Andrzeja Stawickiego

Wiadomości z Polski podajemy głównie za RWE, RFI, agencjami zachodnimi, Gazetą Wyborczą, wydawnictwami drugiego obiegu, prasą polską i emigracyjną oraz własnymi korespondentami w kraju.

ADRES	51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY:	TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT:	\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page special rate \$ 200.00, half page \$130.00, back cover \$450, in. cover \$250 Special: ALL SMALL ADS FREE
SUBSCRIPTION	półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA:	zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej. Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek. Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

GOŚĆ NIEDZIELNY

Jest niedziela 22 maja. Pani Zuzanna i Rajmund Sieroń z Kitchener jadą na lotnisko Pearson. Panuje nastrój radosnego podniecenia. Przed dwunastą ma wylądować na terminalu II ich długo oczekiwany brat z Polski - Andrzej Tokarski. Pogoda pod psem w Toronto. Siąpi deszcz. Państwo Sieronowie jeszcze nie wiedzą, że czeka ich w Toronto cały długi dzień.

Co się dzieje na lotnisku w Toronto wie każdy, kto choć raz czekał na rodzinę z Europy. Na końcu terminalu II panuje tak potworny ścisk i duchota, że po chwili czekania ogarnia człowieka zwątpienie. Zanim otworzy się trzeci terminal, który już jest na ukończeniu, jest sposób, by uniknąć całego ścisku. Wyjeżdżając na wakacje zaopatrujemy się w dwudziestopięciocentówki z reniferem zwane tu kłoterami. Rodzinę, która została w domu uprzedzamy, by siedziała tam, czekała na nasz telefon po powrocie, nie ważyła się jechać na lotnisko. Po wylądowaniu pędzimy do automatu i mówimy, że oto jesteśmy. Rodzina dojedzie do nas lub my do niej. Starczy jej czasu z pewnością, bowiem stracimy go jeszcze sporo warując przy kołowrocie z walizkami. Metoda ta oszczędziła mojej rodzinie kilkunastu godzin czasu i nerwów, średnio po 2-3 godziny na przyjazd. Koniec z dantejskimi scenami spowodowanymi opóźnieniami samolotów i wąskim gardłem. Metoda Kłotera nie działa jednak w wypadku odwiedzających nas krewnych z kraju. Nawet gdybyśmy go wysłali w liście z instrukcją, co robić krewny coś pomylił i wynikną z tego komplikacje. Zresztą jak tu nie powitać brata czy kuzyna na lotnisku, nawet jeśli znajduje się ono w odległości 100 kilometrów od Toronto? Takie chwile pamięta się długo. Państwo Sieronowie zapamiętają sobie powitanie brata bardzo dobrze. I bynajmniej nie z sentymentalnych tylko względów.

Ktokolwiek wyczekał swoje na lot-

nisku, słyszał nieraz w megafonie "Osoby oczekujące na przylatującego linia taką to a taką pana X proszone są o zgłoszenie się do biura". Komunikat się czasem powtarza, bo oczekujący na przykład nie dosłyszeli, nie zrozumieli i nie wiedzą o jakie biuro chodzi. Czasem ich po prostu nie ma. Od lat w Montrealu odbierały gości z Polski małe mikrobusy prywatnych firm. Dowoziły owych krewnych do Toronto i okolic pod sam dom. Wystarczyło wyjść na próg. Potem na miejscu, prawem niemal monopolisty, wszedł autokar Tor Lotu i nadal do Montrealu nie trzeba było się trudzić po ciocię, wujka czy siostrzeńca. Wyprawa taka to w końcu kilkanaście godzin. Kogo na to stać w roboczy dzień?

Państwo Sieronowie woleli się jednak do Toronto z odległego Kitchener pofatygować. Wyczytali bowiem, zresztą w ECHU, że jeśli na hasło z megafonu "osoby oczekujące na..." nikt się nie zgłosi, nasz gość - obcokrajowiec może być na lotnisku zatrzymany, przesłuchany, osądzony i deportowany w przyspieszonym trybie. Mimo że miał wizę. Jeśli bowiem nie uda się władzom imigracyjnym skontaktować z zapraszającą osobą sprawa jest podejrzana. Zaproszenie może być fikcyjne, gość jedzie do pracy lub wybiera się samopas na emigrację. Ważne więc, by być na lotnisku lub w jakimkolwiek inny sposób uchwytany dla władz imigracyjnych, gdy ląduje samolot. Niechby i telefonicznie. Ale już lepiej być na tym lotnisku. Ostatnio przecież tak wzięli się za Polaków, że nawet deportują. Strzeżonego Pan Bóg strzeże.

Zresztą o co się tu martwić? Bohaterowie tego reportażu są już w Kanadzie od blisko 10 lat. Obywatelami są od lat 6. Znają już trochę angielski, pracują. 32-letni brat pani Zuzanny przyjeżdża do Kanady po raz pierwszy. Chciał wizę na pół roku, ale krzywo na to w Warszawie

patrzyli. Na pół roku? A czemu aż na pół?. Dali na krócej, ale dali.

Na lotnisku tłum Polaków. Właśnie przed 12 wylądował samolot. Trochę wolno to idzie. Podobno zatrzymują w Immigration. Niektórzy zaczynają się denerwować. Co tam się dzieje.

W tłumie stoi pani Janina Krasowska z St. Catherines, a z nią rodzina, dwoje dzieci. Po godzinie dzieci są z mordowane. Ruszyć się nie można, sporo ludzi już wyszło. Zbyszka, na którego czekają nie widać.

Pani Barbara Jędrzejewska jest w Kanadzie od 20 lat. Na przyjeżdżającego z Polski Mirosława czeka też duża rodzina. Brat z żoną i dwoje dzieci. Na szczęście są z Toronto.

Przez megafon padają nazwiska, wzywają do wewnętrznego telefonu do Immigration rodziny przyjeżdżających. Inni schodzą do biura. Powoli hall się opróżnia, bardzo powoli. Mija już chyba czwarta. Sieronowie są już bardzo zdenerwowani. Brata nie ma. Czy był na liście pasażerów? Czy jest za tą ścianą? Czy go zatrzymali? W końcu łapią za telefon. Łączą ich wewnętrznym czarnym telefonem z Immigration. Pani Zuzanna pyta, czy brat tam jest. Odpowiedź nie pada. Padają natomiast pytania: Kim jest pani Zuzanna, kim jest Andrzej, zawody, daty urodzenia, itd. Można wyjść z siebie, gdy po odpowiedzi "to mój brat" pada urzędowe pytanie: "Skąd pani go zna i od kiedy?". Przepytawka zdaje się prowadzić do nikąd. Pani Zuzanna domyśla się, że brat stanął już stopą na kanadyjskiej ziemi. Domyśla się, bo nikt jej nie udzielił odpowiedzi. Na dodatkowe pytania: co się stało? jak długo to potrwa? - brak konkretów. Trzymają go? Ale za co. To dorosły człowiek! Może coś przeszkrobał, coś przemycał? Nie, to niemożliwe.

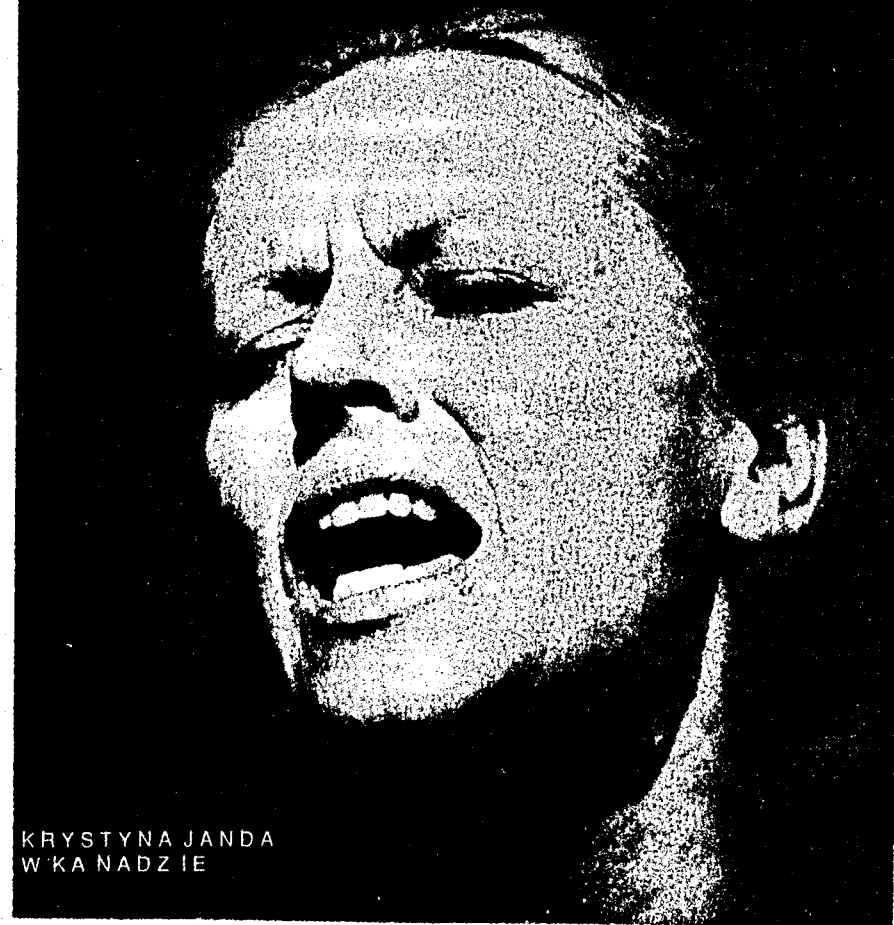
Inna rodzina w rozmowie przez czarny telefon przynajmniej potwier-

Ciąg dalszy str. 25

ZŁOTA PALMA DLA JANDY!

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

KRYSZYNA JANDA
W KANADZIE

Na 43 Festiwalu Filmowym w Cannes Krystyna Janda otrzymała nagrodę Złotej Palmy za najlepszą rolę kobiecą w filmie "Przesłuchanie" w reżyserii Ryszarda Bugajskiego. Janda uchodzi za jedną z czołowych aktorek świata. Gra w Polsce i za granicą. Jest ulubioną aktorką Wajdy, który nakręcił z nią m.in.: "Człowieka z marmuru", "Człowieka z żelaza", "Dyrygenta", "Bez znieczulenia". Zagrała również szereg fenomenalnych ról teatralnych. W marcu br. przebywała w Kanadzie przedstawiając monodram "Biała bluzka" (według opowiadania A. Osieckiej). Janda stworzyła tutaj wielką kreację zagubionej, bezradnej kobiety osadzonej w realiach lat 80-81 w Polsce. Dla miłośników sztuki teatralnej i samej Jandy jej występy w naszym polonijnym świecie były zjawiskiem wyjątkowym i niepowtarzalnym. Wyrażając nasze uznanie dla sztuki aktorskiej Jandy oraz dla jej postawy moralnej i politycznej zdecydowaliśmy się ozdobić jedną z naszych okładek marcowych fotografią Jandy z przedstawienia "Biała bluzka" (nr 121 ECHA z 8 marca). Sukces Jandy jest również olbrzymim sukcesem reżysera Ryszarda Bugajskiego, który od kilku lat mieszka w Toronto. Film "Przesłuchanie" był również wielkim wydarzeniem na festiwalu.

GRATULUJEMY!

• Byli żołnierz izraelski zastrzelił w pobliżu Tel Awiwu 8 Palestyńczyków oraz zranił 11. 21-letni mężczyzna podszedł do grupy pracowników Arabów ze Strefy Gazy, sprawdził ich dowody tożsamości po czym nakazał usiąść im na ziemi. Gdy to posłusznie uczynili, oddał do nich z bliskiej odległości kilka serii z pistoletu maszynowego. Morderca został zaarrestowany. Premier Izraela Szamir potępił masakrę jako okrutną zbrodnię dokonaną w izolacji przez szaleńca. Wiadomość o masakrze wywołała falę gwałtownych antyizraelskich demonstracji w Jerozolimie, Strefie Gazy i na Zachodnim Brzegu. Wojska izraelskie zastrzeliły 7 uczestników demonstracji. Na przedmieściach Jerozolimy nieznany sprawca zamordował Żyda. Na okupowanych przez Izrael terytoriach sytuacja jest bardzo napięta.

• Przedstawiciel amerykańskiego Departamentu Stanu powiedział, że podczas 5-godzinnego spotkania w Moskwie prezydenta Gorbaczowa z sekretarzem stanu Bakerem zostały przełamane podstawowe różnice zdań w ramach negocjacji nad układem o redukcji nuklearnej broni strategicznej. Osiągnięto także porozumienie w sprawie całkowitego powstrzymania produkcji broni chemicznych przez USA i ZSSR. Odpowiednie układy mają być podpisane przez prezydenta Busha i prezydenta Gorbaczowa podczas spotkania na szczycie na przełomie maja i czerwca w Waszyngtonie. Prezydent Bush powiedział dziennikarzom w Houstonie, że ciągle są trudności rozbrojeniu.

• Indie gromadzą nad granicą z Pakistanem dziesiątki tysięcy żołnierzy. Zdaniem zachodnich wywiadów, szansa na wybuch wojny indyjsko-pakis-

tańskiej w sprawie Kaszmiru wynosi obecnie 50%. Ewentualna wojna mogłaby przybrać katastrofalne rozmiary, gdyż obydwie państwa dysponują technologią nuklearną.

• Tysiące Estończyków zostało zaprzysiężonych jako członkowie straży krajowej. Zadaniem tej nieuzbrojonej organizacji jest ochrona budynków publicznych.

• Wybory w Rumunii wygrał zdecydowanie Front Ocalenia Narodowego. Kandydat Frontu na prezydenta Ion Iliescu uzyskał według wstępnych danych ponad 80% głosów. Międzynarodowi obserwatorzy stwierdzili, że wybory miały przebieg pokojowy, normalny, wydawały się wolne i demokratyczne. Partie opozycyjne podały, że wybory były jedną wielką manipulacją komunistyczną, czego międzynarodowi obserwatorzy nie mogli widzieć. Zastraszenie wyborców odbyło się przed wyborami. Nie obeszło się bez mordów politycznych dokonanych na wielu przeciwnikach Frontu.

• Rozstrzelany dyktator Rumunii Nicolae Ceausescu, zdaniem wysokiego źródła w rządzie rumuńskim, został pochowany pod fałszywym nazwiskiem na publicznym cmentarzu Ghencea w Bukareszcie. Dziennikarze zachodni, którzy udali się na cmentarz dowiedzieli się od przestraszonych grabarzy, że szybki pochówek dyktatora i jego żony miał miejsce 30 grudnia. Pochówek odbył się w obecności generała i kilku wysokich oficerów armii rumuńskiej. Na drewnianym krzyżu na grobie Ceausescu (na zdjęciu) widnieje napis "Pułk. Popa Dan 1920-1989". Około 20 m od grobu Ceausescu znajduje się grób żony dyktatora Eleny. Na drewnianym krzyżu widnieje napis:

"Pułk. Enescu Vasile 1921-1989". Przed laty Ceausescu zaplanował w najdrobniejszych szczegółach swój pogrzeb i według wtajemniczonych miało to być wydarzenie na skalę światową.

• Prezydent Gorbaczow zapowiedział wprowadzenie ustawy dającej obywatelom sowieckim prawo do posiadania na własność domów i mieszkań oraz ziemi pod zabudowę. Według agencji TASS, prezydent polecił rządowi przygotowanie odpowiedniego planu do września br. Celem planu ma być wybudowanie do końca 2000 roku co najmniej 30 milionów nowych mieszkań i domów.

• RFN i NRD podpisały w Bonn układ o zjednoczeniu gospodarczym, finansowym i socjalnym (wejdzie w życie 1 lipca br.) Kanclerz RFN Kohl oświadczył, że w ten sposób narodziły się wolne i zjednoczone Niemcy. Premier NRD de Maiziere podkreślił, że układ czyni całkowite zjednoczenie Niemiec wydarzeniem niecofajnym. SPD w RFN zaapelowała o wprowadzenie zmian do układu, który zakłada zbyt szybkie zjednoczenie, za zbyt wygórowaną cenę. Zapowiedziała prowadzenie pod tym kątem kampanii wyborczej do Bundestagu. Wybory w RFN mają się odbyć w grudniu br.

• Szef partii komunistycznej w ChRL Jiang Zemin udzielił wywiadu amerykańskiej stacji telewizyjnej ABC. Stwierdził, że protest Zachodu wobec stłumienia przez wojsko demonstracji na Placu Niebiańskiego Spokoju nie wywarł żadnego wpływu na stanowisko władz chińskich. Dodał, że przywódcy chińscy uczą się sami na podstawie własnych błędów i w przyszłości podobne demonstracje mogą być stłumione bez odwoływania się do środków śmiertelnych.

• Raport sporządzony na zamówienie szwedzkiej organizacji "Ratujmy Dzieci" podaje, że żołnierze izraelscy zabili na okupowanych terytoriach w Strefie Gazy i na Zachodnim Brzegu od początku powstania antyizraelskiego w grudniu 88 roku co najmniej 172 palestyńskich dzieci, raniąc ponad 50 tys. Pułkownik Mosze Fogel z izraelskich sił zbrojnych nie ustosunkował się do danych. Wyjaśnił, że Palestyńczycy szkolą

dzieci od małego na bojowników i mężczyzn wojny z Izraelem i ponoszą sami wiele winy za ich śmierć.

• Szef partii sowieckiej M. Gorbaczow został wybrany w moskiewskiej dzielnicy Fruzenskaja delegatem na lipcowy zjazd partii. Otrzymał 61% głosów. Jego konkurent W. Baranow - 36%. Obserwatorzy sceny politycznej w ZSSR są zgodni, że głosowanie potwierdziło stosunkowo szybko malejącą popularność Gorbaczowa - nawet w łonie własnej partii.

• Nowym prezydentem Jugosławii został 62-letni Serb Borisa Jovic (na zasadzie dorocznej rotacji w 8-osobowym prezydium prezydenckim). Powiedział, że skoncentruje się na tym, aby w Jugosławii nie doszło do wojny domowej. Nie dopuści do secesji Słowenii i Chorwacji.

• Amerykańskie firmy naftowe prowadzą ostrą konkurencję o rynek wschodnioeuropejski. Największe zainteresowanie ze względu na olbrzymi potencjał rynkowy wzbudza ZSSR. Chevron Corp. prowadzi tutaj negocjacje w sprawie eksploatacji ropy naftowej, a Occidental Petroleum Corp. planuje wybudowanie szeregu zakładów petrochemicznych. Amoco Corp. i Marathon Oil Co. zaoferowały rządowi węgierskiemu usługi w zakresie poszukiwań ropy naftowej. Exxon Corp. i Texaco Inc. zabiegają o prawo do budowania własnych stacji benzynowych w tym kraju. Mobil Corp. weszła już na rynek NRD. W Polsce Amoco dokonuje oceny rezerw ropy i gazu naturalnego.

• Zachodniemiecka Partia Socjaldemokratyczna odniosła zwycięstwo w wyborach w dwóch krajach związkowych - Dolnej Saksonii i Nadrenii-Westfalii. Zwycięstwo SPD w tych dwóch największych krajach związkowych RFN - 19 milionów wyborców - stanowi, zdaniem większości komentatorów sceny politycznej RFN, poważne ostrzeżenie dla rządzącej w RFN chadecji. Zwłaszcza w Dolnej Saksonii, gdzie CDU (Partia Chrześcijańskich Demokratów) odniosła dotkliwą porażkę i utraciła władzę. Kanclerz Kohl nie był zadowolony z wyników wyborów. Na przesunięcie opinii publicznej na ko-

rzyść socjaldemokratów złożyło się - jego zdaniem - szereg czynników. Na pierwsze miejsce Kohl wysunął niepewność i zastrzeżenia co do kosztów związanych z przeprowadzeniem zjednoczenia Niemiec.

• W Brytania przystąpi pod koniec tego roku do Europejskiego Systemu Monetarnego. Premier Thatcher zgodziła się z sugestiami ministra finansów Majora i ministra spraw zagranicznych Hurda, że należy związać funt z głównymi walutami europejskimi. Thatcher podkreśliła jednocześnie, że konserwatyści będą traktować Europejski System Monetarny jako uzupełnienie zdrowej polityki finansowej państwa, nie zaś jako jej zastępstwo.

• Prezydent Republiki Południowej Afryki F.W. de Klerk odbył podróż po krajach zachodnioeuropejskich. Odwiedził W. Brytania, Francję, Portugalie, Grecję, Belgię, RFN, Hiszpanię oraz Szwajcarię. Starał się o uchylenie sankcji gospodarczych nałożonych przez EWG na RPA. Premier W. Brytanii M. Thatcher określił jako przyjaciela RPA. Podkreślił, iż zainicjowany proces reform w RPA jest nieodwracalny, a kraje Europy powinny zaniechać dalszego bojkotowania RPA i pomóc w przeprowadzeniu zmian.

• Kuba zwróciła się do zagranicznych inwestorów z propozycją wybudowania w jej ośrodkach nadmorskich hoteli i ośrodków turystycznych. Jako pierwsze zgłosiły się firmy hiszpańskie, fińskie i sowieckie.

• Po raz pierwszy od 50 lat doszło do oficjalnego spotkania USA-Albania. Przedstawiciel Departamentu Stanu USA spotkał się w Nowym Jorku z dyplomatą albańskim przy ONZ. Do rozmowy doszło, gdyż Albania wyraziła chęć nawiązania stosunków dyplomatycznych z USA.

• Prezydent Egiptu Hosni Mubarak złożył oficjalną wizytę w ChRL, a następnie odleciał do ZSSR. Była to pierwsza od 18 lat wizyta egipskiego przywódcy w ZSSR. Rozmowy Mubarak z Gorbaczowem były zdominowane problemem masowej emigracji Żydów sowieckich do Izraela.

Zgodzono się, że powinna się odbyć międzynarodowa konferencja pokojowa pod egidą ONZ oraz ponadto bezpośrednie negocjacje pomiędzy Izraelem i Palestyną.

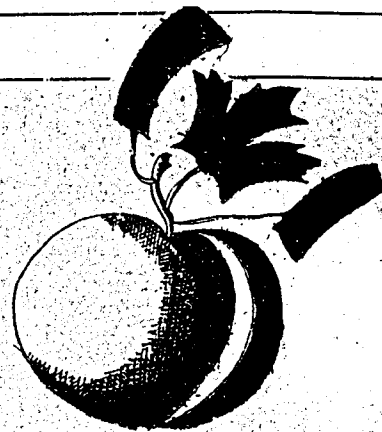
• ONZ przedstawiła raport przewidujący, że ostatnia dekada XX wieku będzie okresem największego przyrostu ludności w ciągu całej historii ludzkości. Każdego roku ma przybywać od 90 do 100 mln ludzi. Około 90% nowej populacji przypadnie na Azję, Amerykę Łacińską i Afrykę co według raportu pogłębi jeszcze bardziej podział świata na bogatą Północ oraz biedne Południe.

• Minister spraw wewnętrznych NRD P. Diestel powiedział, że obecne władze NRD są zdecydowane nie wytaczać procesu sądowego byłemu przywódcy komunistycznemu E. Honeckerowi. Diestel wyjaśnił, że nie ma sensu stawiać przed sądem 77-letniego, schorowanego człowieka.

• Amerykańska Agencja Ochrony Otoczenia podała, że każdego roku umiera w USA ok. 3000 osób, które są ofiarami cudzego palenia. Wniosek ten został oparty o wielomiesięczne badania, które dowiodły, że tzw. bierne palenie, tj. oddychanie dymem z cudzego papierosa jest połączone z dużym ryzykiem raka.

Na aukcji w Nowym Jorku padł rekord sprzedaży dzieła sztuki. Anonimowy Japończyk zakupił obraz Vincenta Van Gogha "Portret dra Gacheta" za 82.5 mln dol. US. Van Gogh namalował niebieski portret swego lekarza na kilka tygodni przed swą samobójczą śmiercią w 1890 r. Poprzedni rekord należał także do Holendra. W 1987 r. australijski przemysłowiec Alan Bond nabył jego obraz "Itrysy" za 53.9 mln dol. US.

SZAJKA PRZEMYTNICZA Z TORONTO SZMUGLUJE POLAKÓW DO USA

W ubiegłym tygodniu amerykańskie władze graniczne zaarrestowały na przejściu granicznym w Queenston-Lewiston w pobliżu Niagara Falls 38-letniego Stanisława Kozieła i 30-letniego Andrzeja Fiedora (mieszkańców Chicago) oskarżając ich o przemyt do USA nielegalnych imigrantów. Przemycali oni w dużej ciężarówce 13 polskich obywateli schowanych w specjalnej wmontowanej w ciężarówkę tajnej skrytce, znajdującej się z przodu pojazdu o wymiarach 1.2 m na 2.4 m. Wraz z nimi w skrytce znajdowały się 22 walizki. Amerykański urzędnik imigracyjny Dennis Peruzzini powiedział, że wstępne śledztwo wykazało, że Polacy w wieku od 23 do 57 lat zostali umieszczeni w schowku w Toronto bądź okolicy. Z powodu małych rozmiarów skrytki byli oni w niej ściśnięci ramie w ramie w pozycji stojącej. Pod nogami mieli swój bagaż. Za "usługę" zapłacili od 1500 do 2000 dol. US. Peruzzini powiedział, że Polacy zostali oskarżeni o udział w spisku w celu przedostania się nielegalnie do USA, ale dodał, że prawdopodobne jest, iż zostaną odesłani do Kanady w ręce kanadyjskich władz imigracyjnych. Kierowcy i właścicelowi ciężarówki grozi natomiast kara do 5 lat więzienia oraz 250 tys. dol. grzywny. Peruzzini przypomniał, że w marcu została zatrzymana ciężarówka na przejściu granicznym Detroit-Windsor, w której przemycano 19 Polaków, a w lutym na tym samym przejściu ujęto 17 Polaków. Sierżant John Tait z RCMP powiedział, że w tej chwili nie ma już wątpliwości, że dobrze zorganizowana szajka przemytnicza z Toronto szmug-

luje Polaków z Kanady do USA. Wszystko wskazuje na to, że proceder ten uprawia już od ponad roku. Tait podkreślił, że odpowiednie władze amerykańskie i kanadyjskie analizują sprawę i wymieniają informacje w celu ukrócenia procederu i rozbicia szajki. Wkrótce zapadną decyzje kogo i za co oskarżyć i jakie kroki podjąć.

GLÓD POWAŻNYM PROBLEMEM?

Sondaż Gallupa wykazał, że aż 66% Kanadyjczyków uważa, iż głód jest poważnym problemem w Kanadzie (21% uważa, że bardzo poważnym, a 45%, że całkiem poważnym). 24% Kanadyjczyków stwierdziło, że rząd całkowicie ignoruje problem głodu w Kanadzie, a 61% uznało, że tylko częściowo zajmuje się tym problemem. 10% uznało, że rząd robi wystarczająco dużo, aby rozwiązać problem. Różne organizacje od kilku lat podnoszą alarm, że ponad milion dzieci uczęszcza dzień w dzień naczczo do szkoły, a co roku rośnie liczba tysięcy Kanadyjczyków korzystających z banków żywności na terenie całej Kanady.

KRÓTKO:

- Federalny minister środowiska Lecien Bouchard wysłał z Paryża telegram na spotkanie krajowej rady Partii Quebeckiej, w którym podkreślił, że 10 rocznica referendum secesjonistycznego jest ważnym momentem w historii Quebecu. Bouchard przypomniał także, iż w owym czasie pracował na rzecz sił walczących o suwerenność Quebecu. Opozycja w parlamencie stwierdziła, że Bouchard powinien zrezygnować. Przypomniała, że przed dwoma tygodniami Mulroney ostrzegł członków swego gabinetu i rady partii, że jeśli ktoś opowie się za separatyzmem powinien zrezygnować - gdyż Partia Postępowo-Konserwatywna jest partią federalną i stoi na gruncie zjednoczonej Kanady. Bouchard jest jednym z najbliższych przyjaciół premiera. Na początku tygodnia 52-letni Bouchard zrezygnował

ze stanowiska ministra oraz posła federalnego z ramienia konserwatystów. Będzie występował jako poseł niezależny.

- Urząd Statystyczny wykazał, że Kanadyjczycy chętnie odkładają swe nadwyżki finansowe w rządowe obligacje i emerytalne plany oszczędnościowe, natomiast Amerykanie częściej inwestują na giełdzie. Ponad 20% amerykańskich rodzin i 13% rodzin kanadyjskich ma akcje na giełdzie. Rozdział ten jest wyższy wśród rodzin zamożnych. 66% rodzin amerykańskich o dochodzie wyższym niż pół miliona dolarów ma akcje, wśród zamożnych rodzin kanadyjskich jedynie 42%. Według raportu Urzędu Statystycznego Amerykanie wykazują skłonność do inwestowania w akcje o dużym ryzyku inwestycyjnym - osiągając wielkie zyski, ale i ponosząc wielkie straty, natomiast Kanadyjczycy wykazują skłonność do kupowania akcji przynoszących na długą metę stały przeciętny wzrost.

- W Toronto odbył się zjazd kanadyjskiej Ligi Młodych Komunistów. Zjechało się ich z całej Kanady około 100. Ustalono m.in., że marksizm jako idea jest nadal wielki i doczeka się któregoś dnia prawdziwej realizacji w przeciwieństwie do komunistycznego wypaczenia rodem z Europy Wschodniej i innych części świata, a rząd komunistyczny w Ottawie jest jedynym ratunkiem dla zdętej kryzysem Kanady. Debatowano również, czy usunąć z nazwy organizacji słowo komunizm i zastąpić je bardziej niewinnym słówkiem socjalizm. Liga istnieje w Kanadzie od 67 lat. Obecnie ma kilka tysięcy członków, ale dokładnie nie wiadomo ile.

- Strażacy quebeccy ugasili szybko, bo już po trzech dniach pożar składowiska 3 milionów opon w St. Amable w pobliżu Montrealu. Pożar ugaszono piaskiem.

- Kubańscy uchodźcy polityczni w USA zwrócili się do rządu kanadyjskiego, aby nie nawiązywał coraz dalej idących kontaktów handlowych i gospodarczych z Kubą Fidela Castro w chwili, gdy coraz bardziej staje się widoczne, iż embargo amerykańskie wobec Kuby zaczyna działać, gdyż ZSSR nie jest w stanie jak dawniej udzielać odpowiedniej pomocy. Pomoc

Ottawy dla Hawany służy wyłącznie przedłużeniu egzystencji reżymu komunistycznego.

- Edward Neufeld, wiceprezes Royal Bank of Canada powiedział, że secesja Quebecu wywoła niezmiernie kosztowny chaos finansowy i gospodarczy. Cenę zapłacą wszystkie rządy kanadyjskie - federalny i prowincjonalne.

- W kwietniu odnotowano poważny spadek sprzedaży nowych samochodów i ciężarówek w porównaniu z kwietniem ub.r. W ubiegłym miesiącu sprzedano 131 711 pojazdów, rok temu 170 436. Zdaniem producentów 23% spadek sprzedaży jest powodem do zmartwień, gdyż kwiecień jest początkiem ważnego, wiosennego kwartału sprzedaży.

- Dean Groussman, dyrektor naczelny Canadian Tire powiedział, że firma nie przejmuje się przejściowym zwolnieniem tempa gospodarczego i będzie się rozwijała dalej. W biznesie podkreślił Groussman ważną jest perspektywa długofalowa. Do roku 1995 firma powiększy swą przestrzeń magazynowo-sklepową o 40%. Aby to osiągnąć jeszcze w tym roku wybudowanych zostanie 7 nowych sklepów (trzy w Ontario). Ponadto po raz drugi firma spróbuje swych sił w USA, gdzie pod koniec roku otworzy w Indianapolis cztery samochodowe stacje usługowe. Poprzednia próba w latach 80 zakończyła się niepowodzeniem i stratą pieniędzy. Groussman zauważył także, że w okresie zastoju gospodarczego bądź zwolnienia tempa wzrostu Canadian Tire na ogół traci mniej od innych firm sprzedaży detalicznej, gdyż więcej ludzi kupuje części samochodowe oraz części do innych urządzeń decydując się na zaoszczędzenie pieniędzy przez podjęcie napraw samemu.

- Ile jest wart w dolarach przeciętny Kanadyjczyk? \$71 962 - prawie 10% więcej niż rok temu. Urząd Statystyczny ocenił nasze bogactwo narodowe (ziemię, budynki, maszyny, urządzenia, samochody, itp.) na kwotę 1 trylionu 903 bilionów dolarów.

- Ford Motor Co. of Canada Ltd. podał, że w fabryce samochodów w Oakville pod Toronto zostanie wybudowana nowa lakiernia samochodów.

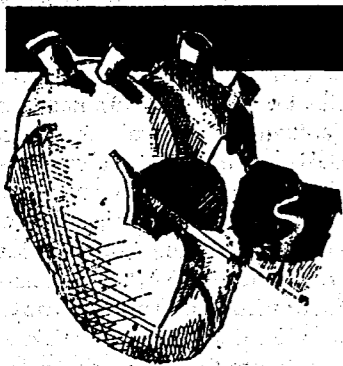

Victoria Day - rocznica urodzin królowej Victorii. Obchodzona jest zawsze w poniedziałek najbliższy przed 25 maja. Tradycyjną formą obchodów są fajerwerki

Prezydent kompanii Keneth Hartigan powiedział, że projekt lakierni wartości 300-500 mln dol. będzie przyjęty do końca lipca br., a lakiernia powinna zacząć lakierować w 1991 roku.

- Toronto uzyskało tytuł najdroższego miasta na półkuli zachodniej. Szwajcarska grupa badawcza Corporate Resources Group przeprowadziła coroczne badanie porównawcze przyjmując koszt dóbr i usług w Nowym Jorku za 100 (nie uwzględniono kosztów mieszkaniowych). Grupa porównała koszt 151 dóbr i usług w 83 miastach. Toronto uzyskując 101 punktów zajęło pierwsze miejsce w Ameryce Północnej i Południowej oraz 28 na świecie. W pobliżu Toronto znalazł się Nowy Jork 100, Lima (Peru) -

100 oraz Chicago - 96. W pierwszej dwunastce najdroższych miast świata na półkuli zachodniej znalazły się jeszcze dwa inne miasta kanadyjskie: Calgary - 93 i Montreal - 91. Najdroższym miastem świata okazał się Teheran - 192, drugie miejsce zajęło Tokio - 150. Najdroższym miastem w Europie jest Oslo - 135. Ekonomisci w Toronto zauważyli, że gdyby w rankingu uwzględniono koszty mieszkaniowe Toronto wypadłoby jeszcze gorzej. Firma szwajcarska przeprowadza swe badania raz do roku. Jej ustalenia służą firmom międzynarodowym za podstawę ustalenia diet i dodatków do pensji dla swego personelu pracującego za granicą.

POLITYKA

Od kilkunastu już dni w Głównej Dyspozytywie PKP strajkują kolejarze na stacjach węzłowych w Słupsku, Koszalinie, Inowrocławiu, Kołobrzegu, Białogardzie, Szczecinku, Krzyżu i Stargardzie Szczecińskim. Następuje rotacyjna blokada węzłów, co powoduje znaczne opóźnienia pociągów. W głódwce protestacyjnej w Słupsku uczestniczy 47 osób, a w Toruniu 7 dalszych. Kolejarze domagają się m.in. podwyżek oraz spotkania na miejscu z delegacją rządową w składzie przez nich zaakceptowanym. Solidarność zgadza się z postulatami strajkujących, ale krytykuje ich formę protestu.

W Polsce złożył oficjalną wizytę minister obrony i rozbrojenia NRD pastor Rainer Eppelmann. Odwiedził garnizon wojskowy w Gubiniu w pobliżu granicy z NRD. Przeprowadził rozmowy z prezydentem Jaruzelskim, premierem Mazowieckim i ministrem obrony Siwickim.

Kilkudziesięciu polskich intelektualistów zebranych w Krakowie na zaproszenie Jerzego Turowicza, uchwaliło deklarację, w której wyrażają zaufanie rządowi Tadeusza Mazowieckiego, opowiadają się za skróceniem o połowę kadencji obecnego parlamentu, przestrzegają przed odrodzeniem się w Polsce nietolerancji i nacjonalizmu oraz wyrażają przekonanie, że szczególną rolę Kościoła powinno być wyczuwanie "sumień na zło płynące z nietolerancji, nienawiści, a także ze strachu lub nieczułości wobec ludzi dotkniętych nieszczęściem, zwłaszcza nieuleczalnie chorych". Sygnatariusze opowiadają się za wielopartyjną demokracją, ale prze-

strzegają przed destrukcyjnymi skutkami walk partyjnych. Apel intelektualistów poparło wiele środowisk, w tym m.in. Zarząd Regionu Małopolska NSZZ "Solidarność". Deklarację podpisali m.in. in. Jan Błoński, Stefan Bratkowski, Ryszard Bugaj, Bronisław Geremek, Witold Lutosławski, Aleksander Małachowski, Adam Michnik, Andrzej Stelmachowski, Jan Józef Szczepański, ks. Józef Tischner, Andrzej Wajda, Andrzej Wielowieyski, Henryk Wujec.

Górnicy 16 kopalń w Rybnickim Okręgu Węglowym wezwali rząd do przysłania delegacji na rozmowy w sprawie polityki wydobywczej, płac, warunków pracy, itp. Mają poparcie górników z kopalń Górnego Śląska. Grożą akcją strajkową.

Aleksander Hall minister w rządzie Mazowieckiego ds. kontaktów z partiami politycznymi i emigracją podczas pobytu w Londynie spotkał się nieoficjalnie z prezydentem R.P. na Uchodźstwie Ryszardem Kaczorowskim i premierem Edwardem Szczepanikiem. Rozmawiano o stosunkach pomiędzy krajem a emigracją oraz o sytuacji politycznej w Polsce. Był to pierwszy, choć nieoficjalny, kontakt członka rządu w Warszawie z władzami emigracyjnymi na tak wysokim szczeblu.

Prezydent Wojciech Jaruzelski mianował Henryka Kupiszewskiego ambasadorem nadzwyczajnym i pełnomocnym Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej. Henryk Kupiszewski urodził się w 1927 roku w Książnicach Wielkich. W latach 1946-50 studiował nauki prawne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Następnie pracował w Instytucie Prawa Antycznego i Papirologii Uniwersytetu Warszawskiego. Studiował prawo rzymskie na uniwersytecie w Munster. W 1971 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1987 profesora zwyczajnego. Wykładał przez 30 lat w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Jest autorem ponad stu prac naukowych, publikowanych w różnych językach. Członek wielu polskich i międzynarodowych towarzystw naukowych. Organizator współpracy Uni-

wersytetu Warszawskiego z uczelniami włoskimi.

Rzecznik prasowy rządu, pani Małgorzata Niezabitowska, stwierdziła, że minister sprawiedliwości dysponuje materiałami, które prawdopodobnie pozwolą mu na założenie rewizji nadzwyczajnej w sprawie o zabójstwo Grzegorza Przemyska. W procesie w 1983 r. uniewinniono milicjantów, a skazano sanitariuszy Pogotowia Ratunkowego. Były oficer MO ujawnił, że milicjantów z komisariatu na Jezuickiej, gdzie pobito Przemyska, przez dwa dni uczono, jak mają zeznawać.

Dotychczasowe Kluby Poselskie PSL "Odrodzenie" i PSL połączyły się, a ich przewodniczącym został poseł Józef Zych, przedtem lider klubu PSL "O". Nowy klub liczy 81 posłów (w tym S. Majdański, który przeniósł się z OKP, a jest prezesem PSL w woj. zamojskim). Członkami PSL są dwaj senatorowie: Stanisław Chrobak i Henryk Stokłosa.

Po raz pierwszy od kilkudziesięciu lat Polskie Radio rozpoczęło nadawanie audycji dla Polaków w ZSSR. Audycje dla rodaków na Litwie, Białorusi, Łotwie i w Estonii nadawane są na falach krótkich w paśmie 31 m o godz. 17.30 czasu warszawskiego, audycje dla Polaków na Ukrainie w pasmach 41 i 49 m o godz. 21.00.

- Planuję nabór do Urzędu Ochrony Państwa w drodze konkursu - powiedział wiceminister spraw wewnętrznych, szef UOP Krzysztof Kozłowski. - Konkurs będzie otwarty, oficjalny, trzeba sięgnąć po tegorocznych absolwentów szkół wyższych. Zbываяc szczegółowe pytania o obszary działania polskiego wywiadu min. Kozłowski powiedział: - Pewne regiony przestaną nas tak bardzo interesować, skupimy się na Europie Środkowej i Wschodniej. Podkreślił, że jest przeciwny wybebeszaniu kartotek. - Powtarzam, że udostępnienie teczek personalnych, rzucenie ich na żer, miałyby złe skutki - oświadczył min. Kozłowski. - Mojej teczki też nie znaleziono i ja jej nie szukam.

W Warszawie odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ "Solidarność". Lech Wałęsa wystąpił na nim z otwartą krytyką pod adresem rządu. Stwierdził, że rząd kieruje się koncepcją demokracji sterowanej, która za mało angażuje społeczeństwo; on sam opowiedział się za szerszym dopuszczeniem działania spontanicznego, żywiołowego, wezwał do "pokoju wojny", ponieważ obecny układ - bezwarunkowe popieranie rządu - nie jest dobry ani dla rządu, ani dla społeczeństwa. W podobnym duchu Lech Wałęsa wypowiedział się wcześniej na wiecu w Pucku. W posiedzeniu Komitetu Obywatelskiego nie wzięło udziału wielu jego wpływowych członków.

W Warszawie sala podzieliła się dokładnie na dwa obozy. Jedni popierali Wałęsę, mówiąc, że nareszcie przyjął bardziej radykalne stanowisko. Inni ostrzegali przed słowem wojna, które w społeczeństwie jest bardzo niepopularne, i bronili obecnej koncepcji politycznej, przypominając, że głównym autorem jest tu sam Wałęsa. Wytykano również Wałęsę, że wygłasza słowa nieprzemysłane i zbyt często wprowadza nerwowość. Obecnemu rządowi zarzucano przede wszystkim to, że nie stara się rozliczyć dawnych prominentów. Na zakończenie obrad postanowiono przywrócić komisje tematyczne, które powstały przed Okrągłym Stołem i przygotowały negocjacje.

Wałęsa podczas posiedzenia KO w Warszawie: "Jeżeli jest spokój u góry, to na dole jest wojna. Dlatego zachęcam państwa do wojowania. Obecny układ - popieranie rządu, wmawianie, że lepiej być nie może, że nie ma o co walczyć, najwyżej można popierać - nie jest dobry dla rządu ani bezpieczny dla społeczeństwa".

Komentarz premiera Mazowieckiego: "Nie chciałbym o tym mówić. Różnic nie trzeba rozdrapywać, trzeba je przezwyciężać. Można zresztą odwrócić ten aforyzm: czy wojna na dole nie gwarantuje wojny na górze?"

W Polsce istnieje 27 "obszarów ekologicznego zagrożenia". Są to tereny zdezastrowane przez przemysł w stopniu wpływającym na zdrowie mieszkań-

ców. Zajmują 30 proc. powierzchni kraju i mieszka na nich jedna trzecia ludności. W IV kwartale ub. roku NIK, na zlecenie Sejmu, przeprowadziła kontrolę, by ocenić skuteczność działań podejmowanych przez lokalne władze dla zahamowania degradacji środowiska i ochrony zdrowia mieszkańców na terenach zagrożenia ekologicznego. Według oceny NIK na żadnym z obszarów nie udało się przywrócić równowagi przyrodniczej.

Powstał Komitet Obchodów 200-lecia Konstytucji 3 maja w składzie: Andrzej Ajnenkiel, Wiesław Chrzanowski, Bronisław Geremek, biskup Tadeusz Gocłowski, Aleksander Małachowski, Zdzisław Najder, Andrzej Stelmachowski i Lech Wałęsa.

Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność", po zapoznaniu się ze stanowiskiem Lecha Wałęsy w sprawie przebiegu procesu reform w naszym kraju, wypowiedzianym w ostatnim czasie publicznie, stwierdza: NSZZ "Solidarność" nie może być obojętny na pogarszające się warunki życia społeczeństwa. W związku z tym konieczne są merytoryczne spotkania z przedstawicielami rządu w takich kwestiach, jak: walka z bezrobociem, problemy minimum socjalnego, płacy minimalnej, walka z recesją, przebudowa struktury polskiej gospodarki, ustawy gwarantujące związkom zawodowym realną obronę praw pracowniczych.

W 1989 roku polską broń i sprzęt wojskowy kupowało 21 państw oraz ONZ. Niebawem zacznie obowiązywać "czarna lista" niektórych towarów (np. broni chemicznej) oraz państw i organizacji, którym sprzedawać broni nie będzie wolno. Ma to związek z przygotowawaną przez rząd decentralizacją całego handlu bronią, dotąd znajdującego się w rękach tzw. Cenzinu, departamentu wojskowego Ministerstwa Współpracy z Zagranicą. Cenzin ma stać się samodzielnym przedsiębiorstwem handlowym, będą też wydawane zezwolenia eksportowe bezpośrednim producentom.

14 krakowskich anarchistów demon-

strowało pod konsulem sowieckim. Obrzucili budynek pojemnikami z farbą, jabłkami i jajkami. Jeden z anarchistów wdarł się na teren konsulatu i próbował zamalować farbą drzwi. Demonstracja była protestem przeciwko zamordowaniu na początku maja w Kuzbasie w ZSSR Piotra Siudachy, działacza Konfederacji Anarcho-Syndykalistów w ZSSR, który jako jeden z pierwszych protestował przeciwko interwencji armii sowieckiej w Afganistanie. Uczestnicy demonstracji odpowiedzialnością za morderstwo obarczyli KGB.

Wałęsa podczas spotkania z mieszkańcami podgdańskiego Żukowa: "Chociaż cenę premiera, to jeśli znajdzie się lepszy, to go poprę. Nie możemy być skrupolani filozofią jedynaka". Pochodzę z wielodzietnej rodziny i wiem, że każde następne dziecko jest bardziej kochane".

Około 300 inwalidów przeszło spod poznańskiej siedziby "Solidarności" pod Urząd Wojewódzki. Demonstrowali jadąc na wózkach, w samochodach, idąc o kulach. Na transparentach hasła: "Praca dla inwalidów to rehabilitacja", "O kulturze narodów świadczy stosunek do inwalidów". Około 30 osób biwakowało 3 dni pod Urzędem Wojewódzkim.

Przy okazji wyborów samorządowych nie odbędzie się referendum w sprawie Żarnowca. Sondaż taki może się odbyć 27 maja, ale poza lokalami wyborczymi i bez udziału członków komisji wyborczych - postanowił Generalny Komisarz Wyborczy, Jerzy Stępień, uchylając tym samym wcześniejszą decyzję Wojewódzkiego Komisarza Wyborczego. Generalny Komisarz wyjaśnił: "Nie chcemy akcji społecznej nadawać sankcji państwowej. Ordynacja wyborcza zakazuje agitacji w dniu głosowania. Ograniczeń takich nie przewiduje się przy referendum, co mogłoby zakłócać procedurę wyborczą. Referendum powinny przeprowadzić nowo wybrane władze samorządowe gmin województwa gdańskiego, mające pełne zaufanie społeczne".

W Warszawie powołano Porozumienie

Centrum, ugrupowanie zrzeszające środowiska "Tygodnika Solidarność", "Woli", Centrum Demokratycznego, Unii Demokratów "Baza" i niektóre komitety obywatelskie. Porozumienie domaga się przyspieszenia reform politycznych w kraju, w tym przedterminowych wyborów parlamentarnych i prezydenckich oraz proponuje kandydaturę Lecha Wałęsy do prezydentury. We władzach porozumienia są Jarosław i Lech Kaczyński.

Na konferencji prasowej Jarosław Kaczyński senator, redaktor naczelny "Tygodnika Solidarność" zaproponował Wałęsę na prezydenta już jesienią tego roku. Wybór miałby ewentualnie zostać zweryfikowany przez przyszły wolny Sejm. Kaczyński opowiedział się też za modelem silnej prezydentury w miejsce obecnego systemu parlamentarnego. Powszechne wybory prezydenckie byłyby, zdaniem Kaczyńskiego, społecznie kosztowne i absorbujące, zwłaszcza że "kontrkandydatów miałby Lech Wałęsa wyłącznie niepoważnych". Ja nie sądzę - wyjaśnił - żeby ktoś poważny stanął przeciw przewodniczącemu do wyborów. Zdaniem Kaczyńskiego, gdyby na nieszczęście doszło do tego, że do wyborów stanąłby Mazowiecki zaszkodziłoby to obu. Konkrowanie z Wałęsą w obliczu jego niekwestionowanej pozycji międzynarodowej i popularności w Polsce nie ma sensu. Kaczyński poddał w wątpliwość wiarygodność ostatnich badań opinii publicznej, które wskazują, że Mazowiecki jest znacznie bardziej popularny od Wałęsy.

"Washington Times" donosi, że John Kowalczyk, przedsiębiorca budowlany ze stanu Virginia, zamierza przejąć Pałac Kultury i Nauki w Warszawie. Kowalczyk zawarł już wstępne porozumienie z firmą Holding-Wars reprezentującą władze stolicy. Jeśli nic się nie zmieni, Kowalczyk odnowi PKiN kosztem 330 mln dolarów, zyskując w zamian wyłączne prawo do odnajmowania 3288 lokali biurowych i 13 sal konferencyjnych. Kowalczyk zamierza usunąć ornamenty w stylu sowieckim, rozbudować niższe skrzydła pałacu i

dać całości wystrój w stylu zachodnim. Aby podkreślić zmianę, na pałacu zamierza wywiesić flagę USA.

Tłumy uczestniczyły w uroczystym nabożeństwie odprawionym w Katedrze na Wawelu i w procesji do klasztoru oo. paulinów Na Skałce. W uroczystościach ku czci św. Stanisława wzięli udział m.in. premier Tadeusz Mazowiecki i Prymas Polski kard. Józef Glemp. W swojej homilii ksiądz Prymas powiedział: "Trzymamy naszą wolność w rękach jak dar Boży, a jednocześnie czujemy jej ciężar i naszą nieporadność w użytkowaniu tego daru. Trzeba umieć żyć w wolności, bo nieumiejętność może przywrócić niewolę". Prymas mówił o potrzebie przywrócenia w szkołach nauki religii, która została z nich usunięta w myśl "leninowskiej zasady o prywatności religii". Ksiądz Prymas opowiedział się za uszanowaniem praw innych wyznań. Po uroczystości Na Skałce premier Mazowiecki złożył w Katedrze Wawelskiej kwiaty przy trumnie Józefa Piłsudskiego, w 55 rocznicę jego śmierci. Premier spotkał się również z kandydatami na radnych krakowskiego Komitetu Obywatelskiego i z działaczami małopolskiej "Solidarności". W spotkaniu tym, które odbyło się w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestniczył Czesław Miłosz.

Szef KPN Leszek Moczulski powiedział, że jedynym kandydatem na razie na prezydenta jest Wałęsa. Ale tylko do wolnych wyborów. W tych nie ukrywa, że KPN wystawi własną kandydaturę... "mogę to być ja".

Politechnika Śląska wystąpiła do kierownictwa resortu o zatwierdzenie decyzji o pozbawieniu uczelni im. Wincentego Pstrowskiego, górnika, pierwszego przodownika pracy.

Po zmianie nazw wielu ulic, placów, a nawet dwóch osiedli przez radę miejską w Słupsku, tamtejsi rzemieślnicy i właściciele prywatnych firm wystąpili

do sądu o odszkodowanie za straty spowodowane zmianami (pieczątki, formularze, druki reklamowe).

Ronald Reagan, b. prezydent USA, złoży wizytę w Polsce w dniach 13-14 czerwca. Natomiast od 21 do 24 czerwca przebywać będzie w Polsce Henry Kissinger, sekretarz stanu USA w latach 1973-77.

GOSPODARKA

Od 1 stycznia 1991 roku w handlu ZSSR-Polska będą obowiązywały ceny światowe. Na rozmowach w Moskwie Polska nalegała o zawarcie 10-15-letnich umów na dostawy surowców oparte o zasadę wolnodewizowych rozliczeń między przedsiębiorstwami. Ceny surowców nie będą stałe, ale negocjowane w oparciu o aktualne ceny światowe.

Ceny towarów i usług wzrosły w kwietniu o 8,2 proc. w stosunku do średnich cen w marcu - informuje Główny Urząd Statystyczny. Ceny żywności wzrosły o 12,4%, alkoholu o 3,2%, towarów nieżywnościowych i usług o 6,1%.

Wypożyczalnię Fiatów 126p uruchomiono przy Fabryce Samochodów Małolitrażowych w Bielsku Białej. Cena - 40 tys. zł za dobę, w co wliczona jest również benzyna na 100 km jazdy.

GUS podał, że produkcja sprzedana w kwietniu br. była niższa o 30,9% niż w kwietniu ub.r. Płace realne były w kwietniu br. niższe o ok. 40% niż w grudniu ub.r.

Od 1 czerwca drożeją średnio o 100 proc. bilety kolejowe i PKS w komunikacji międzymiastowej. (Opłaty za przejazdy na kolonie i obozy letnie pobierane będą wedle taryf dotychczasowych). Nowa cena miejscówki wynosi 3600 zł i tyleż wypisanie biletu przez konduktora pociągu.

Polskie Linie Lotnicze LOT postanowiły zakupić 10 samolotów średniego zasięgu ATR-72 od francusko-włoskiej firmy

Avions de Transport Regional. Kontrakt zostanie podpisany w przyszłym miesiącu, a pierwszy samolot prawdopodobnie rozpocznie loty w lecie przyszłego roku. ATR-72 jest dwusilnikowym śmigłowcem, zabierającym do 72 pasażerów. Samoloty tego typu mają zasięg do 1600 km. "LOT" postanowił także kupić dalszych kilka Boeingów 767. Już w sierpniu br. ma rozpocząć regularne loty trzeci z samolotów tego typu należący do LOT-u. Ponadto, rzecznik prasowy LOT-u poinformował, że zostaną wznowione regularne loty z Warszawy do Kuwejtu, a od przyszłego miesiąca zostaną otwarte sezonowe kursy do Wilna i Lwowa.

O budowie autostrady północ - południe, otwarciu lokalnej linii lotniczej, łączącej Szwecję i Polskę, modernizacji polskich portów, nowych połączeniach promowych - rozmawiał minister Marcin Świąćicki z biznesmenami szwedzkimi w Kalmarze, podczas Dni Współpracy Szwecji z Polską i innymi krajami bałtyckimi. Zdaniem ministra, skandynawscy biznesmeni chcą i będą inwestować.

KULTURA

Rozpoczęły się jubileuszowe 35 Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie (po raz pierwszy bez cenzury). Bierze w nich udział 860 wydawców z 21 krajów. Są polityczne wydawnictwa emigracyjne, m.in. Editions - Spotkania i Aneks. W Aneksie swoje książki podpisywali m.in. Kuroń i Michnik.

Od 5 maja przebywa w Polsce jako gość Uniwersytetu Jagiellońskiego Czesław Miłosz. Na UJ prowadzi cykl wykładów o poezji. Spotkał się również w Warszawie ze studentami i wykładowcami filologii polskiej na UW. Przybyły tłumy. Miłosz o Kisielu: "Oceniam tę postać bardzo pozytywnie. To mój przyjaciel, z którym wypiliśmy mnóstwo wódki. Życie bez Kisielu byłoby uboższe. On

jest "trudno obliczalny"; o literackiej nagrodzie Nobla: "Borges czekał na tę nagrodę całe życie, ale jeden z członków komitetu przysięgł sobie, że Borges nigdy jej nie dostanie. Ja dostałem tę nagrodę dlatego, że ktoś, kto w Komitecie interesował się historią intelektualną Rosji, dowiedział się, że w Berkeley mam wykłady o Dostojewskim". Pytany o stosunek do dzieciństwa Miłosz powiedział: "Jest rzeczą ważną, by mieć w dzieciństwie okres szczęścia; stanowi on sakrament, który potem ocala". Pytany o interesujących go polskich poetów wymienił Zbigniewa Herberta, niedocenianą w Polsce Annę Świrszczyńską, Adama Zagajewskiego i Bronisława Maja. Za wartość, jaką mogą mieć doświadczenia naszej części Europy, uznał "odporność wobec głupstw". Po przejściu przez ten magiel - powiedział Miłosz - Polska jest na pewno gorsza obyczajowo. Czy jest gorsza mentalnie i duchowo, nie wiem.

W Instytucie Polskim w Paryżu odbył się koktajl z okazji ukazania się we Francji tłumaczenia ostatniej książki Tadeusza Konwickiego "Bohin". Nowo mianowany dyrektor Instytutu, Bogusław Sonik podziękował kierownikowi Wydawnictwa Robert Laffont, za to, że od wielu lat, niezależnie od sytuacji w Polsce prezentuje twórczość Tadeusza Konwickiego francuskim czytelnikom.

MASAKRA W ZEGRZU

Wojsko i milicja poszukują szeregowca pchor. Janusza Ochnika. Zastrzelił on z broni maszynowej w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Łączności w Zegrzu czterech żołnierzy pełniących służbę wartowniczą. Zginęli: dowódca warty chorąży Marek Czarnecki oraz st. szeregowi pchor.: Andrzej Dąbrowicz, Mariusz Chomit i Dariusz Pudym.

W Polsce przebywał trzy dni wybitny pisarz czeski Josef Škvorecký od ponad 20 lat mieszkający w Toronto w Kanadzie. W Czechosłowacji wraz z małżonką otrzymał od prezydenta Havla najwyższe odznaczenie państwowe - Order Białego Lwa.

PROCHY ORDONÓWNY W KRAJU

W 40 rocznicę śmierci w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, spoczęły sprowadzone z Bejrutu, prochy wielkiej legendy polskiej piosenki, Hanka Ordonówny.

Mszę św. w kościele św. Karola Boromeusza koncelebrowali bp Stanisław Kędziora, ks. kanclerz Zdzisław Król i ks. Wiesław Niewęglowski. W imieniu środowiska artystycznego przemawiał prezes ZASP-u Andrzej Łapicki. Wiersze Hanka Ordonówny recytowali Anna Seniuk i Michał Bajor.

Prochy Hanka Ordonówny spoczęły obok Jana Kiepury, Mieczysława Ćwiklińskiej, Jadwigi Smosarskiej i innych wielkich artystów sceny polskiej.

PIGUŁKI PCAG

DWA PLUS CZTERY. Kilka tygodni temu podano do wiadomości plany konferencji zjednoczeniowej Niemiec. Udział miały brać cztery "mocarstwa" plus dwa państwa niemieckie - stąd sloganowa nazwa "dwa plus cztery". Na konferencji planowano dyskusję nad wszystkimi sprawami dotyczącymi Niemiec, między innymi granic niemieckich z Polską. Organizatorzy konferencji nie mieli zamiaru zaprosić przedstawicieli Polski, nawet do dyskusji nad polskimi granicami. Uważali, że doskonale wiedzą, co Polacy chcą i czego Polska potrzebuje. Polacy byli jednak innego zdania, podniósł się krzyk, posypały się protesty, listy i petycje. Przywódca "Wielkiej Czwórki" oraz Niemiec Zachodnich stopniowo zmieniali zdanie, pierwszy zdaje się zrobić to Mitterand, ostatni załamał się Bush. Dziś udział Polski w rozmowach "dwa plus cztery" stał się faktem. Cemu należy to zawdzięczać? Na pewno w dużej mierze zdrowemu rozsądkowi "wielkich". Ale dopomogła do tego akcja dyplomatyczna rządu polskiego oraz poparcie innych rządów, z pewnością również i rządu Kanady. Być może rząd kanadyjski od początku przychylnie ustosunkował się do żądań Polski, ale ta przychylność na pewno musiała wzrosnąć o kilka stopni, gdy minister spraw zagranicznych Joe Clark zatelefonował do premiera Mulrony'ego: "Mój parlamentarny Sekretarz, Patrick Boyer właśnie wręczył mi petycję domagającą się poparcia żądań Polski o udział w konferencji 2 + 4. Petycja podpisana jest przez 12 tysięcy wyborców!". Jak wiadomo akcja zbierania podpisów pod petycją była prowadzona przez PCAG. Być może w ogólnym rozrachunku miała ona znikome znaczenie, ale gdyby wszyscy organizatorzy podobnych akcji na całym świecie wyszli z takiego założenia i dali za wygraną, przychylność naszych przyjaciół znikłaby bez śladu i konferencja odbyłaby się nie tylko bez udziału Polski, ale i bez oglądania się na polskie interesy. PIGUŁKI rozwodzą się o tym wszystkim teraz, bo właśnie prezes PCAG, Grażyna Farmus otrzymała list od Patricka Boyera wraz z kopią listu Joe Clarka, w których zarówno Clark, jak i Boyer potwierdzają otrzymanie petycji, zapewniają o przychylności rządu Kanady dla Polski, jej granic na linii Odra-Nysa, no i do udziału w rozmowach "dwa plus cztery".

W związku z czym PIGUŁKI:

1. Potwierdzają tytuł "Przyjaciela PIGUŁEK" nadany p. Joe Clarkowi kilka lat temu; 2. Nadają ten sam tytuł p. Patrickowi Boyerowi; 3. Serdecznie dziękują wszystkim sygnatariuszom petycji oraz tym, którzy aktywnie pomagali w zbieraniu podpisów.

Z ramienia Polish Canadian Action Group redaguje Stanisław Dubiski, tel. 925-8128, P.O.Box 55, Postal Station "V", Toronto M6R 3A4

DO WSZYSTKICH, KTÓRZY PODPISALI PETYCJĘ O UDZIAŁ POLSKI W ROKOWANIACH W SPRAWIE ZJEDNOCZENIA NIEMIEC I GRANIC NIEMIECKICH

Kilka tygodni temu POLISH CANADIAN ACTION GROUP przesłała, za pośrednictwem Patricka Boyera, posta do Parlamentu z Okręgu Etobicoke-Lakeshore, petycję do ministra spraw zagranicznych Joe Clarka. Petycja ta, podpisana przez ponad 12 tysięcy osób, domagała się, aby Kanada poparła udział Polski w rozmowach dotyczących zjednoczenia Niemiec i ich wschodnich granic, czyli w tak zwanej konferencji "Dwa plus cztery".

Obecnie minister Clark odpowiedział na petycję. Odpowiedź swą przesłał na ręce Patricka Boyera, a ten z kolei przekazał ją Grażynie Farmus, prezesowi Polish Canadian Action Group z prośbą, aby podać ją do wiadomości wszystkim sygnatariuszom petycji.

List ministra Clarka przytaczamy w całości w tłumaczeniu na język polski.
Polish Canadian Action Group

Ottawa, 2 maja 1990.

Drogi Patryku!

Dziękuję bardzo za Twój list z 9 kwietnia, w którym przekazałeś mi petycję podpisaną między innymi przez mieszkańców Twego Okręgu wyborczego, a dotyczącą sprawy granicy niemiecko-polskiej.

Jak wiesz, 27 marca uczestniczyłem w rozmowach pomiędzy premierem Mulrony a premierem Rzeczypospolitej Polskiej Tadeuszem Mazowieckim, podczas jego wizyty w Kanadzie. Jedną ze spraw omawianych podczas tych rozmów, było zagadnienie zjednoczenia Niemiec i jego konsekwencji dla obecnych granic Polski.

Premier Mulrony zapewnił p. Mazowieckiego, że Kanada w pełni popiera prawo Polaków do bezpiecznego zamieszkiwania w obecnych granicach państwa polskiego. Kanada uznaje władzę Polski nad terytoriami na wschód od linii Odra-Nysa. Jesteśmy przekonani, że w związku z problemem zjednoczenia Niemiec, to ważne zagadnienie, wymaga jasnego i ostatecznego sformułowania.

Kanada jest przekonana, że obecne granice Polski z Niemcami powinny zostać uznane przez prawnie wiążący międzynarodowy dokument, który należy zredagować możliwie szybko. W związku z tym, z zadowoleniem witamy decyzję grupy "Dwa plus cztery", aby włączyć Polskę do rozmów dotyczących jej granic. Naszym zdaniem, ta decyzja stanowi krok naprzód w kierunku uzgodnienia spraw granicznych między zjednoczonymi Niemcami a Polską. Wierząc, że proces ten doprowadzi do zadowalającego rozwiązania, będziemy śledzić rozwój wypadków z dużą uwagą.

Wizyta premiera Mazowieckiego w Kanadzie odzwierciedla postępowanie w stosunkach polsko-kanadyjskich, postępowanie, który stał się możliwy dzięki reformom w Polsce. Obydwaj premierzy zgodzili się co do potrzeby ścisłej współpracy w obliczu ewolucji układów w Europie, w których obecność Kanady będzie w dalszym ciągu nieodzowna.

Kanada uznaje wagę konsultacji pomiędzy zainteresowanymi stronami w sprawach dotyczących zjednoczenia Niemiec i innych wydarzeń europejskich. Nasze konsultacje z rządem Rzeczypospolitej Polskiej będziemy kontynuować zarówno bezpośrednio, jak i poprzez "Conference on Security and Cooperation in Europe".

Mam nadzieję, że powyższe uwagi odpowiedzą na troski nurtujące Ciebie i Twoich wyborców.

Z poważaniem
The Right Honourable Joe Clark, P.C., M.P.,
Secretary of State for External Affairs

DOJŚĆ DO KOŃCA

Dnia 12 maja odbyło się w siedzibie SPK na 206 Beverley pierwsze posiedzenie nowo wybranej na jesieni 1989 r. Rady Narodowej RP, Oddział w Kanadzie. W posiedzeniu wziął udział przedstawiciel Rządu Rzeczypospolitej na Uchodźstwie, prof. Józef Lityński (przedstawiciel na Kanadzie) oraz p. Mięczysław Szczeciński (przedstawiciel na prowincję Ontario) oraz przedstawiciele organizacji polonijnych.

Zebranych radnych powitał prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej inż. Stanisław Orłowski oraz prezes Okręgu Toronto p. Stanisław Sadowski. Sesja przedpołudniowa odbyła się w języku angielskim z uwagi na obecność zaprzyjaźnionych grup etnicznych: litewskiej, ukraińskiej i czeskosłowackiej. Zostali oni zaproszeni, aby przedstawić radnym swoje opinie na temat rozwoju sytuacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz aby doprowadzić do zbliżenia poglądów na temat wspólnego przyszłego działania.

Prof. Lityński - delegat Rządu - odznacza wybitnego działacza emigracyjnego p.Sasa-Korczyńskiego.

Trzy punkty wyłoniły się z tej dyskusji: proces przemian nie jest jeszcze zakończony i trzeba dokonać wielkiego wysiłku, nawet w kraju takim jak Czechosłowacja, aby nie dopuścić do zaprzestania przemian demokratycznych; należy udzielać jak najdalej idącego poparcia w chwili obecnej, aby doprowadzić wszystkie narody tego obszaru do suwerennego bytu (szczególnie gorącego poparcia radni udzieliли wysiłkom narodu litewskiego); planować daleko idącą przyszłą współpracę zarówno ekonomiczną jak i polityczną, która by zapobiegła dominacji przez silniejszych sąsiadów.

Posiedzenie popołudniowe otworzył delegat Rządu, prof. Lityński swoim wystąpieniem przedstawiającym obecną politykę Rządu Rzeczypospolitej na Uchodźstwie. Zarówno w tym wystąpieniu jak i w dyskusji zwrócono przede wszystkim uwagę na fakt, że rola rządu, mimo oczywistych demokratycznych przemian w Polsce, jeszcze się

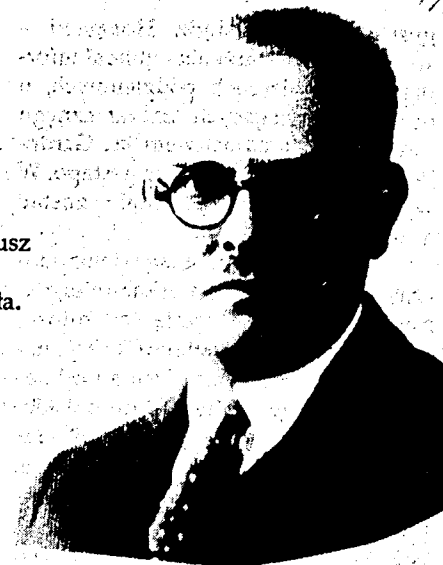
nie skończyła, ponieważ podstawowy warunek jakim jest przeprowadzenie wyborów nie został jeszcze spełniony. Zgodnie z rezolucją Rady Narodowej RP w Londynie, z dnia 24 marca 1990 r. przekazanie władzy nastąpi niezwłocznie, gdy Naród będzie w stanie dokonać takiego wyboru. Można oczekiwać, że takie właśnie, w pełni wolne i demokratyczne wybory nastąpią w ciągu najbliższego roku. Do chwili tej trzeba się przygotować. Trwająca od 1939 roku działalność niepodległościowa na Uchodźstwie wypracowała olbrzymi dorobek polityczny i kulturalny, który powinien zostać uwzględniony w opracowywaniu nowej konstytucji RP i przedstawiony Narodowi w momencie przekazywania władzy.

Z działalnością Rządu na obczyźnie wiąże się również wiele innych spraw takich jak: kwestia obywatelstwa, stopni wojskowych, odznaczeń, spraw majątkowych, które również muszą się stać przedmiotem negocjacji z przyszłym rządem RP. Z myślą o tych sprawach Rada Narodowa, Oddział w Kanadzie powołała Komisję w składzie: prof. Jerzy Korey-Krzeczowski, mec. Włodzimierz Gertler oraz niżej podpisany, która będzie starała się wypracować konkretne propozycje do przyszłych negocjacji z przyszłym demokratycznym rządem RP w kraju. O pracach tej Komisji będziemy nadal informować.

Dla naszego działania niezbędne jest dalsze poparcie zarówno moralne jak i materialne ze strony społeczności polonijnej. Nie wolno nam opuścić rąk w momencie, gdy cel wydaje się tak bliski.

Powtarzamy za odezwą Rady Narodowej w Londynie wezwanie do rodaków na emigracji do dalszego popierania Skarbu Narodowego i Funduszu Pomocy Krajowi, które są podstawą działalności polskiej emigracji niepodległościowej.

Dr MAREK J. CELIŃSKI
Przewodniczący Rady Narodowej RP
Oddział w Kanadzie

Kolejny prześladowca
Jan Izydorczyk - wysoki funkcjonariusz
Urzędu ds. Wyznań w latach
największych prześladowań Kościoła.
Następnie w latach 1954-55
dyrektor Urzędu ds. Wyznań.

DANUTA HARASIMOWICZ

"WICHRZYCIELE W SUTANNACH"

Ciąg dalszy

POLITYCZNE PROCESY DUCHOWIEŃSTWA POLSKIEGO

KSIEŻA PODŻEGACZE

Osobnym, tragicznym rozdziałem stosunków państwa z Kościołem w latach 1949-1953 stały się polityczne procesy sądowe polskiego kleru. Ich przebieg szeroko relacjonowała prasa partyjna, łącząc charakterystyczną dla tego okresu sprawozdawczość sądową z mocno rozbudowanymi komentarzami, pełnymi agresywnych napaści na oskarżonych, całą hierarchię kościelną oraz Watykan. Celem tej miazdzącej krytyki Kościoła miało być zdyskredytowanie go i pozbawienie społecznego zaufania.

26.I.1949 roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie rozpoczął się proces przeciwko gwardianowi zakonu franciszkanów w Niepokalanowie, ojcu M.Niebrzydowskiemu oraz braciom

J.Blasze i E.Wójcikowi. Oskarżono ich o szerzenie nastrojów wojennych, ponieważ zredagowali ulotkę "Nagły apel do świata", w której podkreślali zbliżający się kataklizm wojenny. Ulotkę odbili na powielaczu redakcji "Rycerza Niepokalanej" i wysłali ją w listach do znajomych i rodzin. Ich celem było "zachwianie wiary mas ludowych w celowość ich poczynań, podważenie sensu ich twórczej pracy i wywołanie poczucia beznadziejności. Ulotki odczytywane były wobec licznych osób". ("Trybuna Ludu" 26.I.1949 r.) Niebrzydowski został skazany na 5 lat więzienia, dwaj pozostali na 3 lata każdy.

W większości przypadków na ławie oskarżonych zasiadali księża i zakonnicy, wspierający czynnie zbrojne podziemie. Większa część duchowieństwa

polskiego nie miała zaufania do nowej władzy, której programowe ideowe założenia marksizmu-leninizmu przewidywały rozprawę z religią. Propaganda starała się wyeksponować zawsze postacie duchownych w każdym opisywanym procesie z grupy podziemnych działaczy. Mnożyły się tytuły: "Dwaj księża podżegli NSZ-owców do mordów i napadów rabunkowych. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie rozpatruje sprawę 5 bandytów z NSZ i 2 księży, którzy podżegli jeźdźców do napadów i mordów rabunkowych, rozgrzeszali ich z odpowiedzialności za przelaną krew i zrabowane mienie". ("Trybuna Ludu" 17.II.1949 r.)

Ksiądz Fertak - według autora artykułu - uspokajał sumienie członków podziemia, tłumacząc im, że są oddziałem wojskowym na wojnie, że mają prawo do zabijania, które w tym przypadku jest nie winą, lecz zasługą. Oskarżono ich o to, że zastrzelili 6 osób, dokonali 7 napadów na osoby prywatne, 5 napadów na spółdzielnie, 3 napady na wojsko i UB. Trzej oskarżeni zostali skazani na kary śmierci, ks. Fertak na 15 lat, wypadek mienia i pozbawienia praw publicznych na 5 lat, ks. Łubiński na 4 lata więzienia.

ZA MSZE POŁOWE

Kolejny szeroko relacjonowany przez prasę proces toczył się przeciwko "bandzie rabunkowej", która na terenie Krynicy i okolic dokonywała napadów. Zainteresowanie propagandy odnosiło się głównie do postaci księdza Gurgacza, który "wraz z 5 członkami swojej bandy dokonał szeregu zbrodni".

Oświadczył on, że działał pod wpływem sugestii władz kościelnych, które udzieliły mu dyspensy na odprawianie mszy św. w lesie i udzielanie sakramentów na terenie wszystkich diecezji. Ksiądz Gurgacz przyznał się do zarzucanych czynów, ale oświadczył, że nie poczuwa się do winy. Uzasadniał takie stanowisko racjami moralnymi, według których zabójstwo jest czynem dozwolonym, jeżeli dokonuje się go w obronie własnego życia lub na wojnie. Dla duchownych, którzy wzięli się z podziemiem i uzasadniali swoją działalność powyższą motywacją wojna się jeszcze nie skończyła. Taka argu-

mentacja wywoływała niezwykle zaciekłe ataki prasy, która zamieszczała również fragmenty procesu - toczącego się przy drzwiach zamkniętych - dotyczące najbardziej kompromitujących spraw z działalności ks. Gurgacza:

"prokurator: Czy oskarżony zawsze chodził w sutannie?

oskarżony: Zasadniczo tak. Jedyne, kiedy przeprowadzałem wywiad i sam napad, to dla niepoznaki przebierałem się w ubranie świeckie.

prokurator: Kim była niejaka Lalunia? oskarżony z wyraźnym zakłopotaniem: To była taka moja jedna znajoma.

prokurator: Czy do niej również ksiądz chodził w sutannie?

oskarżony niechętnie potwierdza". ("Trybuna Ludu" 10.VIII.49 r.)

„Rejonowy Sąd Wojskowy w Krakowie ogłosił 13.VIII.1949 roku wyroki skazujące ks. Władysława Gurgacza, kłeryka Michała Żaka, Stanisława Szajno oraz Stefana Balickiego na karę śmierci, utratę praw obywatelskich na zawsze i wypadek mienia, Leona Nowakowskiego na 15 lat, a Adama Legutkę na 10 lat więzienia.

Sąd stanął na stanowisku, że oskarżony ksiądz Gurgacz z całą premedytacją dopuścił się zarzucanych mu czynów. To, że nie poczuwał się do winy, mimo przyznania się do niej, świadczyło o jego "cynizmie moralnym i zdecydowanie wrogim nastawieniu do państwa ludowego". Jako okoliczność szczególnie obciążającą, sąd poczytał oskarżonemu nadużycie autorytetu religii dla celów zbrodniczych.

Po zakończeniu tego procesu zaczęły się pojawiać w prasie wielkie artykuły potępiające duchowieństwo za udział w walkach podziemia oraz Episkopat, który nigdy nie odciął się od księży, popełniających zbrodnie i pospolite przestępstwa przeciw państwu".

WYROKI ŚMIERCI

We wrześniu 1949 roku zapadł wyrok w procesie przeciwko dwóm księżom - "współpracownikom gestapo" - Gardolewskiemu i Hoszyckiemu. Pierwszy z wymienionych oskarżony był o to, że w czasie okupacji na budynku plebanii zawiesił hitlerowską flagę, a w swoim gabinecie portret Hitlera. W 1940 roku wpisał się na volkslistę i przyjmował na przyjęciach

gestapowców. Ksiądz Hoszycki - według aktu oskarżenia - zbierał informacje o działaczach podziemnych, o osobach słuchających zagranicznego radia i za pośrednictwem ks. Gardolewskiego donosił o tym na gestapo. W wyniku jego działań miało zostać aresztowanych 20 osób.

Sąd orzekł, że przedstawione podczas procesu działania oskarżonego w zupełności wyczerpują znamiona zbrodni z art. 1, p.2 dekretu "O wymiarze kary dla faszystowskich zbrodniarzy oraz dla zdrajców narodu polskiego". W ostatnim słowie oskarżenia podtrzymali tezy zgłoszone przez obronę, że chcieli służyć narodowi w konspiracji przed wrogiem. Sąd uznał to za "obłudnie niezgodne z prawdą" i skazał dwóch księży na karę śmierci.

PODBURZAJĄCE KAZANIA

W ostatnich dniach 1949 roku przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie rozpoczął się proces przeciwko ks. Lorencowi i ks. Kułakowi, ks. Zubowi oraz kościelnym ich parafii.

Zarzucono im udzielanie pomocy "podziemnej bandzie "Mewa", kolportaż prasy antyludowej i odbieraniu przysięgi członków grupy i wygłaszanie dla nich kazań, podburzających do walki z władzą, morderstwa, napady na żołnierzy i milicjantów". Ks. Lorenc został skazany na 12 lat więzienia, ks. Kułak na 7 lat, ks. Zub - 10 lat, pozostali otrzymali wyroki 5 i 3 lat pozbawienia wolności.

ZBOCZEŃCY I FOLKSDOJCZE

25.I.1950 roku w "Trybunie Ludu" ukazał się artykuł pt. "Zboczeńcy i volksdeutsche w roli wychowawców. Proces przeciwko zakonnikom i wychowawcom Specjalnego Zakładu Leczniczego dla młodocianych epileptyków w Namysłowie".

Kadra opiekuńcza tego zakładu została oskarżona o okradanie i skandaliczne prowadzenie placówki, bicie i torturowanie dzieci oraz nierządne czyny z wychowankami. Zakład ten subwencjonowany przez Państwo, kierowany

był przez Konwent Ojców Bonifratrów w Namysłowie. Przeor Florczak - według relacji prasowej - prowadził wystawny tryb życia, często bywał pijany, dopuszczał się malwersacji pieniężnych. Zabronił również jednemu z wychowanków zapisać się do ZMP. Ksiądz Florczaka skazano na 7 lat, pozostałych na 4 i 2 lata więzienia.

"Wyrok w niniejszym procesie - stwierdza na koniec sąd - jest jeszcze jednym jaskrawym przejawem walki o postęp przeciwko ciemnocie i zacofaniu".

WSPIERANIE „BAND” PODZIEMIA

W marcu 1950 roku ogłoszono wyroki skazujące księży w dwóch procesach w Bydgoszczy i Rzeszowie. W obydwu przypadkach zarzuty dotyczyły "wspierania band podziemia", których członkowie również zasiadali na ławach oskarżonych. Najwyższe wyroki otrzymywali - jak zwykle w takich wypadkach - duchowni (13 lat więzienia).

16.I.1951 roku "Trybuna Ludu" donosi: "Księża - dowódcy bandy dywersyjnej organizowali potworne zbrodnie, doprowadzając młodzież do zwyrodniałych czynów". Przed Rejonowym Sądem Wojskowym w Krakowie rozpoczęła się w tych dniach rozprawa przeciwko ks. dr Oborskiemu - dziekanowi w parafii w Wolbromiu w pow. olkuskim, ks. Gadowskiemu - wikaremu tej parafii, "matce, która wydała wyrok śmierci na własnego syna" - Grabińskiej oraz przeciw pozostałym członkom "podziemnej bandy".

Według relacji gazety - "sumienie tych księży obciąża tragiczna śmierć zamordowanych bestialsko kpr MO Kamionka i kierownika miejscowej szkoły - Seweryna. Księża do krańcowego zwyrodnienia moralnego doprowadzili Grabińską, która zgodziła się na zastrzeżenie swojego syna, który chciał donieść na MO o zamiarach bandy". Księża Oborski i Gadowski oraz Grabińska zostali skazani na dożywocie, trzech przywódców oddziału na karę śmierci, pozostali na 10 i 5 lat więzienia.

Rozdział opracowany na podstawie archiwalnych badań prasowych autorki
Ciąg dalszy w następnym numerze

SĄSIEDZTWO POLSKO-NIEMIECKIE

Najnowszy, czwarty numer wydawanego przez Instytut Stosunków Zagranicznych w Stuttgarcie pisma "Zeitschrift für Kulturaustausch" w całości poświęcony jest problematyce polskiej. Zatytułowany "Aspekty wzajemności" w dramatyczny sposób ukazuje swoistą asymetryczność wiedzy jaką Polacy i Niemcy posiadają o sobie wzajemnie. Nie przypadkiem też już we wstępie Susanne Sporrer przywołuje zdanie Helgi Hirsch (nawiasem mówiąc, autorki bardzo kompetentnej pracy o polskiej opozycji lat siedemdziesiątych) stwierdzające, że wiedza o obydwu państwach niemieckich jest w Polsce ograniczona i selektywna. Ma to swoje uwarunkowania, przede wszystkim wynikające z krótkowzrocznej perspektywy politycznej panujących dotąd w Polsce rządów komunistycznych, jest jednak w chwili obecnej sprawą domagającą się jak najszybszego rozwiązania. Wiedza o sąsiadach bowiem jest jednym z podstawowych wymogów wszelkiej międzynarodowej aktywności politycznej - tym bardziej o sąsiadach, z którymi łączy Polaków tak dramatyczna przeszłość.

Wiedza Niemców o Polsce jest wyjątkowo bogata. Tylko w ciągu ostatnich miesięcy można odnaleźć wiele publikacji tej problematyce poświęconej, jak choćby wydany niedawno pierwszy zeszyt rocznika Deutsches Polen-Institut w Darmstadt lub wybór polskich opinii z lat 1918-1988 ułożonych w ten sposób, by czytelnikowi niemieckiemu przybliżyć problemy polskiej historii i współczesności wydanych przez Wydawnictwo Luchterchanda, którego nakładem wyszedł też w tym roku przekład najlepszego debiutu prozatorskiego w Polsce lat ostatnich - powieści Pawła Huelle "Weiser Dawidek".

Wspomniany numer "Zeitschrift für Kulturaustausch" eksponuje teksty, które wychylone są ku polsko-niemieckiej przyszłości. I tak otwiera numer eseje

Adama Krzemińskiego poświęcony perspektywom współistnienia Polski i Niemiec w jednoczącej się Europie. Pisze autor, że Polacy i Niemcy stoją na progu całkiem nowego rozwoju wzajemnej współpracy, nie wolnej przecież od konfliktów. Podnosząc konieczność stworzenia dla tych spraw właściwego forum podkreśla, że tworzyć je będą nie tylko środki masowego przekazu czy instytucje, lecz przede wszystkim żywi ludzie w obu krajach. Kolejnym takim tekstem skierowanym na przyszłość jest artykuł wybitnego historyka, znawcy dziejów Polski Hansa Henniga Hahna postulujący utworzenie w Warszawie Niemieckiego Instytutu Historycznego jako - między innymi - instytucji ułatwiającej dialog historyków polskich i niemieckich. W tym samym aspekcie odczytać należy tekst Manfreda von Scheven zatytułowany "Pomosty ku nowej rzeczywistości", w którym, wskazując np. na partnerstwo między Bremą i Gdańskiem, w podobnych inicjatywach widzi autor szansę budowy mostów pozwalających na wzajemne zrozumienie problemów sąsiadujących z sobą narodów.

Warto przy okazji zauważyć, że większość tych materiałów obejmujących blisko 200 gęsto zadrukowanych stron przygotowywana była jeszcze w okresie, w którym perspektywa zjednoczenia Niemiec zdawała się odległą. Dziś, w kilka zaledwie miesięcy później, stawiane przez autorów i redaktorów pisma postulaty wzajemnej współpracy w budowie europejskiej przyszłości obu krajów nabierają nowych znaczeń i sensów.

Patrząc z tego punktu widzenia należy zdać sobie sprawę z faktu, iż przeciętny student niemiecki - zwłaszcza w Niemczech Zachodnich, który interesuje się sprawami polskimi, ma możliwość sięgnięcia do pokaźnej biblioteki, w której znajduje zarówno prace historyczne, jak bogaty dział opracowań

dotyczących współczesności Polski. Ma też, praktycznie rzecz biorąc, udostępnioną we własnym języku całą liczącą się literaturę polską - od Kochanowskiego poczynając, a kończąc na obecnych debiutantach. Po stronie polskiej, zwłaszcza w dzieła dotyczącym współczesności, znajdziemy niewiele poza stertą propagandowej makulatury. A przecież już w 1950 roku w jednym z artykułów paryskiej "Kultury" odnajdujemy rozumny i - niestety - rzucony w pustkę postulat: "Nie widać nawet usiłowań w kierunku studiowania problemu niemieckiego, ewidencjonowania zagadnień niemieckich". Współczesne Niemcy to dla przeciętnego Polaka biała plama w jego wiedzy o świecie. Ten stan rzeczy należy możliwie szybko i radykalnie zmienić.

Jeżeli mamy odgrywać rolę, którą liczni politycy postulują - mianowicie rolę liczącego się w Europie partnera Niemiec - już niebawem zjednoczonych - musimy umieć gromadzić wiedzę o innych, podjąć wysiłek opracowania problematyki współczesnych Niemiec (podobnie zresztą, jak i sowieckiej, ale to już odrębna sprawa). Jest to konieczne tym bardziej, że również na emigracji wysiłki tego rodzaju nie były czynione, a jeżeli - jak np. w wypadku znakomitej "Kroniki niemieckiej" prowadzonej w "Kulturze" przez nieodżałowanego Andrzeja Chileckiego - to wyłącznie wycinkowo. Być może zresztą w archiwach kontrwywiadu lub MSZ-tu zgromadzone są tego rodzaju opracowania, lecz nie są one z oczywistych względów dostępne szerszej publiczności. Nie ma natomiast tak częstych choćby w RFN wspomnień dyplomatów, którzy odbyli swą służbę w danym kraju; podobnych książek o Polsce napisanych przez dyplomatów niemieckich można wskazać kilka.

Dodać do tego należy, że jeśli w ogóle da się jeszcze wyszukać jakies rzeczowe i kompetentne wypowiedzi

na temat Niemiec Zachodnich, to gdy idzie o NRD tego typu opracowań w ogóle nie ma. Można co prawda wyszukać poszczególne teksty czy to na łamach wrocławskiej "Odry" czy warszawskiej "Polityki" (tu na szczególną uwagę zasługuje od kilkunastu lat znakomita publicystyka niemiecka Adama Krzemińskiego), lecz wszystko to jest w najwyższym stopniu niewystarczające. Jedynym wyjątkiem jest opracowany dla paryskiego "Kontaktu" znakomity cykl artykułów Andrzeja Stacha zatytułowany "Zrozumieć NRD". Ciągle jeszcze nie mamy przełożonego podstawowego kanonu niemieckiej literatury powojennej (tu bodaj najbardziej rażącym przykładem jest fakt, iż jak dotąd wydano zaledwie dwie książki Guntera Grassa - barierą był nie brak przekładów, lecz blokada cenzury). A i polski turysta wybierający się do Niemiec - czy to wschodnich, czy zachodnich - skazany jest na przypadkowe informacje.

Czas też wreszcie, jeśli się myśli poważnie o poprawnych w przyszłości stosunkach między Polakami i Niemcami, przestać zamazywać oczywistą niemiecką przeszłość naszych obecnych ziem zachodnich. Przeciwnie: warto - we wspólnym, a i europejskim interesie - zadbać o właściwe otoczenie opieką kulturalnych zabytków kultury niemieckiej na tych terenach. Już Norman Davis w swej znakomitej historii Polski nie bez ironii wskazywał na te wszystkie "zaniedbania". Emocje emocjami, lecz w prawie pół wieku po wojnie nie godzi się prymitywnie udawać, że były to "odwieczne ziemie piastowskie". Nie ustępując w sprawie naszej zachodniej granicy nie powinniśmy jednocześnie czynić z niej fetysza, gdyż to i niepoważne i szkodliwe dla naszych własnych interesów.

Sprawa jest pilna - zasada wypowiedziana jeszcze przez Staszica mówi, że sąsiadów trzeba znać możliwie najlepiej. Dziś, gdy polityka polska odzyskuje swą podmiotowość i kraj staje się suwerennym uczestnikiem gry na arenie międzynarodowej, konieczne jest możliwie szybkie uporządkowanie i pomnożenie dotychczasowej wiedzy o sąsiadach, o Niemczech i Rosji w szczególności i oczyszczenie tej wiedzy z balastu ideologii.

LESZEK SZARUGA

ST. STANISLAUS - ST. CASIMIR'S POLISH PARISHES CREDIT UNION

DLACZEGO SZUKAĆ POMOCY OD OBCYCH GDY NASZA CREDIT UNION MA WSZYSTKIE USŁUGI FINANSOWE

Lato zbliża się szybko... na pewno słyszeliście, że istnieje teraz dobry rynek na kupno domu.

Jeśli macie zamiar kupić sobie dom, to pamiętajcie, że nasza Credit Union Św. Stanisława - Św. Kazimierza jest gotowa Wam pomóc w wielu sprawach związanych z tym ważnym krokiem

Pamiętajcie, że od 45 lat nasza instytucja służy Polonii i pomaga swoim członkom. Pomoże i Wam, jeśli spełnicie podstawowe warunki.

Nasza Credit Union ma wiele rodzajów **POŻYCZEK HIPOTECZNYCH**. Dla własnego spokoju porównajcie nasze usługi i warunki z innymi finansowymi instytucjami. Dowiedziecie się, że jesteście bardzo konkurencyjni.

MAMY

- Niskie oprocentowanie
- Niskie miesięczne spłaty
- Szybkie i dokładne załatwianie
- Pożyczki ubezpieczone na życie (do \$30,000.00)

PRZYSTOSUJEMY SIĘ DO WASZYCH WARUNKÓW!

**UPRZEJMOŚĆ - USŁUGA
UŚMIECH - UŁATWIENIE
TO HASŁO NASZEJ CREDIT UNION**

Nakładem Instytutu Romana Dmowskiego w Chicago ukazała się sensacyjna książka. Jest to sprawozdanie sędziego Piotra Siekawicza, sporządzone w ramach działalności "Komisji powołanej w związku z wynikiem kampanii wojennej 1939 roku". Komisja ta utworzona została przez emigracyjny Rząd R.P. gen. Władysława Sikorskiego, aby wyświetlić wszelkie okoliczności klęski wojennej 1939 r. Jednym z zagadnień, analizowanych w zakresie jej działania, był tzw. "proces brzeski" z 1931 r. Przyczyny, które doprowadziły do tego procesu, jego przebieg i następstwa przedstawione są w tym sprawozdaniu. Siekawicz zebrał ogromnie bogaty materiał faktograficzny, ukazując szerokie polityczne i społeczne tło obozu, który zagarnął władzę w Polsce w maju 1926 roku w wyniku krwawego zamachu stanu (zginęło 379 osób, zaś 920 odniosło rany). Siekawicz otwarcie atakuje dyktaturę marszałka Piłsudskiego. Atak ten może być szokiem dla zwolenników twórcy polskiej niepodległości. Ale czy nie lepiej w obliczu rodzącego się głodu dyktatury we współczesnej Polsce nie poznać, jak widziana była dyktatura Piłsudskiego przez przeciwników, zwłaszcza teraz, gdy szczerą rozmowa o tym nie sprzyja komunie.

SZARGANIE ŚWIĘTOŚCI

Czym był obóz polityczny, rządzący samodzielnie Polską w latach 1926-1939, aż do katastrofy wrześniowej? Jakie było jego oblicze? Rządy te określa się potocznie "sanacją", bowiem sanacja (czyli uzdrowienie) miała być celem przewrotu. Zwolenników tych rządów nazwano "piłsudczykami", od nazwiska człowieka, który dokonał zamachu. Cechy charakterystyczne "sanacji" można zarysować następująco: był to obóz o genezie socjalistycznej, choć z czasem rozmył się w trudnej do zdefiniowania ideologii "państwowej"; silny kult "wodza" - Józefa Piłsudskiego (już po jego śmierci wydano ustawę "O ochronie czci Marszałka Piłsudskiego", w myśl której wszelka krytyka jego osoby zagrożona była karą 5 lat więzienia, bez względu na prawdę historyczną. Ustawa ta była i dotychczas jest unikatem w skali światowej); silny kult państwa i jego instytucji (głównie administracji). Inne ważne cechy to militaryzacja instytucji państwowych i rządowych (słynne "rządy pułkowników") oraz antyparlamentaryzm.

MŁODA DEMOKRACJA

Ta ostatnia cecha doprowadziła w konsekwencji do wydarzeń, określanych umownie w polskiej historiografii terminem: "Brześć". Aby je bliżej wyjaśnić, cofnijmy się do okresu poprzedzającego zamach majowy. W Polsce Niepodległej, odrodzonej po 123 latach niewoli, ukształtował się polityczny system nowoczesnej, parlamentarnej demokracji, oparty o tzw. Konstytucję marcową z 1921 roku, w którym uznano nadrzędność władzy ustawodawczej, czyli Zgromadzenia Narodowego (Sejmu i Senatu). System ten funkcjonował zaledwie trzy i pół roku, a więc krócej niż jedna kadencja Sejmu (od lis-

topada 1922 do maja 1926). W tym okresie państwo polskie potrafiło wiele zdziałać: ujednociono armię, położono podwaliny pod faktyczne zjednoczenie tych części kraju, które przez ponad wiek podlegały różnym zaborcom i działały w różnych systemach prawnych, administracyjnych i oświatowych, opanowano hiperinflację i wprowadzono silną narodową walutę, stabilizując życie gospodarcze. Istotą tego systemu była wielopartyjność i rządy tworzone na ogół w wyniku uzgodnienia większości parlamentarnej. Polska w tym czasie (od listopada 1922) miała pięć rządów - ostatni, wyłoniony w maju 1926 r. z premierem Wincentym Witosem na czele przetrwał zaledwie pięć dni, został bowiem obalony przez zamach Piłsudskiego.

O PRZEWROCIE MAJOWYM INACZEJ

"Przewrót został dokonany z wyraźnym planem ujęcia władzy w Polsce bez jakichkolwiek ograniczeń. Sam przewrót jeszcze tej władzy nie dał. On tylko stworzył warunki do jej dojścia" - konkluduje w swym sprawozdaniu sędzia Siekawicz. Pozostały bowiem wykształcone w poprzednich latach instytucje i urzędzenia publiczne, gwarantujące istnienie demokracji w Polsce: parlament, niezależna administracja, sądownictwo, prasa, samorządy... Były to istotne przeszkody, które stały na drodze do nieograniczonej dyktatury. Piłsudski rozpoczął z nimi bezwzględna walkę: z wojska usunięto w krótkim czasie około 2 tys. oficerów (najważniejszych przeciwników przewrotu usunięto w trybie "specjalnym", innych poddano ocenie "komisji lekarskich", które orzekały.... "niezdolność do służby wojskowej"). Militaryzowano ad-

ministrację państwową, ministerstwa, policję (na skutek tego posunięcia spadła liczba wykrywanych przez nią przestępstw), ograniczono wolność prasy, zawieszono niezawisłość sądownictwa. Zmieniono także, co warto przypomnieć, herb Polski przez usunięcie krzyża z korony orła.

ZE STARYM SEJMEM

Najważniejszą jednak przeszkodą był Sejm i jego kompetencje, m.in. w zakresie kontrolowania rządu. Walka z nim rozpoczęła się od tzw. "precedensów konstytucyjnych", które polegały na interpretacji przepisów Konstytucji w sposób sprzeczny z jej literą i duchem. Wielkim walorem sprawozdania sędziego Siekawicza jest spokojny, wyważony opis działań obozu sanacyjnego, zmierzających do złamania uprawnień i powagi Sejmu w celu zniszczenia jego autorytetu w oczach opinii publicznej. Nasuwa się pytanie - dlaczego Piłsudski Sejm nie rozwiązał i nie rozpiął natychmiast nowych wyborów? Autor znajduje na to trafną odpowiedź: "Taka jednak logika nie odpowiadała ówczesnym zamierzeniom Piłsudskiego. Rozwiązanie Sejmu i zarządzenie nowych wyborów mogło dać oblicze Sejmu takie same lub inne, ale w ramach dotychczasowych ugrupowań politycznych.... Chodziło o coś większego, mianowicie o zdobycie podstawy dla rządzenia takiej, która by szła po linii politycznej jaką nasuwał przewrót, dokonany przez Piłsudskiego. Społeczeństwo takiej gwarancji nie dawało. Ono w swej masie nie poparło przewrotu. Co więcej, Sejm, jaki wyszedłby z nowych wyborów, przedstawiałby nową siłę, wzmocnioną o opinię społeczną.... Ponadto nowy Sejm rozpoznałby okres legalności i praworząd-

ności. To zaś nie leżało w zamierzeniach twórców przewrotu. Szło bowiem raczej o ograniczenie praw Sejmu, aniżeli o ich utrwalenie".

KŁĘSKA W WYBORACH

Piłsudski wybrał zatem inną drogę - powołał własną partię polityczną pod dziwaczną nazwą: Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR), której ideą przewodnią było każdorazowe i bezwarunkowe popieranie jego osoby. I rozpiął wybory na marzec 1928 roku. Pomimo użycia ogromnych środków administracyjnych (przypomnijmy tu przymus jawnego głosowania, znaczony różnymi kolorami karty do głosowania dla poszczególnych kategorii urzędników i ich rodzin, masowe unieważnianie list wyborczych opozycji, itp.) oraz finansowych (rząd, którego premierem był wówczas sam Piłsudski, dokonał w okresie przedwyborczym przekroczeń budżetowych na olbrzymią wówczas kwotę 562 mln zł., z tego 8 mln zł przeznaczono wprost na finansowanie kampanii wyborczej BBWR) sanacja wybory z kretesem przegrała. BBWR w nowym Sejmie zdobył zaledwie 23,1% miejsc.

MAŁPA POD KARABINEM

Siekawicz celnie charakteryzuje zmianę układu sił: "Wytwarzająca się sytuacja polityczna na terenie Sejmu... wyraźnie przekreśla możliwości użycia metod dotąd wobec Sejmu stosowanych. Piłsudski wyczuł, że chociaż opozycja nie przedstawia jednolitej organizacji, to jednak odtąd już nie uda się wygrywać jednych stronictw przeciwko drugim". Otwarcie pierwszej sesji nowego Sejmu dokonuje się w asyście policji uzbrojonej w karabiny i rewolwery. Stronictwa lewicowe - dotychczas na ogół popierające Piłsudskiego - wyraźnie opowiadają się przeciw niemu. Sejm rozpoczął walkę o praworządność w państwie, koncentrując swe wysiłki na wyjaśnieniu przekroczeń budżetowych poprzedniego rządu. Siekawicz zauważa, iż: "ten wniosek był iskrą, która rozpałała walkę pomiędzy Sejmem a rządem. Wiadomo bowiem było, że chodzi o wydatki na wybory ze Skarbu Państwa". Minister skarbu, Czechowicz, odpowiedzialny za te wydatki, postawiony został przez Sejm przed Trybunałem Stanu. Spotkało się to z gwałtowną reakcją samego Pił-

sudskiego, który w słynnym, ordynarnym w formie i napastliwym w treści wywiadzie znanym jako: "Badanie dna oka, czyli wrażenia człowieka chorego z sesji budżetowej w Sejmie" (z 7.IV.1929 r.) ulżył swym skłonnościom w sposób ekstremalny. Wyzwał mianowicie posłów, używając słów wulgarnych i obraźliwych ("gdy mi się taki pan zafajda, to każdy musi podziwiać jego zafajdaną bieliznę", "gdzie szukać honoru u jakichś małp"), a następnego dnia oświadczył gen. Sławoj-Składkowskiemu, ministrowi spraw wewnętrznych: "A jak stracę panowanie, to jestem zupełnie wytrącony z równowagi, to każę powiesić albo rozstrzelać stu lub dwustu tych łajdaków, złodziei, drani... wtedy będzie spokój i porządek w Polsce". Była to już groźna zapowiedź tego, co miało nastąpić w niedalekiej przyszłości.

PRAWORZĄDNOŚĆ

Rozprawa przed Trybunałem Stanu nie została zakończona: ministrowie wezwani do składania zeznań odmówili ich składania, zasłaniając się rozkazem Piłsudskiego, ten zaś oświadczył, iż bierze na siebie "całą odpowiedzialność". Siekawicz wyciąga z tego smutny wniosek: "W ten sposób unicestwiono jeszcze jedną instytucję państwową w jej działalności i zagwarantowanej jej niezależności sądowej".

Inną płaszczyzną walki o praworządność w państwie była działalność Komisji Administracyjnej Sejmu, która rozpatrywała sprawę nadużyć i fa-

szerstw wyborczych. Siekawicz pisze: "Komisja ta zebrała obfity materiał dotyczący nadużyć, jakich dopuściły się organy administracji państwowej w związku z wyborami i wynik swych badań Komisja ujęła w druku sejmowym Nr 509. Druk ten nosił tytuł: "Terror, korupcja, oszustwa".... Ostatecznie druku tego nie zdołano rozpatrzyć w Sejmie, gdyż zanim Sejm zdołał to uczynić, został rozwiązany".

WALKA O SEJMOWĄ WIĘKSZOŚĆ

Zanim jednak nastąpiło rozwiązanie Sejmu, rozpoczęły się przygotowania obozu rządzącego do rozprawy z wszelką opozycją w taki sposób, aby w następnym Sejmie większość uzyskał już BBWR. Były to działania wielokierunkowe - np. oskarżenia o złodziejstwo i poczynania antypaństwowe, na które z godnością i jakże proroczo odpowiedział marszałek Sejmu, Ignacy Daszyński: "Ma to być dzisiaj podstawą wychowania parlamentu polskiego - obelga, za którą ma przyjść kij, kopanie, bicie, bat świzszczący na ulicach..."; nowelizacja ustawy o ustroju sądownictwa, poddająca je kontroli administracji państwowej; ustanawianie w instytucjach samorządowych "komisarzy rządowych". Przygotowano również prowokację wobec Sejmu, podczas otwarcia sesji jesiennej 31.X.1929 r. Zgromadzone mianowicie w Sejmie i jego pobliżu kilkuset oficerów, gotowych do czynnego wystąpienia w stosunku do posłów. Siekawicz tak charakteryzuje tę akcję: "Zadaniem tej operacji wojskowej było wystąpienie Piłsudskiego z nową próbą sterroryzowania Sejmu. Leżało widocznie w jego zamiarze wystąpienie z wyrazami obelżywymi, a w razie reagowania Sejmu oficerowie mieli "bronić honoru obrażonego Komendanta". To oblężenie Sejmu trwało 4 godziny". Prowokacja nie udała się, bowiem marszałek Sejmu w takich warunkach nie dopuścił do otwarcia obrad. Następne sesje były zwoływane przez powolnego we wszystkim Piłsudskiemu prezydenta Mościckiego, a następnie odraczane bez odbycia posiedzenia.

Dokończenie
w następnym numerze
LESZEK ŻEBROWSKI

Przedmowa i śródtytuły pochodzą od redakcji.

**POLSKO-KANADYJSKIE
TOWARZYSTWO MUZYCZNE**
Zaprasza na towarzyskie spotkanie
z zespołem
MUSICA ANTIQUA

w niedzielę, 3 czerwca, o godz. 16:00,
w domu SPK, przy 206 Beverley Str.
w Toronto.

W programie: zimny bufet, kawa
i ciasto oraz muzyczne interludium
w wykonaniu zespołu instrumental-
nego i solistów.

Prosimy o potwierdzenie obecności,
dzwoniąc do Alicji Liebert
TEL.: 270-4676 lub
Macieja Jaśkiewicza, TEL. 922-9973

BEZ(DOMNI) - CZY JEST NADZIEJA?

Okolo 60% kanadyjskich rodzin mieszka we własnym domu. Liczba ta od prawie 20 lat jest stała i stanowi nie tylko zmartwienie rodzin, które chciałyby mieć swój dom, ale nie mogą sobie pozwolić, ale także ekonomistów i polityków, którzy świetnie wiedzą, że budownictwo mieszkaniowe jest jednym z głównych filarów gospodarczych. 11 lat temu rząd konserwatywny młodzieńczego wówczas premiera Joe Clarka obiecał, że właściciele domów będą mogli potrącać od podatku oprocentowanie hipoteki. Niektórzy ekonomiści podnieśli alarm, że wywoła to olbrzymi wzrost cen domów, inni dodawali, że skorzystają na tym głównie bogaci. Społeczeństwo przyjęło obietnicę z entuzjazmem. Wkrótce jednak rząd Clarka upadł w parlamencie i obecnie stać się właścicielem domu - zwłaszcza w dużych miastach - jest znacznie trud-

niej niż wówczas albo przed 20-30 laty. Odżyła ponownie idea zgłoszona przez rząd Clarka w 1979 roku. Rząd federalny oraz rządy prowincjonalne rozważają inne możliwości jak np. tanie budownictwo bądź niskooprocentowane hipoteki rządowe. Financial Times of Canada (z 21 maja) sporządził tabelę, która udowadnia, że w niektórych miastach oraz przeciętnie w Kanadzie kupić dom nie jest łatwo.

ka obiecał, że właściciele domów będą mogli potrącać od podatku oprocentowanie hipoteki. Niektórzy ekonomiści podnieśli alarm, że wywoła to olbrzymi wzrost cen domów, inni dodawali, że skorzystają na tym głównie bogaci. Społeczeństwo przyjęło obietnicę z entuzjazmem. Wkrótce jednak rząd Clarka upadł w parlamencie i obecnie stać się właścicielem domu - zwłaszcza w dużych miastach - jest znacznie trud-

	kwiecień 90 Przeciętny dochód rodziny	kwiecień 90 Przeciętna cena domu	kwiecień 90 Hipoteka i podatki za rok ¹	kwiecień 90 % dochodu jaki stanowi hipoteka i podatek od nieruch.	Za jaką sumę przeciętna rodzina może nabyć dom ¹	Przegran ²	Wygran ²
ST. JOHN'S	43,097	89,858	10,612	24,6	111 459		193.10
HALIFAX	49,314	99,950	12,089	24,5	124 260		225.43
SAINT JOHN	48,083	80,101	9,742	20,3	123 754		390.24
MONTREAL	47,967	112,122	14,106	29,4	114 769		23.68
OTTAWA	64,131	142,310	17,300	27,0	160 385		161.61
TORONTO	63,973	277,250	31,829	49,8	159 440	1,053.09	
LONDON	51,909	141,804	16,911	32,6	129,327	111.53	
WINNIPEG	49,519	85,312	11,368	23,0	117 823		290.64
CALGARY	54,848	135,519	16,115	29,4	138 683		28.28
EDMONTON	51,218	104,753	12,890	25,2	127 832		206.28
VANCOUVER	53,323	240,058	27,491	51,6	132 908	995.34	
VICTORIA	46,307	163,967	19,039	43,5	115 990	428.91	
CANADA	49,707	145,854	17,568	35,3	121 099	221.29	

1. Hipoteka na 14.25% na 25 lat, nabywca wpłacił 25% downpayment.

2. Rubryka "Przegran²" pokazuje ile miesięcznie ponad swój przeciętny dochód musi zdobyć przeciętna rodzina pieniędzy, aby nabyć dom o przeciętnej cenie. Rubryka "Wygran²" pokazuje, że przeciętna rodzina nabywszy przeciętny dom ma następujące miesięczne nadwyżki - czyli bez zmartwienia skąd wziąć ekstra pieniądze na hipotekę może sobie pozwolić na zakup domu o przeciętnej cenie.

CO, GDZIE I ZA ILE?

Financial Times pokazał 8 sprzedanych w br. domów dowodząc, że jeśli idzie o ceny domów prowincja prowincji oraz region regionowi nie równy. Są ponadto miejscowości, gdzie ceny nie tylko nie wzrosły, ale nawet spadły w

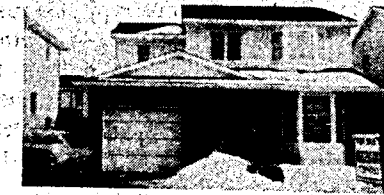
porównaniu z kwietniem ub.r. - np. w East lub North Saskatoon, gdzie bungalow można nabyć za ok. 90 tys. dol. czyli za \$2,5-5 tys. mniej niż w kwietniu 1989 roku.

dzący na zagajnik. Wystawiony pod koniec grudnia za cenę \$259,900. Sprzedany na początku marca. Bezrobocie w Brytyjskiej Kolumbii - 8%.

Montreal \$212,500

Ottawa \$221,000

Halifax \$193,500

9-pokojowy, 11-letni, z basenem, wystawiony na sprzedaż na początku stycznia za kwotę \$199,800. Sprzedany po 64 dniach. Jeden z najdroższych domów sprzedanych w tym roku w okolicy. Bezrobocie w Nowej Szkocji - 9.5%.

27-letni czterosypialniowy, klimatyzowany, wielopoziomowy, na działce o powierzchni 8000 stóp kw. Wystawiony do sprzedaży za cenę \$219 900. Sprzedany po 72 dniach. Wskaźnik bezrobocia w Quebecu - 9.1% (ten i dalsze wskaźniki bezrobocia za kwiecień br.).

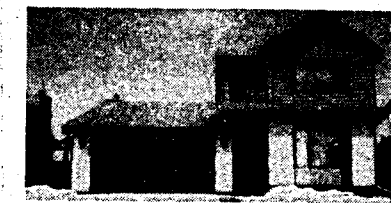
9-pokojowy, klimatyzowany. Cena żądana \$ 227 500. Sprzedany w połowie marca po 11 dniach.

Edmonton \$129,900

3-sypialniowy, trzypoziomowy, z kominkiem, z oknami słonecznymi w dachu sprzedany po 3 tygodniach w kwietniu, cena żądana \$131,900. Bezrobocie w Albercie - 6.5%.

Winnipeg \$133,000

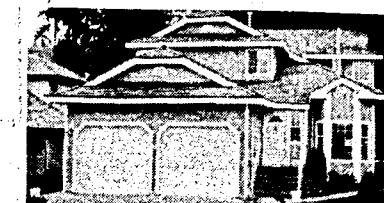
7-pokojowy, klimatyzowany, z kominkiem, tarasem. Cena żądana \$133,900. Sprzedany w marcu. Bezrobocie w Manitobie - 6.4%.

Toronto \$392,500

Czterosypialniowy, 4-letni, 2500 stóp kw. powierzchni mieszkalnej. Cena żądana - \$399 900. Sprzedany w marcu po 5 dniach na rynku. Bezrobocie w Ontario - 5.2% (w Toronto zdecydowanie najniższe wśród głównych miast - 4.1%).

Vancouver \$256,000

2250 stóp kw. powierzchni mieszkalnej, ozdobne sufity, jacuzzi, ogród wycho-

Calgary \$268,000

3-sypialniowy, klimatyzowany, wszędzie dębowa boazeria. Cena żądana \$274,900. Sprzedany po 15 dniach pod koniec marca.

LEGIEN MISTRZEM EUROPY

Mistrz olimpijski z Seulu judoka Waldemar Legień z Czarnych Bytom zdobył złoty medal w wadze 86 kg na Mistrzostwach Europy we Frankfurcie (RFN). W finałowej walce z reprezentantem NRD Loebensteinem Legień zapewnił sobie zwycięstwo na minutę przed końcem pojedynku wspinałym rzutem przeciwnika. Po zwycięstwie Legień powiedział, że swój medal dedykuje przede wszystkim żonie i rodzicom. Podkreślił, że był pełen obaw przed startem w mistrzostwach, gdyż wystartował w wadze 86 kg, a nie jak w Seulu 76 kg i nie był do końca pewien czy dobrze zrobił. Ale teraz jest pewien, że waga 86 kg służy mu, jest dla niego bardziej naturalna, gdyż nie musi zbijać kilogramów, a ponadto czuje większą

siłę fizyczną. Pojedynek z Niemcem wygrał dzięki uważnej realizacji założeń taktycznych. Klubowy trener Legienia Józef Wieniawa powiedział, że cieszy się podwójnie - nareszcie Polak zdobył tytuł mistrza Europy, a ponadto cieszy, że mistrzostwa zdobył Legień, który zasługuje na miano mistrza sportu nie tylko ze względu na swe umiejętności, ale także ze względu na swą osobowość i cechy charakteru. Wieniawa dodał, iż wierzy, że wielki cel Legienia - powtórzenie sukcesu seulskiego na igrzyskach w Barcelonie zostanie zrealizowany. Oprócz złota Legienia Polska zdobyła jeszcze medal brązowy, który zdobył w wadze 71 kg Wiesław Błach pokonując w pojedynku o trzecie miejsce judokę tureckiego.

23.12 W PCHNIĘCIU KULĄ

Amerikanin Randy Barnes ustanowił na zawodach lekkoatletycznych w Los Angeles rekord świata w pchnięciu kulą. 23-letni Barnes pchnął kulę na odległość 23 m 12 cm. Poprzedni rekord - 23.06 był ustanowiony w 1988 roku przez kulomiotę wschodniemieckiego Ulfa Timmermana.

LECH UCIEKA RYWALOM

Na dwie kolejki przed zakończeniem rozgrywek ekstraklasy na czele tabeli samodzielnie uplasował się Lech Poznań. W 28 kolejce poznaniacy wygrali na wyjeździe z Motorem Lublin, natomiast GKS Katowice przegrał z Górnikiem w Zabrze. Lechowi pozostały jeszcze do rozegrania spotkanie z

11. Śląsk Wrocław	24	27-33
12. Zagłębie Sosnowiec	22	22-29
13. Motor Lublin	22	18-30
14. Stal Mielec	22	24-38
15. Widzew Łódź	15	19-36
16. Jagiellonia Białystok	14	18-39

W II lidze coraz bliżej miejsca w ekstraklasie jest Hutnik Kraków, który pomimo remisu w ostatniej kolejce z Szombierkami w Bytomiu ma 2 pkt przewagi nad Igloopolem Dębica. Walka o drugie miejsce toczy się pomiędzy Igloopolem (47 pkt), Stalą Stalową Wolą (46) i Polonią Bytom (45).

MIESZANKA AGENCYJNA:

Na Mistrzostwach Europy w Podnoszeniu Ciężarów w Aalborgu Waldemar Kosiński zdobył tytuł wicemistrza Europy w wadze do 75 kg wynikiem 355 kg. Polak poprawił o 5 kg swój dotychczasowy najlepszy wynik. Złoty medal zdobył ciężarowiec sowiecki Kozniecowa - 360 kg. Srebrny medal zdobył także w wadze 90 kg Sławomir Zawada - 400 kg. Ponadto Polacy zdobyli 3 brązowe medale: Gutowski (52 kg), Gorzelnik (56 kg) i Siemion (82,5 kg).

Tytuł mistrza Austrii w piłce nożnej zdobył FC Tirol.

W przyszłym sezonie Zbigniew Boniek - jeden z najlepszych piłkarzy w historii polskiej piłki nożnej, były zawodnik Widzewa Łódź, Juventusu Turyn i Romy będzie pełnił funkcję trenera Lecce - drużyny włoskiej ekstraklasy.

Dobrze wystartowali zawodowcy polscy w 73 Wyścigu Dookoła Włoch, w którym na starcie stanęło 197 kolarzy. Pierwszy etap - prolog, jazdę indywidualną na czas wygrał Włoch Gianni Bugno. Trzeci był Lech Piasecki - 9 sek. za zwycięzcą, 6 - Joachim Halupczok (22 sek. straty), a 12 Zenon Jaskuła (26 sek.). II etap zakończył się finiszem dużego peletonu. Po 2 etapach Piasecki był 3, Halupczok 7, a Jaskuła - 14. Na trzecim etapie Piasecki spadł na daleką pozycję,

natomiast Halupczok przesunął się na miejsce piąte, a Jaskuła na 9. Pozycje te obronili na 4 etapie. Kolejność po 4 etapach: Bugno - 16 godz. 22 min. 2 sek., 2. Eduardo Chazas (Hiszpania) 43 sek. straty, 3. Daniel Steiger (Szwajcaria) - 57 sek., 4. Laurent Fignon (Francja - ubiegłoroczny zwycięzca) - 1.08, 5. Joachim Halupczok - 1.09, 9. Zenon Jaskuła - 1.17.

Puchar Anglii zdobył Manchester United, który w rewanżowym meczu pokonał Crystal Palace 1:0.

Puchar Grecji zdobył Olympiakos Pireus, który pokonał OFI Kretę 4:2.

Puchar UEFA zdobył Juventus Turyn, który w rewanżowym meczu zremisował 0:0 z Fiorentiną. Pierwsze spotkanie zakończyło się zwycięstwem Juventusu 3:1.

Puchar RFN zdobył po raz pierwszy zespół Kaiserslautern wygrywając 3:2 z Werderem Brema.

Wyniki spotkań towarzyskich: Szkocja - Egipt 1:3, Irlandia-Finlandia 1:1, Izrael-ZSSR 3:2, Stuttgart VFB-Zjednoczone Emiraty Arabskie 2:0, USA-Partizan Belgrad 1:0, ZSSR-Hannover 96 4:0, Hiszpania-Brazylia 0:1, Walia-Kostaryka 1:0, Anglia-Dania 1:0, Rumunia - Egipt 1:0.

W Glasgow rozegrano mecz Szkocja-Polska. Zakończył się on wynikiem remisowym 1:1 (1:0). Trener Szkocji Andy Roxburgh był niezadowolony z gry szkockich piłkarzy. Nie tylko nie zatarli fatalnego wrażenia po porażce 1:3 z ... Egiptem, ale jeszcze prowadząc 1:0 z Polską, w drugiej połowie obrońca Gillespi strzelił Szkocji samobójczego gola.

Tytuł mistrza Jugosławii zdobyła Crvena Zvezda Belgrad - 51 pkt z 34 kolejek. Drugie miejsce zajęło Dynamo Zagrzeb - 44 pkt, a trzecie Partizan Belgrad - 37 pkt.

Amerikanin Leroy Burrell przebiegł na zawodach w Houston 200 m w fantastycznym czasie 19.61 sek. Na 100 m Burrell uzyskał 9.94 sek. Obydwa wy-

niki zostały jednak uzyskane przy zbyt silnym wietrze.

W Paryżu podano rozstawienie tenisistów na mistrzostwa Francji. Mężczyźni: 1. Stefan Edberg (Szwecja), 2. Boris Becker (RFN), 3. Andre Agassi (USA), 4. Andre Gomez (Ekwador), 5. Aaron Krickstein (USA), 6. Emilio Sanchez (Hiszpania). Na 9 miejscu jest McEnroe (USA), a listę zamyka na 16 miejscu Gustafsson (Szwecja). Kobiety: 1. Steffi Graf (RFN), 2. Monica Seles (Jugosławia), 3. Arantxa Sanchez Vicario (Hiszpania), 4. Gabriela Sabatini (Argentyna), 5. Zina Garrison (USA), 6.

Manuela Malejeva (Bułgaria). Listę na 16 miejscu zamyka Nathalie Tauziat (Francja).

Jan Svorada 22-letni Słowak wygrał 43 Wyścig Pokoju - 37:30.06. Svorada wyprzedził o 1.01 min. Dietza (NRD) oraz o 1.34 rodaka Pandrosa. Polacy wygrali 2 etapy Maikowski i Bodyk. Najlepszy z Polaków debiutant Maikowski zajął 5 miejsce - 2.15 straty - Mickiewicz był 14, Piątek - 16, Bodyk - 37, Sypytkowski 41, a Brożyna - 54. Drużynowo: 1. CSRF - 112:34.52, 2. NRD - 1.47 straty, 3. Polska - 7.12, 4. Francja - 8.03, 5. RFN - 13.03, 6. ZSSR - 14.56.

W finale tenisowych mistrzostw RFN w Berlinie Zachodnim sensacja! 16-letnia Jugosławkianka Monica Seles (na zdjęciu) pokonała 6:4, 6:3 Steffi Graf. Seles przerwała tenisistce nr 1 serię 66 zwycięstw pod rząd. Do finału w Berlinie Graf nie przegrała prawie od roku (ostatni raz w czerwcu w finale mistrzostw Francji z Hiszpanką Sanchez Vicario). A więc rekord serii zwycięstw należy nadal do Navratilowej, która w 1984 roku wygrała pod rząd 74 spotkania. Może rekord poprawi Seles, dla której wygrana z Graf była 24 zwycięstwem z rzędu? Po przegranej meczu Graf stwierdziła, że grała słabo i nie dziwi się, że przegrała. Seles, która za wygranie mistrzostw otrzymała 100 tys. dol. powiedziała, że po mistrzostwach Francji kupi sobie samochód, gdyż jest jedyną tenisistką z czołówki, która nie ma samochodu. Chciałaby mieć Lamborghini, ale zadowolili się czerwonym BMW.

Zdjęcie Andrzeja Stawickiego

Dokończenie ze str. 2

dza, że ich gość siedzi na wstępnym przesłuchaniu. Jak zakończy się procedura, zapadnie decyzja. Dobrzy ludzie idźcie sobie do domu - jeden z rodziny niech zostanie i czeka na decyzję. Łatwo powiedzieć, idźcie do domu. Do domu na przykład w St. Catherines. I gdy jest tylko jeden samochód.

•••
Dobiega 6 wieczór. Siedzę w domu i próbuję coś napisać. Wychodzi potworny gniot. Idzie mi bowiem fatalnie. Deszcz. Maluchy i koty w domu. Na szczęście na telefonie redakcyjnym w piwnicy wisi maszyna i klepie uprzejmości. Nie ma rady. Jak piszę, a coś mi przerywa, nie mogę się przez pół godziny pozierać. Domowy dzwoni rza-dziej i przeważnie do nastolatów.

•••
Tymczasem na lotnisku Pearson siedzi jeszcze pan Rajmund. Postanawia w przystępie rozpaczy zadzwonić do ECHA. W słuchawce słyszy mój głos nagrany przed miesiącem: "Dzień dobry. Nie jestem w stanie podejść teraz do telefonu...". W książce telefonicznej Toronto jest tylko jeden Farmus. Wychodząc za Farmusa uratowałam w dodatku pana Rajmunda. Bowiem pod nazwiskiem Borkowska figuruje w tejże książce 21 osób, w tym studio karate.

•••
Dzwoni domowy telefon. Okazuje się, że się nie wymagam. To do mnie. "Przeptaszam, że dzwonię do domu, ale... Zaczyna się historia, dzięki której porzucam gniota. Jest kawałek!

•••
Człowiek w telefonie brzmi rozpaczliwie: "Nie chcą nic powiedzieć"... Może pani się czegoś dowie. Nie jest sam. Podaje mi inne nazwiska czekających. Wszyscy są w podobnej sytuacji. Bez jedzenia i picia, od sześciu godzin. Ale to wszystko nic. Co się dzieje z tymi ludźmi, tam w środku? Powiedzieli nam, żeby więcej nie dzwonić! Dzwoniłem na policję, ale mnie poinformowali, że Immigration to nie ich departament. I tyle".

•••
Z miasta trzeba wykreść Pearson International Airport i poprosić Urząd Imigracyjny. Łączą mnie z kimś komu długo i zawile się przedstawiam wszelkimi tytułami. Mówię, że wiem, że przetrzymują trzech ludzi - Tokarski, Krasowski i Kapica. Łączą mnie z panią,

która zajmuje się tym pierwszym. O pozostałych nie wie, nie będzie informować i nie przekaze innej osobie. A pan Tokarski musi udowodnić, że jest gość prawdziwy "genuine visitor". W Polsce na moim podwórku mówiło się "Aaale gościu!". I oto chodzi.

•••
Jakże to brat do siostry to nie gość? A czemuż to pani nie poinformowała czekającej rodziny, co się dzieje?

Pani twierdzi, że ktoś poinformował, że mają sobie iść do domu, a jednego zostawić (czyżby na zakładnika?).

Coś się tu nie zgadza. - A czemu to pan Tokarski tak długo? - Bo musi być w jego sprawie decyzja. - A kiedy decyzja? - Jak będzie oficer. - Ile to potrwa? - Kilka godzin (jeśli "couple of hours" dobrze to tłumaczy).

Całe szczęście, że nie dni. Bo właśnie zbliża się Święto Królowej Wiktorii - wszystko może się zwolnić, kto wie, zatrzymać? - Ależ skąd - słyszę. - Jeśli decyzja negatywna zapadnie już we wtorek odbędzie się przesłuchanie przed sędzią imigracyjnym w Mississauga, jeżeli i to wypadnie niekorzystnie wkrótce deportacja.

- Czy zatrzymany może się widzieć z rodziną? - Nie. Tylko z adwokatem lub konsultantem imigracyjnym.

- O co więc oskarżacie tego Tokarskiego? - Nie możemy informować, przykro nam.

Nic tylko pięknie podziękować i kopa w telefon. Coś mi się widzi, że niewesołe mam wieści dla mojego rozmówcy.

•••
"Kłodrów" ma on chyba spory zapas, bo jest kolejny telefon. Gorzej z większymi walorami. Przybyła bowiem inna troska. Jakiegoś niewymienionego z nazwiska wypuścili właśnie w ramiona czekającej rodziny. Tyle że rodzina wpięrk podpisała papierek, że w razie czego zapłaci \$5000. Dzięki wyjaśnieniu Hanka Sokolskiej, naszego specjalisty imigracyjnego wiem, co to za papier. Jest to dokument określany jako Conditional lub Performance Bond. Jest to rodzaj obietnicy, że jeśli zaproszony gość nie spełni wymienionych w wizie warunków - nie wyjedzie na czas bez przedłużania wiza, będzie pracował lub chodził do szkoły - zapraszający zapłaci w wypadku jego przyłapania wspomniane \$5000. Nie wiadomo czy

śmiać się czy płakać. Hanka informuje też, że jeśli zapadnie decyzja o deportacji płaci rząd, ale krechę mają zapraszający. Adwokat w sprawie tego typu na przesłuchaniu u sędziego imigracyjnego kosztuje od tysiąca do trzech tysięcy. Może więcej? W każdym razie zobowiązanie też bierze od zapraszających. Ze to zapłaca.

•••
Około 10 wieczorem przyszła do Immigration nowa zmiana. Okazało się, że nie ma żadnego raportu do podpisania. Raport oficera bowiem oznaczałby skierowanie sprawy do sądu imigracyjnego. Wyszedł tłumacz i wreszcie powiedział Sieronowi, że szwagier tam siedzi i czeka. A co będzie, nie wie.

Nowa zmiana, nowa miotła. Od nowa: "Do kogo, dlaczego, na jak długo, czy zostaje, czy chce pracować". Oficer pisał na kartce jakoś na brudno. Nic urzędowego. I nic do podpisywania. W międzyczasie Sieroń usłyszał w megafonie swoje nazwisko. Ma przyjść pod wyjście A i czekać na gościa. Minęła godzina i nic. Też miło. A ja przynajmniej wiem, co się dzieje na bieżąco na Pearson.

•••
Dochodzi 11 w nocy. Andrzej Tokarski wychodzi. Siedział na krzeselku izolowany od innych pasażerów w poczekalni 11 godzin. Ostatni posiłek jadł w LOT-owskim samolocie o godzinie 10 rano. Potem nawet pić nie dostał. Mógł sobie pójść do poidła. I do ubikacji. Co się dzieje, nikt mu nie wyjaśnił.

Pan Rajmund też przesiedział w tym samym budynku, tyle że pod drugiej stronie 11 godzin. Jako obywatel kanadyjski mógł sobie nawet pójść na obiad i to nawet do domu. Ale czekał. Cekał na jakąś informację.

Historyjka ma swój morał. Polacy w Kanadzie wyglądają na obywateli drugiej kategorii. A może nawet trzeciej, bo nie bardzoośmy widoczna mniejszość narodowa. Przynajmniej na pierwszy rzut oka. Co innego z uchem. "Just this funny accent" jak tu mówią "so, get lost". A więc nawet z tym śmiesznym akcentem warto walczyć o swoje. Inni to potrafią.

•••
Państwo Sieronowie mogą złożyć skargę do ministerstwa imigracji. Jeśli zechcą, ponieważ są ku temu podstawy. Chyba warto. **GRAZYNA FARMUS**

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI

LISTA DOLAROWYCH PRZEBOJÓW

POLACY - BOGACZE

Słowo "inwestycja" brzmi dla wielu Polaków groźnie. Z moich kontaktów z Polakami w Stanach Zjednoczonych odniosłem wrażenie, że większość z nich po prostu przechowuje pieniądze w banku, w obawie przed całkowitą utratą kapitału. A że banki oferują gwarancje rządowe, wygląda to na postępowanie rozsądne.

Polacy są grupą etniczną o stosunkowo dobrym dorobku w warunkach amerykańskich. Według badań Waltera Williamsa, autora pasjonujących książek *The State Against Blacks* i *All it Takes is Guts*, najbogatszą mniejszościową grupą w Ameryce są Żydzi, a na drugim miejscu są Japończycy, a na trzecim... Polacy. Jest to być może dla Państwa zaskakujące - dla mnie nie. Znam niezwykłą potęgę tak typowego dla rodaków systematycznego oszczędzania, nawet jeżeli pieniądze leżą w banku i uzyskują tylko sześć procent. Dodam też, że spotkałem wielu Polaków narzekających na okrucieństwa kapitalizmu w Ameryce, ale nie spotkałem jeszcze permanentnie bezrobotnego Polaka w Ameryce - rodacy nasi narzekają, ale gdy nie mają takiej pracy, jaką by chcieli mieć, biorą tę, która jest osiągalna. Jest to naprawdę godne podziwu. W Kanadzie sytuacja przedstawia się gorzej. System nie karze tak wiecznie bezrobotnego. Polacy są więc biedniejsi.

NIE LUBIĄ INWESTOWAĆ

Mimo tego sukcesu, zamiar jednak na rodaków ponarzekać. Za mało inwestują. Inwestycje są niezbędną częścią życia w kapitalizmie. Pieniądze ulokowane w banku też będą zainwes-

towane - ale przez bank, który zarobi na nich więcej niż sześć procent. Banki są z reguły, jeśli nie dają pożyczek komunistom, bardzo bogatymi instytucjami. Źródłem ich bogactwa jest wyżej opisana metoda. Jeszcze bogatsze są firmy ubezpieczeniowe - tu źródłem ich forsy są ubezpieczenia na życie traktowane przez ich klientów jako bezpieczne konta oszczędnościowe, choć w istocie jest to zła metoda oszczędzania pieniędzy.

Najprostszą inwestycją w Ameryce jest konto w funduszu zbiorowym (mutual fund). Konto takie otwiera się zazwyczaj listownie, choć można też udać się tym do brokera (ale wtedy wymaga to dodatkowej opłaty). Chciałbym dziś Państwu przedstawić krótką listę moich ulubionych funduszy zbiorowych. Aby być w zgodzie z prawem dodać muszę, że lista moja nie jest zachętą do wybrania określonego funduszu, lecz ma charakter informacyjny, zaś decyzję o inwestycji powinni Państwo podjąć po przeczytaniu informacji otrzymanej od funduszu, szczególnie broszury zwanej *prospectus*.

Firma Lipper Analytical Services regularnie wylicza i publikuje wyniki funduszy zbiorowych. Niedawno podała takie dane dla funduszy istniejących nieprzerwanie od roku 1968 do roku 1988, czyli 20 lat.

Pierwsze miejsce zajął **Templeton Growth Fund**, którego dwudziestoletni przyrost wyniósł 2388,98%, co odpowiada średniemu rocznemu przyrostowi rzędu 17%. Informację o tym funduszu można otrzymać dzwoniąc pod numer (800) 237-0738. Templeton Growth Fund sprzedawany jest przez pośredników z opłatą 8 1/2 sumy za inwestowaną. John Templeton i jego firma prowadzą też fundusz **Emerging Markets Fund**, symbol EMF, sprzeda-

wany jako akcje na American Stock Exchange - jest to doskonała metoda długoterminowego zainwestowania w nowo powstających gospodarkach kapitalistycznych, zwłaszcza w Azji i Ameryce Południowej (choć może nie długo i w Polsce). Ryzyko tej inwestycji jest jednak większe.

Drugie miejsce zajął słynny **Fidelity Magellan Fund** prowadzony przez Petera Lyncha. Telefon (800) 544-6666. Jest to zdecydowanie długoterminowo nastawiony fundusz, wartość inwestycji często ulega gwałtownym wahaniom, ale jego wyniki dwudziestu lat są wyśmienite.

Trzeci był prowadzony przez Michaela Price **Mutual Shares Fund**, który obecnie nie przyjmuje nowych inwestorów. Telefon (800) 448-3863. Warto zebrać informacje o wszystkich funduszach prowadzonych przez tę firmę, jako że są one bardzo stabilne. Średni roczny przyrost w ciągu ostatnich dziesięciu lat był rzędu 21% (Magellan średnio rósł rocznie niemal 29%), ale wahania kapitału były bardzo niewielkie.

Prócz tych trzech funduszy jest jeszcze kilka innych, o których Państwu napiszę. Proszę się nimi zainteresować, bo warto.

1. Obecnie zamknięty dla nowych inwestorów **Vanguard Windsor Fund** (800) 662-7447, prowadzony przez Johna Neffa, niemal równie legendarnego jak John Templeton i Peter Lynch.

2. **Twentieth Century Select Fund** (800) 345-2021, w którym inwestowanie można zacząć od jednego dolara - jest to fundusz ryzykowny, ale na dłuższą metę znakomity, w ciągu ostatnich dwudziestu lat wzrósł o 1358,16%.

3. **Gabelli Asset Fund** (800) 422-3554, którego minimum wynosi \$20,000,

prowadzony przez znakomitego Mario Gabelli oraz jego siostrzany **Gabelli Growth Fund**, pod tym samym numerem telefonu, minimum \$1,000, prowadzony przez Elizabeth Bramwell.

Mario Gabelli prowadzi również fundusz **Gabelli Equity Trust** sprzedawany jako akcje na New York Stock Exchange (symbol GAB) - wart jest rozważenia w planach inwestycyjnych.

4. **Janus Fund** i jego bratni **Janus Twenty Fund** (800) 525-3713, ze znakomitą ekipą menadżerów oraz bardzo dobrymi wynikami długoterminowymi.

Dodam jeszcze, że świetną metodą inwestowania jest comiesięczne automatyczne odkładanie pieniędzy z konta bankowego na konto w funduszu zbiorowym, szczególnie na konto emerytalne, czy plan emerytalny w pracy. Proszę mi wierzyć, efekty są piorunujące - wiem to z własnego doświadczenia. Zacząłem pracować około czterech lat temu i ten system pozwolił mi na zgromadzenie znacznego już kapitału mimo stosunkowo skromnych zarobków (jestem profesorem uniwersytetu, nie jest to zawód lukratywny w Ameryce). Kilka funduszy specjalizuje się w przyjmowaniu takich comiesięcznych planów - warto się rozejrzeć.

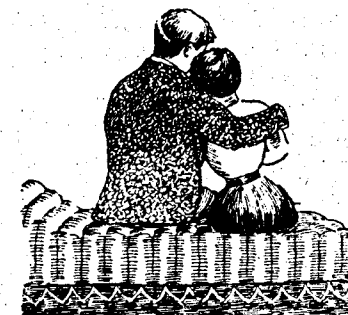
SPOD PARAGRAFU

Popadłem w starokawalerstwo. Zbliżam się do czterdziestki bezzębnie. Mieszkam z rodzicami we wspólnym dużym domu. Jest to właściwie wyłącznie owoc ciężkiej, trwającej przez całe życie pracy. I ten dom stoi na przeszkodzie mojemu ożenkowi. Tyle się bowiem słyszy o dziewczynach i kobietach, które szukają zamożnych mężów, szybko ich porzucając, zagarnawszy połowę ich majątku. Wiem, że takie jest prawo rodzinne, ale zdaję sobie sprawę, że gdybym zmarnował tak majątek rodziców, bardzo by na tym cierpieli. Dotychczasowe kandydatki na żonę wydawały mi się zbyt zainteresowane moją sytuacją majątkową. Czy jest jakiś sposób, by wyeliminować łowczyńnię spleconych hipotek?

Można spisać umowę przedmażeńską. Niestety, jej warunki nie obejmują wyłączności własności małżeńskiego domu. Przyszła żona ma prawo do zamieszkania w tym domu, jak również musi wyrazić zgodę na jego sprzedaż, czy zadłużenie. W wypadku rozwodu ma prawo do połowy pańskiego w nim udziału. Stąd umowa przedmańska

nie daje panu żadnej gwarancji. Najlepiej więc, by dom był wyłączną własnością rodziców, którą mogą zapisać panu w spadku. Nie przeszkadza to by młoda para w nim rezydowała lub mieszkała osobno. Kandydatka na żonę musi wiedzieć, że dom ten po śmierci teściów przejdzie na pana własność i w wypadku rozwodu nie jej nie przyniesie. Taka perspektywa może odstraszyć zachłanne narzeczone.

TEMIDA

HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.

NAJWIĘKSZE POLSKIE BIURO PODRÓŻY
JERZEGO ŁUCKIEGO

1592 Bloor Street West, (Stacja kolejki "Dundas West")
Toronto, Ont. M6P 1A7,
Tel. 533-9496 • 533-9497 • 533-8235

SEZON LETNI 1990 ROZPOCZĄŁ SIĘ

Nasz program, jak zwykle, posiada wiele atrakcji

Nie tylko bilety na przeloty czarterowe do Warszawy są najtańsze

SPRAWDŹ CENY BILETÓW NA

FIŃSKIE LINIE LOTNICZE (przez HELSINKI) LUFTHANSA (przez FRANKFURT)
SWISSAIR (przez ZURICH) KLM (przez AMSTERDAM) AIR CANADA (przez LONDYN)

Są samoloty, które lecą bezpośrednio, "bez lądowania" do Warszawy i z powrotem - to prawda, lecz prawdą oczywistą jest, że dysponujemy oprócz tego wielkim wyborem samolotów produkcji amerykańskiej i zachodnioeuropejskiej. Wcale nie wstydzimy się oferować na przelotach międzykontynentalnych i kontynentalnych superkomfortowe Ju. nbo Jety, 747, DC10 i wiele innych tej klasy, komfortowe siedzenia, bezpieczeństwo zapewnione, ciepłą atmosferę otoczenia plus dozwolony bagaż 64 kg. Ponadto w drodze do Polski lub z powrotem możliwość zatrzymania się (stop-over) w innych krajach Europy Zachodniej w celu odwiedzenia krewnych, skorzystania z wycieczek krajoznawczych.

Nasz program obejmuje:

• 12-dniowa wycieczka krajoznawcza - FRANCJA, SZWAJCARIA, WŁOCHY, AUSTRIA, NIEMCY, HOLANDIA, plus POLSKA - dowolny pobyt. Cena - tura objazdowa, przelot, przejazdy autobusowe itd. - od \$2.300.

CYNIK NIE POŻYJE

"Pewno zamiast posprzątać oglądałaś telewizję!". "Jestem pewien, że nie zgubiłeś kieszonkowego, tylko wydałeś na głupstwa", "Listonosz nie przychodzi, bo mu się nie chce", "Nie dał mi podwyżki, bo jest kawał świni".

Skąd my to znamy. Ależ tak, to typowe wypowiedzi cyników. Oczywiście nie tych starożytnych filozofów, którzy o dobra nie dbali, ale ich zdegenerowanych epigonów, którzy w każdym upatrują oszustwa, człowieka złej woli. Kogoś, kto przypisuje wszystkim z góry złe intencje, mimo iż ich nie zna. Cynizm prowadzi prosto do postawy nieprzyjaznej i agresywnej. Nic dziwnego, że każdy normalny człowiek czuje się takim atakiem dotknięty. Cynik jednak najbardziej sobie szkodzi. Zauważono, że wśród tzw. typów A - opisywanych w tej rubryce na różne sposoby - dynamicznych zdobywców świata, ludzie o cynicznym nastawieniu wykazują najczęstsze schorzenia serca, układu krążenia, wysoki poziom cholesterolu i zamknięcia arterii. Odkryto bowiem, że w stanie złości następuje obkurcz arterii. Tak było z pewnym pacjentem, który był na co dzień pasywnym złościuchem. Przywieziono go z objawami zawału. EKG nic nie wykazało. Inne testy ujawniły, że jego arterie są zablokowane, mięsień sercowy niedotleniony. Przyjrano się dokładnie podobnym przypadkom. Znalaziono dowód, że złość powoduje skurcze naczyń krwionośnych.

Jaki jest mechanizm biologiczny tego zjawiska. Podejrzliwość, brak zaufania, atak irytacji i złości powodują podnoszenie się adrenaliny i innych hormonów wydzielanych podczas stresu. Proces ten jest widoczny gołym okiem. Głos staje się o ton wyższy i głośniejszy, oddech pogłębia się i przyspiesza. Serce bije szybciej i mocniej, twardnieją mięśnie, żyły cofają się, twarz błędnie, lub czerwienieje.

Jeżeli taki stan przeżywasz częściej niż raz w miesiącu, twoja szansa na chorobę układu wieńcowego i serca

rośnie dramatycznie. Co gorsza, z wiekiem, nabierasz coraz większego przyzwyczajenia wpadania w złość z byle powodu. Stan ciągłej irytacji trwa. Co gorsza, udziela się to otoczeniu. Osoby przebywające w otoczeniu cynika wpadają w złość z jego powodu. Nie ważne, że jest to złość uzasadniona. Jej rezultat jest podobny. Jeśli ataki złości prowadzą do obelg, zastraszenia i rękoczynów, osoba prześladowana, zwykle członek rodziny, sprowadza na siebie podobne, związane ze stresem dolegliwości.

Kardiolog dr. Meyer Friedman twierdzi, że nie ma innego sposobu ratowania życia, jak zmieniienie życiowej filozofii. Jego zespół przebadał 1013 ochotników spośród ofiar ataków serca. Podzielił ich na dwie grupy. Jedna zmieniła tylko sposób odżywiania i trybu życia. Druga grupa uczyła się, oprócz powyższych, nowego sposobu reagowania na sytuację i opanowania

irytacji. Druga grupa wykazała znakomitą poprawę zdrowia. O 45% spadła śmiertelność, a o przeszło 80% szansa na ponowny atak.

Wynikałoby z tego, że nabycie umiejętności kontrolowania gniewu zapobiega atakowi serca. Hipotezę tę potwierdzono na większej grupie kontrolnej w 1989 roku w USA. Wyciągnij wniosek.

Zainteresowanych odsyłam do książki Redforda Williama "The Trusting Heart", wydanej w 1989 roku przez Times Books, oddział Random House Inc., New York. W Kanadzie książkę tę można dostać w Random House of Canada Ltd., 1265 Aerwood Dr., Mississauga, Ont. L4W 1B9.

W przyszłym tygodniu pokrótce o metodach zwalczania gniewu. Też z tej książki.

PEDANCIK

MIAŻDŻYCA - PODSTĘP WSPÓŁCZESNEJ CYWILIZACJI

Miażdżycy jest jedną z najczęstszych chorób cywilizacji. O zapobieganiu jej powinni myśleć wszyscy, ponieważ zmiany związane z tą chorobą rozpoczynają się już w dość młodym wieku, a dają znać o sobie w wieku późniejszym. Uważa się, że do jej powstania przyczyniają się głównie sytuacje stresowe, aczkolwiek nie należy lekceważyć naszego trybu życia, a szczególnie sposobu odżywiania.

Miażdżycy jest chorobą przewlekłą, która objawia się zwrodnieniem w ścianach tętnic. Zmiany te powodują zwężenie światła naczyń i ich stwardnienie. Prowadzi to do zmniejszenia przepływu krwi i niedokrwienia tkanek, a szczególnie mózgu, serca, nerek i kończyn. Pierwsze płytki miażdżycowe zaczynają się pojawiać już w dwudziestym roku życia. Dlatego też uświadamianie znaczenia higienicznego trybu życia, jak i prawidłowego sposobu odżywiania należy rozpocząć już w wieku szkolnym. Główne przyczyny miażdżycy to: dieta z dużą ilością kalorii, spożywanie tłuszczów zwierzęcych, nadmiar cukru, słodyczy jak i soli kuchennej. Palenie papierosów, mała aktywność fizyczna i stresy przyczyniają się również do powstania miażdżycy.

Miażdżycy wykazuje powiązania z innymi chorobami przewlekłymi, szczególnie z cukrzycą, otyłością i nadciśnieniem. Wpływ mają też predyspozycje dziedziczne. Choroba ta rozwija się powoli, przez szereg lat nie dając o sobie znać. Niekiedy rozwój zmian miażdżycowych można zatrzymać, pod warunkiem wprowadzenia pewnych zmian w swoim sposobie życia, odżywiania, jak również stosując specjalną kurację ziołową. Jedną ze zmian jakie zachodzą w miażdżycy jest podwyższony poziom cholesterolu. Od szeregu lat naukowcy pracują nad metodami obniżenia poziomu cholesterolu we

krwi. Jedną z prostszych metod jest dieta niskocholesterolowa. Istnieją w stanie naturalnym produkty nie tylko nieszkodliwe pod względem zawartości cholesterolu, lecz również obniżające jego poziom we krwi. Jest to dieta bogata w substancje takie jak magnez, witaminę B6, cholinę i inozytol, które możemy znaleźć w kielkach pszenicy, drożdżach, otrębach. Soja zawiera dodatkowe substancje obniżające poziom cholesterolu. Mięso ryb jest pomocne w eliminowaniu cholesterolu. Jednym z podstawowych regulatorów poziomu cholesterolu jest minerał - magnez. Stwierdzono, że nasze zapotrzebowanie na magnez wzrasta wraz z podnoszeniem się poziomu cholesterolu we krwi.

Jakie są więc zalecenia w przypadku profilaktyki i leczenia miażdżycy?

Kuracja ziołowa w miażdżycy jest wskazana ze względu na obecność w niektórych ziołach pierwiastków, jak np. magnezu, witamin, szczególnie z grupy B, które mogą obniżyć poziom cholesterolu. Do tego rodzaju ziół należą zioła głogu, ruty, jemioli, liście melisy i liście borówki czernicy. Doskonale jest również kuracja czosnkowa. Szczegóły leczenia takiego powinny być jednak ustalone z lekarzem specjalizującym się w leczeniu ziołami.

jącym się w leczeniu ziołami.

Dieta, zmniejszenie ilości spożywanych tłuszczów, a szczególnie tłuszczów pochodzenia zwierzęcego, a równocześnie zwiększenie tłuszczów roślinnych. Należy więc wyeliminować tłuste mięso, żółtka jaj, produkty z mleka tłustego i potrawy smażone. Zwiększyć ilość produktów zawierających błonnik, jak owoce i warzywa. Stosować mniejszą ilość soli. Starać się utrzymać wagę odpowiednią do swego wieku jak i struktury kostnej.

Zaprzestać palenia papierosów.

Starać się być aktywnym fizycznie. Mam na myśli przede wszystkim spacer przynajmniej 30-60-minutowe, kilka razy w tygodniu. Co wpływa nie tylko na naszą kondycję fizyczną, ale też na poprawę naszego samopoczucia i nastroju.

Połączenie powyższych wskazówek dietetycznych z ćwiczeniami ruchowymi daje korzystne efekty w zapobieganiu miażdżycy, jak również i w jej leczeniu.

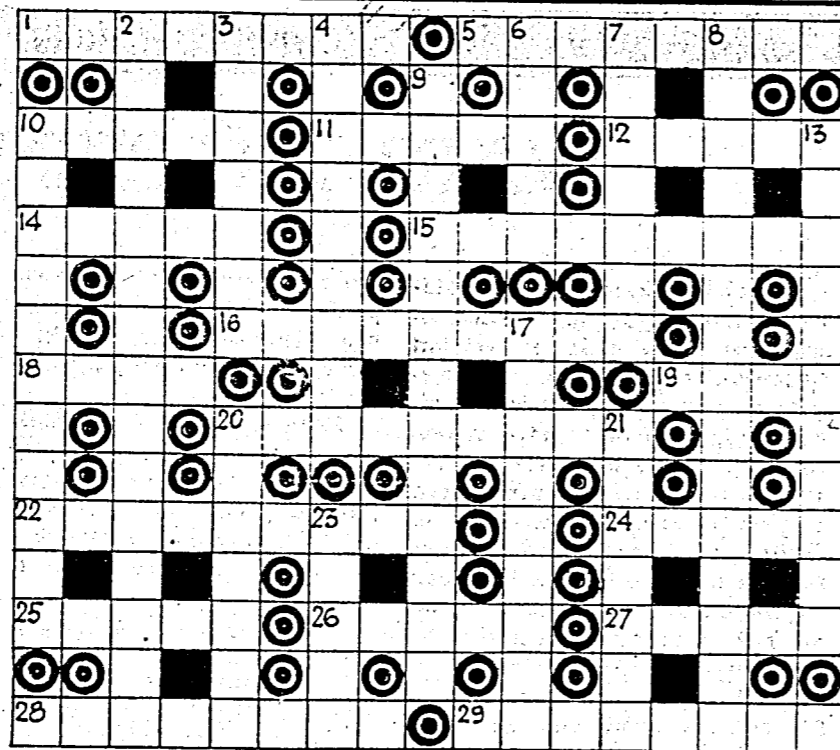
DR LIDIA DOBOSZ
TEL. 534-0050

POZIOMO:

- 1 Olbrzymi gad kopalny zaliczany do dinozaurów, występujący ongiś w Ameryce Północnej
- 5 Oficer prowadzący nawigację na statku
- 10 Pudełko łubiane, kobiałka
- 11 Pani po staropolsku
- 12 Zmierzch
- 14 Naród, narodowość
- 15 Drobnotka, błahostka
- 16 Podwórkowy instrument z krobką
- 18 Popularne imię żeńskie
- 19 Pora roku
- 20 Miarka krawiecka
- 22 Kwiat kosaćcowaty, mieczyk
- 24 Odrażająca woń
- 25 Przybieranie na wadze
- 26 Fach, specjalność
- 27 Górską rzeczka
- 28 Utrata względów, nieprzychylność
- 29 Zdanie na pozór niedorzeczne, sprzeczne z ogólnym mniemaniem

PIONOWO:

- 2 Kontrofensywa, kontratak
- 3 Odbite światło, refleks
- 4 Duża, nadrzewna mała człekokształtna
- 6 Uciekinier
- 7 Ssak morski, uchotka, otaria

- 8 Prawienie moralów, oddziaływanie na poprawę obyczajów
- 9 Nieokrzeseanie, brak cywilizacji i kultury
- 10 Drewniany instrument dęty, odmiana fagotu
- 13 Skrzat, gnom, krasnal
- 17 Brak wykształcenia, ignorancja
- 20 Fantastyczny potwór, straszdyło
- 21 Pilnik o grubych nacięciach, tarnik
- 23 Wolno idący, nie zaprzężony koń

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: szczep, szczyt, owczarz, akcept, promyk, procesja, ojczyzna, epoka, stadium, tempera, ircha, przęsto, grizzly, huska, materiał, inkasent, serial, opieka, oferent, Apollo, apatla.
PIONOWO: skalp, cacko, potas, ochłap, żarłok, szpic, zamsz, taksa, retorta, eliksir, jemioła, jatagan, zimnica, Norblin, obcas, ułamek, kipieli, maska, tarło, igloo, kwota, efekt, trawa.

Msza św. za pomordowanych w Katyniu będzie odprawiona w kościele Matki Boskiej przy 1996 Davenport Rd. w dniu 27 maja o godz. 11.30.

W czasie Mszy św. zostanie poświęcona ziemia z Katynia i złożona przed obrazem Matki Boskiej Kozielskiej.

RODZINY

MSZA ZA OJCZYZNĘ

w kościele św. Teresy w Toronto, 10th Street (Lakeshore Blvd W. i Islington), NIEDZIELA, 29 MAJA, o godzinie 5 po południu.

Jak zwykle przed kościołem zbiórka na pomoc Polsce. Po mszy czynna kawiarnia. Sprzedaż wypieków na budowę kościoła w Polsce.

Duchowieństwo Rzymsko-Katolickie, Toronto
 Komitet Organizacyjny

Ksiądz Edward Ewczynski z parafii św. Teresy obchodzi już 31-lecie kapłaństwa. Widzimy Go na zdjęciu we wspaniałym ornacie podarowanym kościołowi znanemu z comiesięcznych mszy za Ojczyznę przez emigrantów z Włoch. Ornat kupił i zamówił Henryk Bendyk. Haft ręczny wykonały siostry zakonne w Polsce. Pierwotne jego przeznaczenie było przekazanie go księdzu prałatowi Plucie, który nie doczekał uroczystej chwili. Na ornatie wyhaftowano napis: "Ojczyznę, Wolność racz nam wrócić Panie". Następcy księdza Pluty w duszpasterskiej misji życzymy długich i owocnych lat kapłaństwa.

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

WARTOŚĆ PIENIĄDZA

Tak jak większość rodziców, którym znamy, pragniemy zapewnić naszym dzieciom jak najlepszy byt i start życiowy. Posyłamy do szkoły, zbieramy pieniądze na wykształcenie uniwersyteckie, kupujemy im wszystko, co sobie życzą i na co jest nas stać (a czasami nawet i więcej), bo nie chcemy, żeby czuły się gorzej niż dzieci tu urodzone. Ostatnio jednak zauważyliśmy, że nasza starsza, piętnastoletnia córka ma całkiem nierealistyczne oczekiwania w stosunku do naszych możliwości finansowych i prosi nas o zakup np. pantofli, które kosztują "tylko \$150.00", czy kostiumiku za "tylko \$250.00". Nie chcemy jej tak po prostu odmawiać, czy też stwierdzić, że nie stać nas na to, czy tamto, bo nawet gdyby nas było stać na spełnienie jej życzeń, wołelibyśmy żeby nabrała bardziej odpowiedzialnego stosunku do finansów i żeby zaczęła wykazywać więcej zdrowego rozsądku w tej dziedzinie. Do tej pory po prostu dawaliśmy dzieciom pieniądze w miarę ich potrzeb i zdaje nam się, że nie mają one, sądząc po zachowaniu córki, żadnego poczucia odpowiedzialności w dziedzinie finansów. Wydaje im się, że rodzice są niewyczerpanym źródłem pieniędzy. Nie chcielibyśmy wpędzić dzieci w kompleksy i nie bardzo wiemy jak zmienić stosunek naszych dzieci do spraw finansów.

potrafia zrozumieć "dorostych" problemów. Nasze dzieci jednakże, mają więcej zdrowego rozsądku i zrozumienia spraw rozmaitych, niż nam się to zdaje.

Zbliża się okres wakacji i będziemy więcej przebywać w towarzystwie naszych dzieci, więc nadarza się okazja, żeby uzupełnić ich wykształcenie w dziedzinie finansów w sposób lekki, łatwy i przyjemny. Oto różne możliwości.

1) Zabrać je ze sobą do pracy na jeden dzień, czy w porozumieniu z pracodawcą zaprosić na wycieczkę do zakładu pracy. Stworzy to dodatkową płaszczyznę porozumienia między rodzicami i dziećmi, a także da okazję do rozmowy na temat skąd się biorą pieniądze.

2) Zwołać naradę rodzinną dotyczącą spraw finansowych w czasie której dzieci będą brały aktywny udział, zgłaszały swoje wnioski, postulaty, preferencje.

3) Wyznaczyć dziecku tygodniówkę dając wytyczne na co te pieniądze może wydać.

4) Nie tylko założyć dziecku konto oszczędnościowe lub inwestycyjne, ale również wyjaśnić (przypuszczam, że raz nie wystarczy), co się dzieje z tymi

pieniędzmi, czym się różni depozyt w instytucji finansowej od składania pieniędzy w np. puszcze po ciastkach.

5) Grać z dziećmi w gry jak np. "Monopoly", lub nawet inwestować, na niby, używając pieniądze do zabawy, w firmach znanych dziecku jak np. McDonald i śledzić losy akcji w dziennikach.

6) Wybrać się na wycieczkę na giełdę (dla nas samych może być to interesujące doświadczenie).

7) Zamiast dawać dziecku upragnione przedmioty, np. nową grę Nintendo, czy nowe stereo, zachęcić je do oszczędzania pieniędzy na ten cel, co pozwala na wyrobienie w dziecku samodyscypliny.

Możliwości jest bardzo wiele, wybór zależy od wieku dzieci oraz od pomysłowości i rozeznania w temacie rodziców.

Na pytania dotyczące planowania finansowego, ubezpieczeń na życie, zdrowie, planów emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie.

TEL.: (416) 622-1115 lub (416) 746-5270.

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
 M.A. A.I.I.C.

Pieniądze, i jak się z nimi obchodzić - wiedza niezbędna do funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie - nie jest niestety przedmiotem wykładanym w szkole i dlatego na rodzicach spoczywa zaszczyt i obowiązek wykształcenia i wychowania naszych dzieci, również i pod tym względem. Jest to o tyle trudne, że częstokroć sami nie mamy nie tylko czasu, ale także i pojęcia od czego zacząć, jak wdrożyć Jasia czy Małgosię w dorosły świat pieniędzy, przychodów, rozchodów, oszczędności i inwestycji. Obawiamy się również, że nasze dzieci są jeszcze zbyt młode i nie

Horoskop tygodnia

24 - 30 maja

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Nie przejmuj się małymi niepowodzeniami, ponieważ i tak wszystko zmierza ku lepszemu. Masz ochotę chodzić własnymi ścieżkami, ale nie nadużywaj tolerancji i cierpliwości partnera. W żadnym razie nie dawaj mu powodów do zazdrości. W pracy dbaj o utrzymanie dobrych stosunków z kolegami. Znak miły - Skorpion, unikaj Bliźniąt. Twój dzień - niedziela, liczba szczęśliwa - 4.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Obiecujący, sympatyczny tydzień, ale prawdopodobnie trzeba będzie podjąć wiążące decyzje i to zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym. A więc wskazana jest rozważa i zastanowienie. W pracy duży wysiłek. Jeśli zorganizujesz się metodycznie, pokonasz wszelkie trudności i zasłużysz na słowa uznania. Znak miły - Lew. Unikaj Barana. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 8.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Właśnie w tym tygodniu trzeba się będzie zająć własnymi, osobistymi problemami. Warto zrobić użytek ze zdolności dyplomatycznych. W pracy nadrabianie zaległości. Nowe twarze? Nie uprzedzaj się i nie wygłaszej swoich opinii, gdy Cię o to nie proszą. Znak przychylny - Panna, unikaj Wodnika. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 4.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Przed wieloma Rakami otwierają się zupełnie nowe możliwości. Zapowiada się klimat łagodzenia sporów w miłej, wiosennej scenarii. Nowe, frapujące znajomości. W pracy etap inicjatyw. Bardzo duża operatywność. Znakomita pora na podpisywanie długofalowych umów. Nie wolno zaprzepaścić tak cennej szansy. Znak miły - Waga, unikaj drugiego Raka. Dzień ważny - sobota, liczba - 6.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Sporo czynników wskazuje na to, że Lwy odniosą sukces wielkiego formatu. Gratulacje, komplementy. Szykuje się zjazd rodzinny z okazji niecodziennego wydarzenia. Sporo będzie zachodu, ale nie ma na to żadnej rady. W pracy zdwojone tempo. Zaskakujące oferty. Znak sprzyjający - Ryby, unikaj konfliktów ze Skorpionem. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 3.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Udany tydzień. Zwłaszcza Panny samotne mają szansę na długo oczekiwany renesans związku. Nie bój się tego i nie trać wiary w swoją szczęśliwą gwiazdę. W pracy trudny wybór. Albo lepsza sytuacja materialna i mniej frapujące stanowisko, albo mało płatne, ale ambitne przedsięwzięcie. Znak zyczyliwy - Baran, unikaj za wszelką cenę Ryb. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 2.

WAGA: 23 września - 23 października

Cały nadchodzący tydzień wymaga dużej dojrzałości i rozważa. Przyda się talent wytrawnego dyplomaty oraz umiejętność pro-

wadzenia sporów lub, innymi słowy, ich unikania. Nowe, interesujące kontakty. Barwne, intrygujące spotkania na prywatnym i służbowym gruncie. W pracy musisz być dyspozycyjny i operatywny. Znak sprzyjający - Lew, unikaj Raka. Dzień miły - sobota, liczba - 6.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Niezadowolone. Konfliktowe nastroje. Niektórzy mogą w wyniku przedziwnego splotu wydarzeń obrazić nawet bliską i zyczyliwą osobę. Warto od ręki wyjaśnić przyczynę sporu. Oby przeważyły szlachetne intencje. W pracy ambitne inicjatywy, ale na razie mały oddźwięk. Znak pobłażliwy dla Ciebie - Bliźnięta, unikaj Wodnika. Dzień miły - środa, liczba - 8.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Niecierpliwość. Poirytowanie. Sam prowokujesz niebezpieczne, kłopotliwe sytuacje. Stomiany zapał do nowych projektów. Nie wielkie, ale kłopotliwe straty materialne. Uwaga: pewna sprawa wymaga natychmiastowej interwencji. Zapowiadają się dekadę perspektywy. Uważaj na dzieci. Znak zyczyliwy - Skorpion, unikaj Byka. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 3.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Bardzo sympatyczny tydzień zwłaszcza dla roztropnych i energicznych, takich, którzy nie zmarzną żadnej szansy. W wyniku zaścieszstwa obsadzony zostaniesz w pierwszoplanowej roli i zagrasz ją błyskotliwie. Przełożeni patrzą na Ciebie z uznaniem, myśląc o awansie. Znak przychylny - Lew, unikaj Panny. Dzień miły - wtorek, liczba - 5.
WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Niejeden Wodnik uwikła się w intrygującą historię miłosną. Możesz liczyć wyłącznie na własną intuicję. Idziesz wyłącznie za głosem serca, nie słuchając rad nawet osób obdarzonych wielkim autorytetem. Kłopoty ze zdrowiem domowników mogą mniej odpornych wybić z normalnego rytmu pracy. Pozytywnie nastawiony do Ciebie - Skorpion. Unikaj Raka. Dzień miły - sobota, liczba - 8.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Niełatwe decyzje natury osobistej. Ostatnio bowiem dryfujesz na niebezpiecznych wodach... Na szczęście dochodzi do głosu zdrowy rozsądek i wówczas żałujesz pochopnych postanowień. Warto wtedy uświadomić sobie własne błędy, aby szybko podjąć akcję "pojednania". Nie unoś się fałszywą ambicją. Koziorożec Ci sprzyja, ale unikaj Bliźniąt. Dzień ważny - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 9.

ECHO POLECA

• Elke Sommer - szwedzka ex-sex bomba występuje do 17 czerwca w sztuce California Suite, wystawianej w Stage West Theatre Restaurant, 5400 Dixie Rd. N. Mississauga, Ont., tel. 238-0042.

• Aukcja biżuterii, ofiarowanej Royal Ontario Museum jako dotacja, odbędzie się 30 maja w Four Seasons Hotel, 21 Avenue Rd. Informacje ROM 586-5549 lub Sotheby's Canada Inc., tel. 926-1774.

• Dansing i kasino gier, z którego dochód przeznaczony będzie dla Civic Garden Center, 29 maja w Casa Loma, 447-5218, 487-3680.

• Gays and Dolls to tytuł musicalu, którego akcja rozgrywa się na Manhattanie w 1940 roku. Premiera 1 czerwca w Festival Theatre Stratford, tel. 363-4471.

• Od 1 do 16 czerwca festiwal filmów Pier Pada Pasoliniego - Jackman Hall Art Gallery of Ontario, 317 Dundas Str. W. Program, tel. 979-6608.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Twister - popularna nie tylko wśród dzieci gra "planszowa" będzie miała swoje finały 30 maja w Richmond Green Sports Center. 3 Elgin Mills Rd. Przewiduje się około 2200 uczestników, tel. 884-8101 wew. 293.

• Film animowany z okresu średniowiecza poprzedzi zajęcia plastyczne dla dzieci 2 i 3 czerwca o 13 w ROM, 100 Queen's Park, tel. 586-5549.

ZAPROSZONO ECHO:

• Na projekcję video filmu "Las Katyński" Marcela Łozińskiego. Premiera kanadyjska. Piątek, 18 maja, 57 Charles Str. Odbyło się również spotkanie z autorem.

KA LENDARZYK ECHA

Dobry rok będzie,
gdy w maju wąż się żółędzie

24 maja, CZWARTEK
Joanny, Zuzanny

25 maja, PIĄTEK
Borysława, Grzegorza, Urbana

26 maja, SOBOTA
DZIEŃ MATKI W POLSCE
Eweliny, Filipa, Pauliny,
Wilhelminy

27 maja, NIEDZIELA
Beda, Jana, Juliusza, Magdaleny,
Oliwii, Radowita

28 maja, PONIEDZIAŁEK
Augustyna, Augustyny, Emanuela,
Elmira, Jaromira

29 maja, WTOREK
Bogusława, Magdaleny, Maksyma,
Oliwiera, Teodozji

30 maja, ŚRODA
Feliksa, Ferdynanda, Jana, Joanny,
Sulimira

WIWAT NATURZE KROWIĄ CZAPKĄ

Moja babcia, jak już sama nazwa wskazuje - osoba staroświecka, była bardzo podejrzliwa wobec chemikaliów, antybiotyków i sztucznych nawozów. Nie ruszyła babcia rewolucja polityczna, techniczna i obyczajowa. Nad piecem suszyły się zioła, w szafce królowały naturalne środki czyszczące. Zamiast środków psikających i ćwiczających ze sztangelkami była w pogotowiu żelazna szcotka i pocziwa soda. W ogródku królował nawóz z krowich czapek.

Minęły lata. Za zynamy przejmować się ochroną środowiska i sprawa ta nabiera wagi państwowej. W skrzynce pocztowej znajduję kwartalny list od mojego posła do prowincjonalnego parlamentu. Oczom nie wierzę. Toż jakbym czytała poradnik domowy mojej babci, tyle że po angielsku. Oto co czytam.

Taniej, zdrowiej i bezpieczniejszymi środkami. Drogie chemikalia w kuszących opakowaniach spływają do wody, którą przychodzi nam potem pić. Czy masz ochotę pić świństwa z trupią czaszką czy rączką kościotrupa, nawet w najłżejszym stężeniu? Używaj więc takich środków oszczędnie, nawet jeśli wydają Ci się wygodne i proste.

Soda oczyszczona (baking soda), ocet i amoniak - osobno lub w różnych kombinacjach są w stanie wyczyścić nieomal wszystko.

Mycie okien - 1 łyżka octu na szklanekę ciepłej wody, 2 łyżki krochmalu kukurydzianego (cornstarch) rozpuścić w wiaderku z ciepłą wodą, pół kubeczka amoniaku.

Polerowanie mebli: 3 części oliwy na 1 część octu.

Czyszczenie pieca. Podgrzać piec na 30 minut. Wyłączyć. W płytkim naczyniu nie aluminiowym wstawić 1/4 kubka amoniaku, pół na pół z wodą - ustawić w centralnym miejscu. Zostawić na noc. Wywietrzyć rano. Przetrzeć piec używając wody z sodą. Brzydkiego zapachu można się pozbyć piekąc skórki pomarańczowe.

Zlew i inne przedmioty ze stali nierdzewnej: papka z sody oczyszczonej zmieszana z wodą mineralną.

Nikiel:

a) alkohol (rubbing alcohol) i miękka szmatka

b) sucha soda oczyszczona, miękka, sucha szmatka.

Czyszczenie dywanu na sucho. 2 kubki mączki kukurydzianej (cornmeal), w kubek Boraxu. Posypać, lekko wetrzeć, po godzinie odkurzyć.

Zamiast środków owadobójczych. Jeśli męczą cię w ogródku insekty w ziemi, coś wyżera korzonki, spróbuj pozbyć się szkodników metodą prababki. Rabata z konwalii wytruje część podziemnego paskudztwa, zapach chryzantem, margaretek, szczypioru, a szczególnie odmiany czosnkowej, chives odstrasza owady i zwierzęta.

W bibliotece miejskiej można znaleźć w dziale ogrodnictwa ("gardening") porady, jak obsadzić ogród by wytepić szkodniki. Należy grzebać pod hasłem

"Companion planting".

Pranie: Nie musimy lać wybielaczy i zdierać bielizny. Wybielacz zastąpi, znacznie dla naszych ubrań łaskawszy, boraks. Dla zmiękczenia wody przy praniu możemy dodać 1/4 szklaneczki octu.

Kąpiel: pewno, że luksusowo i z gwiazdorską jest w sztucznie pachnącej pianie po brzegi wanny. A jednak skóra podobnie jak środowisko woli 1/2 szklanki oczyszczonej sody. Kompromisowo, ale drożej - sól kąpielowa pachnąca lawendą w kostkach z Max and Spencer.

KURZA WĄTRÓBKA PO ŻYDOWSKU NA ZIMNO

Wątróbka jest tania, zawiera szereg witamin i zdecydowanie za dużo cholesterolu. Niech więc nie ostrzą sobie na nią zębów ci, co go mają w nadmiarze. Dzieci z kolei, nie przepadają za wątróbką, ale papkowata konsystencja dania może je zmylić.

Smakosze w przeciwieństwie do dzieci wyczają, że jest to wątróbka tyle, że niższego lotu, bo nie gęsia, jak dyktu-je kosztowna elegancja, lecz kurza.

Co tam! Kurze są też bardzo smaczne i bardzo łatwo dostępne. Szukać pod hasłem "Chicken liver".

Składniki: funt wątróbek, 4 jaja na twardo, 4 cebule, 10 dkg smalcu (lard), 3 łyżki posiekanej naci pietruszki, sól, pieprz.

3 cebule obrać, drobno posiekać, podduścić na smalcu. Wątróbki umyć, pokrajać, osolić, oprószyć pieprzem, dodać do cebuli, udusić, ostudzić. Zmiksować z

dodatkiem 3 jaj na twardo. Masę przyprowadzić do smaku, wyłożyć na salaterkę, posypać przetartym przez sitko żółtkiem czwartego jajka, nacią pietruszki i posiekany białkiem. Można położyć parę kótek cebuli, oziębic w lodówce. Podawać jako zakąskę lub danie kolacyjne z chlebem. Dzieci może kupią, że to pasztecik.

IMIGRACJA

NIE TRZEBA PŁACIĆ

Pytanie: Otrzymałem stały pobyt rok temu. Przyjechałem z Grecji. Złożyłem podanie o żonę i dzieci. Za spon-sorstwo zapłaciłem \$125.00 w biurze imigracyjnym. Podobno nie musiałem tego płacić i mogę te pieniądze dostać powrotem. Jak to zrobić?

Odpowiedź: Osoby, które dostały stały pobyt pod kategorią "DC" (De-signated Class) albo jako Refugee mogą, do trzech lat po otrzymaniu stałego pobytu w Kanadzie, złożyć BEZPLAT-NE podanie o żonę/męża lub dzieci poniżej 21 lat. Jeśli biuro imigracyjne opłatę wzięło, można ubiegać się o zwrot pieniędzy. Trzeba albo pójść osobiście do biura imigracyjnego lub pocztą wysłać do Dyrektora biura list, prosząc o zwrot, załączając: 1) kopię stałego pobytu (Forma IMM 1000), 2) kopię złożonego sponsorstwa (Forma IMM 1344), 3) kopię pokwitowania (jeśli się go jeszcze ma).

ADOPCJA DZIECKA Z POLSKI

Pytanie: Chcę adoptować dziecko z Polski. Jakie są z tym związane formalności?

Odpowiedź: 1) Z tej strony (Kana-dy) trzeba skontaktować się z Children's Aid aby uzyskać ich zgodę, tzn. wy-pelnienie formularzy, badanie przesz-łości kryminalnej, sprawdzenie warun-ków mieszkaniowych. Children's Aid wyda tzw. "No Objection Letter". 2) Trzeba o zamiarach lub o adopcji zawi-adościć miejscowe biuro imigracyjne i złożyć podanie o sponsorstwo dziecka. 3) Formalne papiery w związku z adopcją muszą być przeprowadzone przez adwokata w Polsce.

HANIA SOKOLSKA
766-4779

A LETTER TO PRIME MINISTER BRIAN MULRONEY

The following letter expressing the concerns of Canadian citizens will be mailed to the Right Honourable Brian Mulroney, Prime Minister of Canada.

Dear Prime Minister:

LET LITHUANIA SURVIVE.

The Ribbentrop-Molotov Pact, the understanding of two outlaws of humanity, resulted in Lithuania, Latvia and Estonia being invaded in June of 1940 and incorporated as Republics of the Soviet Union. Last year Comrade Gorbachev renounced this Pact calling it immoral and illegal. Now after fifty years of Soviet occupation Lithuania, on March 11, 1990, declared itself independent. On a number of occasions Gorbachev declared that any Soviet Republic can pull out of the union, and no force will be used to keep it in. Except for the World War II years, Soviet forces never left Lithuania and are still there occupying this Country. On April 13, 1990 Gorbachev stated that unless Lithuania renounces its Declaration of Independence, the Soviet Union will impose an economic embargo. So much for the dialogue, Soviet style.

How much worth are Gorbachev's declarations of not using force? By deny-ing Lithuanians the means of life he is already using force. His aim in im-posed economic sanctions is to create chaos, provoke unrest. His next sce-nario might be in order to maintain law and order, "Armenian style" action with sharpened shovels.

The Great Democracies of the West kept mute in Stalin's era of atrocities against humanity; he would not have listened anyway. Now we have a great reformer and innovator, and we still keep mute in order to maintain his po-sition. Before he betrays our trust and takes our money, now is the time to test his sincerity. If he alone is the enlightened leader of the Soviet Union, we are building castles in the sand.

If the Great Democracies have no political will to deal with the Soviet Union, at least we should extend our hands to Lithuanians in humanitarian terms by sending them oil, food and medicine. We should not allow the Soviets to choke these courageous people.

In view of the above, I the undersigned, request you, the Prime Minister, that with the other leaders of the free World, help be given to those brave people. Please help Lithuania to survive.

My name is:

My address is:

A list containing multiple signatures may be attached to the above letter.

Please mail to: Lech Fulmyk
416 Aikins St.
Winnipeg, Manitoba
R2W 4H4

The campaign of "Let Lithuania Survive" will end May 15, 1990, and all let-ters will be independently tabulated and mailed to the Prime Minister Brian Mulroney.

Wszystko na temat emigracji do Kanady w książce

JANUSZA ZALEWSKIEGO

JAK EMIGROWAĆ DO KANADY?

• wszystkie sposoby pozostania w Kanadzie; • rodzaje wiz i kategorie kandydatów; • kto i jak może zostać sponsorem; • tymczasowe zezwolenie o pracę i naukę; • jak zostać obywatelem Kanady? itp.

Str. 152 Cena \$13.50 plus \$1.50 porto

UNIVERSAL PUBLISHING COMP.

P.O.Box 1916, EDMONTON, ALTA T5J 2C3

JAK KRUKI POZNAŃ OCALIŁY

Czy wiesz dlaczego na wieży ratuszowej w Poznaniu trębacz gra hejnał co godzinę i to z czterech narożników? Podobno praktykuje się to od z górą 500 lat. Ma z tym coś wspólnego historia pewnego dziecka, chłopca imieniem Bolek, który był synem strażnika ratuszowej wieży.

Ojciec Bolka rozglądał się po okolicy z wysokiej wieży i jeśli dostrzegł coś co mogło zainteresować mieszkańców miasta grał na trąbce. Zbiegali się na dźwięk trąbki wszyscy, gotowi do akcji na murach miasta. Zdarzało się, że trzeba było zamknąć bramy, stanąć do obrony przed nieprzyjacielem. Bolko bardzo lubił bawić się w strażnika i oczywiście chciał nim zostać, gdy dorośnie. Miał duże szanse. W dawnych czasach zawód przechodził z ojca na syna.

Wpatrywał się więc mały Bolko w dal i cichutko grał na małej dziecinnej trąbce. Kiedy tak bawił się na wieży niespodziewanie upadł mu do nóg wielki czarny kruk. Żył, ale miał zranione skrzydło. Ktoś widać strzelił do niego z procy! Chłopiec podniósł ptaka, opatrzył mu skrzydło, ułożył w kacie koło siebie. Karmił go, poił i pielęgnował.

Minęło parę dni. Ptak wyzdrowiał. Pewnej nocy obudziło chłopca stukanie. Ujrzał swego ptaka w koronie i w purpurowym płaszczu. I jakby tego było mało, odezwał się ów ptak ludzkim głosem.

- Dziękuję Bolku. Uratowałeś mi życie. Jestem królem kruków - Wyzdrowiałem i wracam do swego królestwa. Na pamiątkę zostawiam ci srebrną trąbkę. Pamiętaj, gdy będziesz w wielkiej potrzebie zatrąb z niej na cztery strony świata z wieży ratusza i czekaj na mnie. Żegnaj! To rzekłszy kruk wziął koronę i zwiniętą purpurę pod skrzydło i odleciał. I tyle go widzieli.

Bolek przyjrzał się trąbce. Była malutka jak dziecięca zabawka. Powiesił ją sobie na piersi i nigdy już nie zdejmował. Nieraz był w dziecięcych tarapatkach. Już wydawało mu się, że powinien króla kruków zawołać, ale po chwili nie był pewien, że to ta wielka potrzeba, o której kruk mówił. I tak dorósł Bolko i został strażnikiem, zresztą w pechowym momencie, bo właś-nie pod mury miasta nadciągały wojska nieprzyjacielskie. Dziś już nie wiadomo jakie, bo zdarzało się to w polskiej historii dość często i z różnych stron.

Dostrzegł Bolek szybko nieprzyjaciół i złapał za swą dużą służbową trąbkę. Ruszyli na mury obrońcy miasta, zaczął się ciężki i krwawy bój. Ale siły wroga były przeważające. Już już wałą w bramy, podstawiają drabiny, pną się na mury. Za chwilę zdobędą miasto!

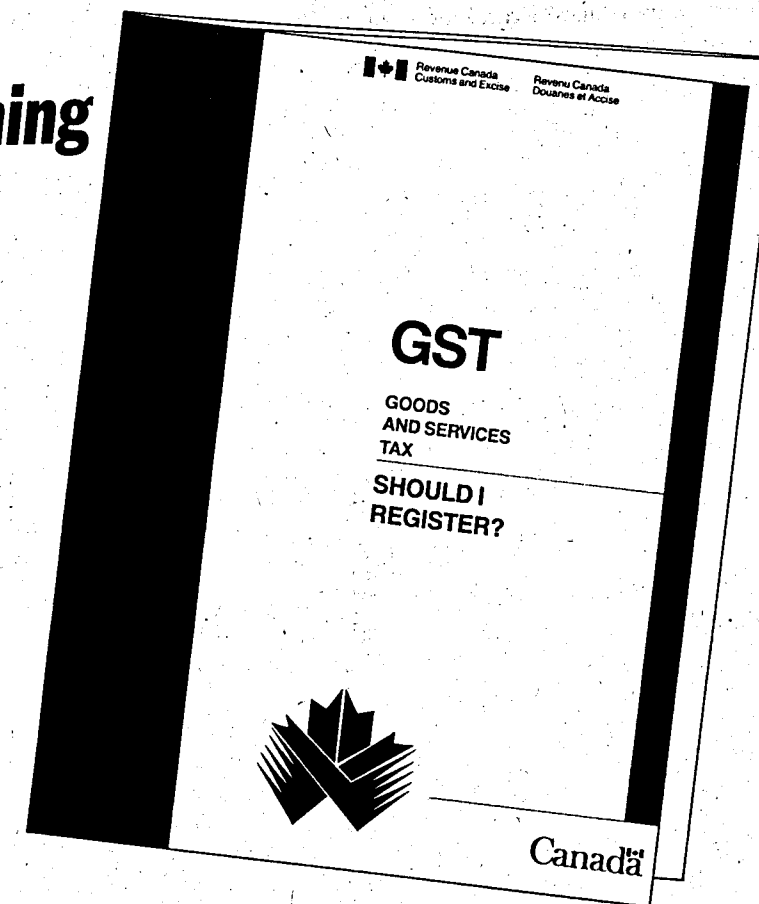
Na szczęście przypomniał sobie Bolek o srebrnej trąbce. Zatrąbił na cztery strony świata! Parę sekund nie minęło, a ze wszystkich stron świata zaczęły ciągnąć niczym ogromne, gradowe chmury, chmury ptaków. Nadleciał król kruków i widząc co się dzieje rozkazał krukom ruszyć na nieprzyjacielskie wojska. Jak nie zaczęły dziobać, szarpać, skrzydłami machać. Zlekli się strasznie najeźdźcy. Kto żyw uciekał spod murów Poznania. I tak kruki miasto ocaliły.

Od tego czasu na wieży poznańskiego ratusza trębacz gra co godzinę hymn kruków w cztery strony świata ze służbowej trąbki. Bo ta srebrna gdzieś się zapodziała. A czemu gra? Tak na wszelki wypadek, żeby nikt melodii nie zapomniał, gdyby coś podobnego zdarzyło się znowu.

Co zrobić z obrazkiem? Kruk kruczoczarny. Pozostaje domalować koronę i purpurowy płaszcz królewski.

**In business, timing
is everything.
Now is the best
time to get
ready for the
proposed GST.**

Help starts with this GST information kit, mailed to businesses across Canada.

If you didn't get yours, or if you have any questions, call now:

1 800 267-6620
9 a.m. - 5 p.m. Mon. - Fri.

Or pick up a kit at your nearest post office.

Telecommunications device for the hearing impaired: **1 800 465-5770**

Prepare Early

- You'll receive information on how the proposed GST applies to your business.
- You'll have plenty of time to choose the administrative options most convenient for you.
- You'll know how to take advantage of tax rebates on the Federal Sales Tax.
- You can get help to adapt your accounting system and prepare your staff for the change.
- As well as getting information and help in person or by phone, you can reach a GST question and answer data base via PC. Call: **1 800 267-4500**

Revenue Canada is ready to help you understand and prepare for the proposed GST.

Canada's GST. It's good business to prepare now.

Arkadia CAFE BOOKSTORE

Poleca polskie książki, albumy, podręczniki, słowniki, karty pocztowe oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki

1600 Bloor Street West (koło Dundas)

TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00, wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

Przyjmujemy w komis nowo i używane książki, płyty i kasety. Dobre ceny.

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.

Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

• naprawy powypadkowe • malowanie
• prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
MIAŁEŚ WYPADEK?

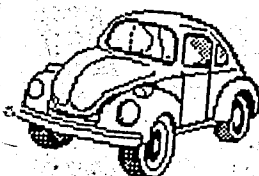
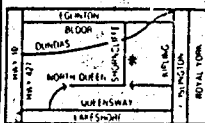
PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.

Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

• Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

AUTO DRIVING SCHOOL
The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145

res. 536-5454

bus.

900 Dufferin St. sta 215 Toronto, Ontario

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ - 2³⁰ po poł. i od 7⁰⁰ - 9⁰⁰ wiecz., WE
wtorki tylko od 10⁰⁰-12³⁰ po poł., soboty od 10⁰⁰-12³⁰ po poł.

Konta depozytowe...	9 1/2%	rocznie
Specjalne konta depozytowe... (oprocentowane na każdy dzień depozytu)	9%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	9 3/4%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/4%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	11 1/4%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	11 1/2%	rocznie
1-roczone certyfikaty...	12%	rocznie
1-roczone certyfikaty (min. \$ 50.000)...	12 1/4%	rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4%	rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3%	rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2%	rocznie
R.R.S.P.		
Demand Deposit...	11 1/2%	rocznie
1-roczone Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	11%	rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2%	rocznie
R.R.I.F.	11%	rocznie
Pożyczki personalne...	18%	rocznie
Pożyczki hipoteczne...		
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	14 3/4%	rocznie
Line of Credit	18 1/2%	rocznie
OHOSP	11%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

30 LAT PRAKTYKI

Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

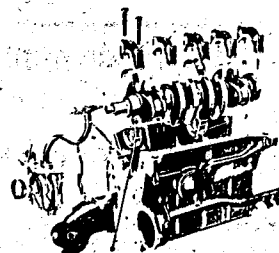
- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjonalna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529

483 DUPONT STREET (przy Bathurst)

537-5857

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH

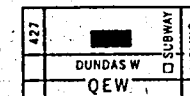
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6

TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaj i leasing samochodów nowych i używanych
Golf, Dodge - Plymouth,
samochody osobowe, wany, pick-ups

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wuriltzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY
Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2933 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI

ANDRZEJ KOZIARSKI

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców (przód i tył) + części \$49.99

Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) \$19.99

w tym tygodniu **POLECAMY:**

- 82 Mazda GLC - standard
- 84 Ford Tempo - automatic
- 84 Reliant Kombi - air cond.
- 86 Reliant Kombi - air cond.

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadzwoń
o silnik - używając

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

Bezpłatna Inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229

Thruway Muffler & Brakes Centre

3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Dруга локализация в SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody

General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.

Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko

9,9%

na niektóre modele samochodów

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu 1 Szeroki wybór nowych i używanych samochodów 1 Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję 1 ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tani ubezpieczenie, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osoba opieką ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaofiarować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

UBEZPIECZENIA

Manufacturers
ManuVie

DO YOU
KNOW?

- We are
the biggest
life insurance
company
in Canada
by asset size...

JERZY SZEPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu; świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

Halina Baranowska MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

TEL. bus. 622-1115

AUTHORIZED
DEALER

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531 - 4647

FAX: 531 - 2396

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

WYCIEZKI
ZAPROSZENIA
WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588 - 0039

GRAND FLOORS

Solidnie układam, cykluję, lakieruję wszelkie rodzaje podłóg drewnianych po bardzo niskich cenach. Naturalne lakierowanie 60-70 centów za stopę. "Stain finish" - \$1.20 za stopę.

Darmowe wyceny.

GRZEGORZ

TEL. 282-5545

SZAFKI KUCHENNE

dla kontraktorów
i osób prywatnych.
Niskie ceny,
szeroki wybór.
Z instalacją lub bez.
TEL. 271 - 7830

OKAZJA! STOLARSTWO OGÓLNE

Zmienić meble kuchenne lub inne wykończyć sklepy, restauracje czy domy. W tym Ci pomogę fachowo i tanio firma

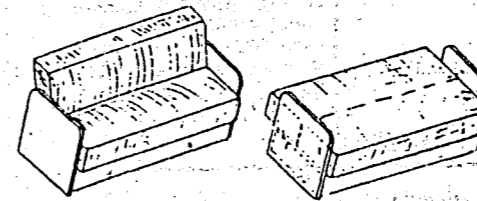
"WALOCH" FURNITURE
& CARPENTRY
(514) 465-4893 (514) 466-8598

SOCIAL GROUP FOR MATURE SINGLES

Age 30 +
A little beat English
631 - 7857
Please leave message

POLSKIE WERSALKI

z pojemnikiem na pościel
i tradycyjną włosianą tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

CHCESZ POZNAC

swoją przyszłość,
masz problem, nie wiesz
jak go rozwiązać?
Może pomoże Ci
w tym wróżba z kart.

Dzwoń

633 - 4469

prosić Anię

Ubezpieczenia szpitalne
dla odwiedzających
100 dni TYLKO \$100.00
SCOTT JOYCE

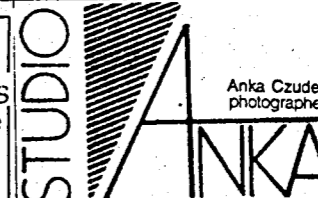
LIMITED

TEL. 235-6767

Także ubezpieczenia
na mieszkanie
• samochód • życie

SZUKASZ PRACY W SWOIM ZAWODZIE?

EWA DUBISKI, B.Sc., M.S.
Wspólnie z Tobą opracuję
strategię starania się o
pracę. • Jak pisać Resume
i cover letter • Jak przy-
gotować się do interview.
TEL. 925-8128, po godz. 6.

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA

lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do
piątku od 13 do 19:30,
w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878

2333 Dundas Str. W. 404

Ania i Wojtek Budziak

Modern
GIFT
SHOP

King Shepard Plaza
2560 Shepard Ave.
MISSISSAUGA
TEL. 949-1106

BIURO MATRYMONIALNE VERA

Jeśli dokucz Ci
samotność - napisz do nas.
Posiadamy wiele ofert
pięknych Pań i Panów w
różnym wieku z Kanady -
USA - Ameryki Płd, Europy
oraz Polski. Szansa na
szybkie poznanie osoby,
której szukasz. Nasz adres:
"Vera" P.O. Box 694,
Oakville, Ont. L6J 5C1

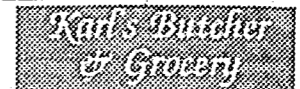
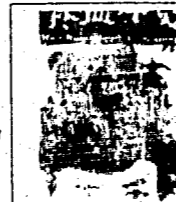
Hair Nourishment !!! Włosy - Odżywka !!!

Jeśli wypadają Ci włosy z powodu:
• zmiany trybu życia • klimatu • zaburzeń pracy nerek
• przebytych zabiegów, chorób, porodu • lysienia ge-
netycznego - Wykorzystaj kilka tysięcy lat
doświadczeń medycyny chińskiej stosującej

NIEZWYKLE SKUTECZNY
znany, CAŁKOWICIE NATURALNY,
a więc bezpieczny dla zdrowia preparat - odżywkę, będącą kompozycją ziół
rosnących w Chinach, która nie tylko zapobiega wypadaniu włosów, ale również
powoduje ich ODRÓŚNIĘCIE już po wypadnięciu!

Koszt kuracji wynosi \$59.00

Prześlij czek lub M.O. wraz z niniejszym ogłoszeniem do
D & I P.O.Box 68 Stn. "N", Toronto, Ont. Canada M8V 3P9

właściciel: Karol Jarzabek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa, wędliny własnego
wyrobu, smaczne i świeże oraz
importowane z Polski i Europy
artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO

INSTALUJEMY SYSTEMY ALARMOWE

(SECURITY SYSTEMS)
monitorowane przez policję
w mieszkaniach, domach,
przedsiębiorstwach,
cottage'ach
TEL (416) 267-2625
Fax: (416) 261-5397

TIPS**Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.**

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

AUDIOFOX
Cellular telephonesMITSUBISHI
MULTIMEDIA CORPORATION

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

FUJITSU

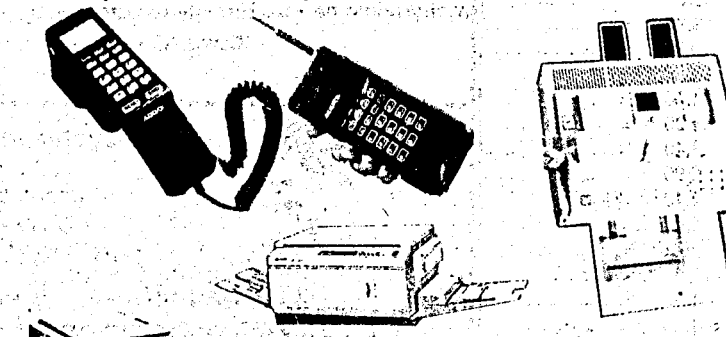
MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE, KOMPIARKI, TELEKOPIARKI, MIKROKOMPUTERY I DRUKARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm.
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In) • Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykułyTEL. TORONTO 399-9950 (całą dobę)
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092**ZAINTERESOWANI WSPÓLPRACĄ
Z POLSKĄ,**

posiadamy kilkaset ofert z firm polskich dotyczących różnych aspektów współpracy z firmami zachodnimi. Za \$15 otrzymasz listę firm zainteresowanych eksportem, joint venture i innymi formami współpracy. Oferujemy także pośrednictwo w zakresie handlu, charteringu i usług formalne przy tworzeniu spółek.

C.T.I. 2356 Gerrard St.E. Suite 183, Toronto,
Ontario M4E 2E2, CANADA Fax: (416) 438 6380Dla Polonii w SCARBOROUGH
EXPOLPrzedstawiciel
Pekao i Polimexu

- zaproszenia, wize, paszporty
- paczki morskie i lotnicze
- zestawy żywnościowe i leki
- sprzęt RTV, maszyny, samochody
- przekazy na konta i gotówka do rąk

3630 LAWRENCE AVE.E. # 26
TEL. (416) 438-5656

Markham Rd.

Lawrence Ave. E.

\$ KORPORACJE

\$ PROFESJONALIŚCI

\$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3

\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii
odpisów podatkowych\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym
technikom planowania podatkowego\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu
Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych
odpisówZdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy
Piotra Chwalisz**CHWALISZ TAX
& BUSINESS CONSULTING INC.**\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!
\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!

TEL. (416) 233-2804 FAX: (416) 233-3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

**Lech Prusinski
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659**NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW
DO POLSKI**Dostawy w cyklu 14-dniowym. Dowolnie zestawiaj skład paczki.
Zamówienie minimum 5 kg.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
x 1 kg	Cytryny	2.60	=
x 1 kg	Pomarańcze	2.60	=
x 1 kg	Grejpfruty	2.60	=
840 g	Ananas plastr. w puszcze	3.30	=
x 100 g	Czekolada gorzka	0.90	=
x 100 g	Czekolada mleczna	0.90	=
x 100 g	Czekolada orzechowa	1.00	=
x 400 g	Bomboniera	4.20	=
x 300 g	Cukierki witaminowe	3.40	=
x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.90	=
x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.40	=
x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	8.00	=
x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	20.00	=
x 100 g	Herbata cejlońska	1.30	=
x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.30	=
x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.30	=
x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.50	=
x 800 g	Czekolada w proszku	4.80	=
x 250 g	Kakao	2.00	=
x 200 g	Rodzynki kalifor.	1.30	=
x 200 g	Migdały kalifor.	2.30	=
x 200 g	Wiórki kokosowe	1.60	=
x 400 g	Pasta czekl.orzech.	2.70	=
x 500 g	Margaryna mleczna słonecz.	2.10	=
x 11	Olej jadalny roślinny	5.20	=
x 500 g	Ryż (USA)	2.10	=
x 400 g	Mąka kartoflana	1.90	=
x 3 op	Budyń czekol. i waniliowy	1.40	=
x 5 kg	Cukier	6.50	=
x 500 g	Pieprz czarny	6.00	=
x 100 g	Sardynki w oleju	1.20	=
x 200 g	Filet śledziowy w pom.	1.40	=
x 200 g	Ser żółty krojony	1.90	=
x 450 g	Szynka w puszcze	4.80	=
x 340 g	Szynka mielona	2.50	=
x 11	Sok pomarańczowy	2.60	=
x 840 g	Brzoskwinie w puszcze	3.10	=
x 0.33 l	Piwo w puszcze	1.50	=
x 200 g	Orzeszki ziemne solone	1.30	=
x 1 szt.	Pasta do zębów (fluor)	1.40	=
x 1 szt.	Mydło toaletowe Fa	1.20	=
x 3 kg	Proszek do prania	12.50	=
		Razem:	

Ubezpieczenie i dostawa paczki:
BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel:

ODBIORCA: tel:

Zlecenia przyjmuje: **COPYA-TRADE,**
291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6
TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-266-1456 (po 6 pm);
FAX 705-268-9181 (bez przerwy).

NR 131 • 24 - 30 MAJA 90

ADWOKACI**MALICKI and MALICKI**
Marek S. MalickiAdwokat
3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki
Czwartki 6 - 9 pm.... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻEŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2**FIRMA ADWOKACKA****MICHAEL CZUMA ASSOCIATES**Oferuje pomoc w rozwiązaniu następujących
problemów imigracyjnych:

- uzyskanie pobytu stałego dla osób z "backlogu" oraz statusu uchodźcy politycznego dla przybytych do Kanady po 1.1.1989 r.;
- uzyskanie statusu imigranta dla osób niezależnych (independent immigrants), bądź przybytych z wizą turystyczną;
- łączenie rodzin;
- pozwolenia na pracę oraz studia w Kanadzie.

Patricia Ann Ritter, L.L.B. adwokat

Maria Krajewska, mgr praw U.W.

TEL. (416) 599-5799

481 University Avenue, Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9**Zespół LEX-SERVICE**oferuje obsługę prawną, organizacyjną i finansową
w zakresie:

- powoływania, rejestracji i prowadzenia spółek akcyjnych i z o.o.
- porad prawnych, finansowych i podatkowych dla przedsiębiorstw, spółek i osób prywatnych
- pośrednictwa w obrocie prawnym nieruchomościami podejmujemy się załatwiania spraw nietypowych i skomplikowanych

Prezes **TADEUSZ STAŃSKI**

TEL. (48-22) 635-6059

00-248 Warszawa, ul. Schillera 6

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazy,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:
zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety
Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.
Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.
1595 Bloor St.W.,
Toronto, Ontario M6P 1A6
TEL. 534-0050

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego
przy 2299 Dundas St. West, pok. 406
• Choroby wewnętrzne
• Choroby dzieci
Przyjmuje codziennie, również w sobotę.
Proszę dzwonić o każdej porze
TEL. 534 - 4230

ROYAL LEPAGE
227 VODDEN STR.
BRAMPTON, L6V 1N2

DANUTA MAJEWSKA

Sales Representative

Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów

D z w o ñ 792-0866

biuro: 457-5800 całą dobę

Brampton. Blisko 400. 3-sypialniowy dom szeregowy z
garażem, cena \$156,900.

Toronto - \$230,000 3-piętrowy bliźniak, bardzo blisko Roncesvalles. 2 kuchnie, 3 łazienki, 2 oddzielne wejścia. Ładny balkon i taras.

ROYALLEPAGEREALESTATESERVICESLTD, REALTOR

ANDRZEJ SZCZERBA INCOME TAX PREPARATION

zawiadamia Klientów
ś.p. ANNY DUBISKIEJ
że otrzymał kartotekę p. Anny i że wszystkich
Jej byłych Klientów załatwia szybko, tanio
i korzystnie. Informacje z poprzednich lat
umożliwiają zachowanie ciągłości w zeznaniach
podatkowych oraz indywidualne podejście
do każdego przypadku.

Blisze informacje: 762-5891 dom, 538-1875 biuro
151 Roncesvalles Ave., Toronto

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A. RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL
Polski Program Radiowy
ECHO OJCZYŹNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSTYNA I RYSZARD PIOTROWSCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

TEL. 531-9991 od 10-11

TEL. 568-1489

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O.Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A1

INCOME TAX CONSULTANT

Członek Kanadyjskiej Federacji

Konsultantów Podatkowych

Czesław Kępa

1768 Pagehurst Ave., Mississauga, Ont.

TEL. 238-0447

wykonuje servis w zakresie:

sporządzania zeznań podatkowych, całorocznych
konsultacji z prawa podatkowego, księgowości,
otwierania i sprzedaży biznesów.
Wystawia listy o wysokości dochodów z biznesów do
wszelkich instytucji.

KONSULTANT PODATKOWY

JACEK REMBECKI

5374 Richborough Dr. Mississauga, Ont.

TEL. 568 - 4768

REMTAXSERVICE

wykonuje usługi w zakresie:

- całorocznych konsultacji z prawa podatkowego
- sporządzania zeznań podatkowych dla firm i osób indywidualnych

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CI IWO, Iala AM 1250
Tel. 691-8789.

Oakville.

NIERUCHOMOŚCI W POLSCE SPRAWY MAJĄTKOWE I CYWILNE

GDAŃSKA KANCELARIA PRAWNICZA

Reprezentowana na terenie Ameryki Północnej
przez

NEXUS INTERNATIONAL

oferuje pośrednictwo oraz doradztwo

- w kupnie/sprzedaży domów, mieszkań oraz
działek budowlanych i rekreacyjnych w Polsce;
- w rozwiązywaniu spraw majątkowych,
spadkowych i cywilnych w Polsce.

Po bezpłatną broszurę zawierającą szczegółowe informacje
na temat naszych usług napisz do:

Nexus International

1800-330 Portage Ave., Winnipeg, Manitoba,
Canada R3C 0C4

Tel. (204) 943-7459, Fax. (204) 943-0146

Godziny urzędowania: 8:00 - 20:00

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru Jednostka Ilosc C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	@ 2.90 =
Cytryny.....	1 kg	@ 2.90 =
Grejpfruty.....	1 kg	@ 2.90 =
Banany.....	1 kg	@ 3.40 =
Mandarynki *.....	1 kg	@ 3.40 =
Ananas.....	1 szt.	@ 2.90 =
Orzech kokosowy.....	1 szt.	@ 2.90 =
Kiwi.....	1 szt.	@ 0.80 =
Czekolada orzechowa 100 g	@ 1.30 =
Czekolada mleczna.....	100 g	@ 1.30 =
Czekolada gorzka.....	100 g	@ 1.30 =
Guma do zucia 20szt 125 g	@ 1.80 =
Chalwa.....	1 kg	@ 11.20 =
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	@ 2.40 =
Kawa ziarnista.....	250 g	@ 4.00 =
Kawa Nescafe.....	100 g	@ 4.40 =
Herbata sypka.....	250 g	@ 4.80 =
Herbata ekspresowa 100 szt.	@ 4.80 =
Czekolada w proszku 800 g	@ 6.40 =
Rodzynki.....	250 g	@ 1.60 =
Figi.....	200 g	@ 2.20 =
Migdały.....	200 g	@ 2.20 =
Wiórki kokosowe.....	200 g	@ 2.20 =
Pasta "Nutella"	450 g	@ 3.20 =
Kabanosy.....	1 kg	@ 12.00 =
Poledwica wedzona.....	1 kg	@ 14.00 =
Baleron.....	1 kg	@ 12.00 =
Szynka w puszcze.....	454 g	@ 4.80 =
Szynka mielona.....	340 g	@ 2.60 =
Dostawa do domu i ubezpieczenie		C\$ 5.50	
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....			

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca :

Adres :

.....

Odbiorca :

Adres :

.....

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

POTRZEBNI murarze, TEL. 244-7935, proszę dzwonić 8:30-9:30

131-133
POSZUKUJĘ natychmiast malarzy z doświadczeniem. TEL. 897-6105 po godz. 13

131-133
BABYSITTER require. TEL. 366-0937

131-133
LOOKING for the lady who love kids to baby sits 2 children. 3 years old and 2. Take care of house, live in. Pay \$600! Call only between 6 pm - 9 pm, 366-0937

131-133
POSZUKUJĘ pani do opieki nad dzieckiem z zamieszkanem na miejscu. TEL. 449-1981

131-133
POSZUKUJĘ dobrej krawcowej. TEL. 455-7956 dzwonić między 5 a 10 wieczorem

131-133
ROBAKI
Good company is looking for only experienced worm picking and \$2.00 extra per 1000. Ladies preferred. TEL. 431-4910 ask for Helena

131-133
MIŁA, sympatyczna dziewczyna poszukuje jakiegokolwiek pracy, najchętniej w Scarborough. TEL. 282-5545

131-133
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu w okolicy Dixie/Lakeshore. TEL. 891-0568

131-133
MŁODY, zdolny, podejmie każdą pracę. TEL. 767-1938

131-133
KOBIETA z doświadczeniem gastronomicznym podejmie pracę. TEL. 239-0176

131-133
MĘŻCZYŻNA poszukuje pracy, posiada SIN. TEL. 255-6429

131-133
PRYWATNE lekcje angielskiego dla początkujących. Maggie. TEL. 538-0927

131-133
NOWO przybyły z Polski podejmie każdą pracę. Andrzej. TEL. 531-3020.

131-133
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu Lakeshore/Humberloop. Mam 9-miesięcznego synka. TEL. 255-6732

131-133
POSZUKUJĘ pracy na popołudniu przy pielęgnacji ogródków i naprawie instalacji domowych. TEL. 277-9460

131-133
KOBIETA w średnim wieku, uczciwa, bez nałogów, lubiąca dzieci, chętnie zapiekuje się dziećmi w każdym wieku w swoim mieszkaniu lub dochodząc. TEL. 271-9329, proszę dzwonić po g. 7

131-133
MŁODY, zdolny mężczyzna, posiadający samochód i doświadczenie przy pracach remontowo-budowlanych poszukuje pracy. Krzysztof. TEL. 949-4382

131-133
MŁODA, energiczna kobieta poszukuje pracy na weekendy. TEL. 897-6105 po g. 13

131-133
CHCESZ mieć szybko - tanio - solidnie odnowione mieszkanie? Dzwon 235-9891 Sławek

131-133
PANI w średnim wieku z doświadczeniem kanadyjskim solidnie i tanio posprząta apartament w każdym dniu tygodnia. TEL. 534-0509 po godz. 18

131-133
DWÓCH mężczyzn z rocznym doświadczeniem w układaniu płyt gipsowych poszukuje pracy. TEL. 891-3373

131-133
SOLIDNY, odpowiedzialny elektryk podejmie każdą pracę. TEL. 739-8343

131-133
KOSMETYCZKA solidnie i tanio wykonuje depilację włosów w domu klientów. TEL. 848-9679

131-133
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu w okolicy Lakeshore i Humber College. TEL. 255-6732

130-131

OGŁOSZENIA O PRACY

Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.
TEL. 747-6034

POMÓŻ POLAKOWI ZNALEZĆ PRACĘ

ZGŁOŚ WOLNE MIFJSCA

MĘŻCZYŻNA z Polski poszukuje pracy. Podstawowa znajomość angielskiego. TEL. 441-0381 Darek

131-133
KOBIETA z wykształceniem teologicznym, posiadająca doświadczenie przy opiece nad dziećmi upośledzonymi, zapiekuje się starszą osobą lub dziećmi od zaraz. Zna jęz. niemiecki. TEL. 621-0951

131-133
KOBIETA poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 855-5055

131-133
MĘŻCZYŻNA posiadający SIN, średnie wykształcenie, podejmie każdą pracę. TEL. 599-8361 Henryk

131-133
DWÓCH mężczyzn z doświadczeniem kanadyjskim poszukuje pracy przy remontach domów. TEL. 251-8896

131-133
MŁODA kobieta podejmie się każdej pracy od 7 wieczorem. TEL. 536-6894

131-133
PODEJMĘ jakąkolwiek pracę. TEL. 769-3526 Marek

130-132
POSZUKUJĘ jakiegokolwiek pracy dla mężczyzny i młodej kobiety. TEL. 925-7007 Barbara

130-132
KOBIETA poszukuje pracy. TEL. 255-6429

130-132
TECHNIK ARCHITEKTURY (z SIN) poszukuje pracy w zawodzie lub jako kreslarz. Chętnie podejmie się też manualnej lub innej pracy chałupniczej. Oferty na adres: Iwona Stasiewicz, 52B Belvidere Ave., Toronto, M6C 1P6, TEL. 658-9624

130-132
BYŁY STUDENT ISIW (Politechnika Warszawska) poszukuje pracy w przedsiębiorstwie geodezyjnym, ochronie środowiska, lub jako superintendent. Interesuje się też pracą w biznesie (ma ciekawe pomysły, ale brak kapitału). Mam SIN. Oferty: Radek Stasiewicz, 52B Belvidere Ave., Toronto, M6C 1P6, TEL. 658-9624

130-132
PODEJMĘ pracę przy remontach bez dynku. Robię wszystko. Drywall, "taping", hydraulika, układanie płytek, malowanie. TEL. 271-9635

130-132
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub starszą osobą z zamieszkanem lub dochodząc. Danuta, TEL. 279-3865

130-132
MĘŻCZYŻNA z Polski poszukuje pracy. Darek, TEL. 441-0381

130-132
FREZER narzędziowy potrzebny w Brampton. TEL. 792-0969

130-132
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub dziećmi, Eglinton - Markham. TEL. 438-4493

130-132
ENERGICZNY, solidny mężczyzna, lat 35, podejmie każdą pracę od prac porządkowych na farmie po remonty. TEL. 243-0713. Proszę zostawić wiadomość na dyktafonie.

130-132
TECHNIK-elektronik poszukuje pracy. TEL. 431-3806

130-132
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, okolica Eglinton/Scarlett. TEL. 247-2833

130-132
SZUKAM pracy jako pomoc w restauracji. TEL. 897-7632 po 5 po poł.

130-132
OGRODNIK z Polski podejmie każdą pracę. TEL. 567-8567

130-132

STOLARZE z dobrą praktyką polską potrzebn. TEL. 766-8128

129-131
POTRZEBNA kasjerka do Donut Shop. Part time. TEL. 961-2352

129-131
OSOBĘ dobrze płażącą na maszynie z Hamilton, Burlington lub z okolic przyjmę do pracy od zaraz. TEL. 333-5707

129-131
PANIĄ do opieki nad dzieckiem zatrudnię. TEL. 525-9140 wew. 2980

129-131
FIRMA wydawnicza w Burlington poszukuje sekretarki. Od kandydatki wymaga się zdolności do samodzielnej pracy i kierowania częścią prac administracyjnych firmy, dobrej znajomości języka angielskiego, sprawności pisania na maszynie, doświadczenia w używaniu komputera. TEL. 333-5707

129-131
POTRZEBNE kobiety do zbierania robaków. Scarborough. TEL. 255-4555

129-131
PRACA dla fryzjerów i fryzjerek. TEL. 769-3020

129-131
POTRZEBNA pomoc - średni wiek, stały pobyt, umiejętność gotowania, mogąca wyjechać zimą na południe. TEL. 486-0221

129-131
POTRZEBNA odpowiedzialna kobieta do opieki i pomocy osobie starszej, z zamieszkanem. TEL. 226-1719

129-131
MECHANIK obróbki metalu posiadający doświadczenie z RFN podejmie pracę. SIN, słaby angielski. TEL. 744-1649 Andrzej

129-131
HYDRAULIK, spawacz, z dużą praktyką w Polsce, w RFN oraz w Kanadzie, posiadający kanadyjskie prawo jazdy i narzędzia podejmie pracę. TEL. 271-9635

129-131
MŁODA, niepaląca, uczciwa, pracowita pani podejmie pracę. Może być sprzątaną. TEL. 271-9635

129-131
KOBIETA oczekująca na pobyt stały podejmie pracę. TEL. 255-3205

129-131
MAŁŻEŃSTWO z doświadczeniem z USA wykona czyszczenie, sprzątaną. TEL. 532-8132 po 18

129-131
TECHNIK budowlany z SIN, znający wszystkie prace budowlane i remontowe, poszukuje pracy. TEL. 538-2730, Józek

129-131
MALARZ z 15-letnim stażem oraz lakiernik meblowy z kanadyjskim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 255-8337 wieczorem, Piotr

129-131
MĘŻCZYŻNA poszukuje pracy na popołudnie i weekendy. TEL. 767-1938 wiecz.

129-131
SZKUTNIK z dużą praktyką poszukuje pracy przy remontach i budowie jachtów. Podstawowy angielski. Marek, TEL. 749-4711

129-131
ELEKTRYK z 17-letnią praktyką poszukuje pracy. Marek. TEL. 749-4711

129-131
KRESLARZ z doświadczeniem kanadyjskim poszukuje pracy. TEL. 769-0849 po 19

129-131
ARCHITEKT lat 31, SIN, podejmie pracę w zawodzie kreslarza. TEL. 769-2722 Juliusz

129-131
ODPOWIEDZIALNA i ambitna pani poszukuje pracy. Zna j. angielski, posiada SIN. TEL. 848-9679

129-131
KRAWCOWA z długoletnią praktyką przyjmie szycie w domu. TEL. 525-7492

129-131
POSZUKUJĘ pracy domowej - sprzątaną, ogród, pranie, opieka nad dziećmi. TEL. 783-9394

129-131
30-LETNI, prawo jazdy B, słaby angielski, poszukuje pracy. TEL. 248-2086, Jerzy

130-132

LAYOUT INSPECTOR WANTED FOR AUTOMOTIVE PLANT IN AJAX. MUST UNDERSTAND AUTOMOTIVE BLUEPRINTS. SHOULD KNOW QUALITY ASSURANCE, STATISTICAL PROCESS CONTROL AND GEOMETRIC PRINCIPLES. REQUIRED HANDS-ON EXPERIENCE WITH PRECISION MEASURING DEVICES. KNOWLEDGE OF CMM A BIG ASSET. EXPERIENCE IN METROLOGY AND HIGHER EDUCATION AN ASSET. FLUENT ENGLISH AND S.I.N. A MUST. CALL MICHAEL KOZLOWSKI 9-5 416/683-1681

129-131

ROZNE

MIŁA i spokojnego charakteru, lat 38, szczupła, 162 cm, niepaląca, domatorka, lubiąca przyrodę, pragnie poznać pana przebywającego dłużej w Kanadzie, zagospodarowanego, do lat 49. TEL. (416) 491-1081

129-131
KUPIĘ wózek do hot dogów. TEL. 893-2463

130-132
WYNAJMĘ domek letniskowy, 300 km od Toronto (mieści 6 osób). Zarezerwuj dzisiaj! (416) 233-2804

130-132

ARCHITEKT
Jadwiga Kalinowska-Kowalik wykonuje projekty:
• nowych obiektów
• rozbudowy i remontów z uzyskaniem zezwolenia na budowę
TEL: 665-9710

INCOME TAX SERVICE
Tomasz Lewkowicz
TEL. 542-3748
Darmowy odbiór dokumentów i zwrot do domu

INCOME TAX SERVICES
ANDREW PAPLIŃSKI
(416) 452-0812
27 CASPER CRESCENT
BRAMPTON, ONTARIO

MASTER PRINTING INC.
PUBLISHING - PRINTING - ADVERTISING
2965 DUNDAS STREET WEST TORONTO ONTARIO CANADA M6P 1Z2
TEL. (416) 761-9659 761-1768 • FAX (416) 761-1933

Polska drukarnia oferuje kompletny zestaw usług graficznych i drukarskich. Najwyższa jakość wykonania i krótkie terminy. Pomoc w wyborze treści, papieru, szaty graficznej oraz w tłumaczeniu.

• Wizytówki • Papeteria firmowa • Rachunki bezkalkowe • Ulotki • Broszury • Katalogi • Książki • Zaproszenia ślubne • Plakaty • Kalendarze • Napisy na okna wystawowe i samochody • Szyldy • Pieczątki • Rozprowadzanie ulotek

MIESZKANIA

3-SYPIALNIOWE mieszkanie w domu z ogródkiem, garażem, pralką, suszarką, lodówką i piecem w spokojnej dzielnicy Islington/Albion. \$1000 miesięcznie. Od 7 do 430 - 744-9090, od 430 - 1000 744-6611

130-132
OD 1 lipca wynajmę 2-sypialniowy townhose w centrum Mississauga. TEL. 272-1899

130-132
POKÓJ do wynajęcia, Mississauga. TEL. 821-0533

130-132
SPRZEDAM prywatnie lub zamienię condominium w Etobicoke na dom w Etobicoke lub biznes w Toronto lub Etobicoke. TEL. (416) 233-2834

130-132
OKAZYJNIE odstąpię mieszkanie w budynku apartamentowym. Czynn 438 dolarów miesięcznie. TEL. 284-5400

130-132
MIESZKANIE do wynajęcia dla 2 osób od 29 maja, centrum Toronto, blisko Subway. TEL. 285-5735

130-132
MŁODE bezdzietne małżeństwo poszukuje 2-sypialniowego mieszkania w budynku apartamentowym. Odstępne. TEL. 398-4335

130-132
SZUKAMY pątej osoby do 5-sypialniowego domu z ogródkiem. \$240 miesięcznie + świadczenia. TEL. 261-3560

130-132
PRZYJMĘ do wspólnego zamieszkania młodą samotną dziewczynę do dużego townhouse'u. TEL. 746-5435 po 4 po poł.

130-132
WYNAJMĘ DOMEK LETNISKOWY nad pięknym jeziorem z własną plażą i piaszczystym dnem (mieści 6 osób - 250 km od Toronto). Zarezerwuj DZISIAJ! TEL. (416) 233-2804

131-133
DOMKI 2-, 3-, 5-sypialniowe do wynajęcia nad jeziorem Baptista Boneroff, Peterborough. Czysta plaża, idealne warunki. TEL. 233-7892 Anna Pilacińska

131-133
WYNAJMĘ od zaraz 3-pokojowe mieszkanie własnościowe w dzielnicy ambasad i konsulatów w Warszawie. P.O.Box 2501, Windsor, Ont. N8Y 4S2

131-133
POSZUKUJĘ dziewczyny do wspólnego zamieszkania. Dundas i Hurontario. \$250 miesięcznie. TEL. 848-4038 wieczorem

131-133
DUNDAS/Bloor - apartament dla dwóch osób do wynajęcia, \$800 miesięcznie. Po godz. 4:00, tel. 277-1026

131-133
POKOJE I KAWALERKI do wynajęcia, świeżo wyremontowane. King i Queen Str. TEL. 363-5805, 533-8236

131-133
POSZUKUJĘ współlokatora do apartamentu jednosypialniowego. Od 1 czerwca do 31 sierpnia. TEL. 781-1224

131-133
MIESZKANIE 1-sypialniowe w domku do wynajęcia, blisko polskiej dzielnicy, tuż przy kolejce. TEL. 285-5735

131-133

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM Forda Taurusa 1976 rok, "full loaded", jak nowy, 75 tys. km. 4-drzwiowy. Cena \$8.950, Krzysztof. TEL. 438-7508

131-133
SPRZEDAM 1983 Renault, standart. W bardzo dobrym stanie. TEL. 289-3413

131-133
SPRZEDAM ŁÓDKĘ C&C 24 stopy, 78 rok, jacht w doskonałym stanie, czerwone burty, mało używany, regatowe ozdobienie, 10 hp. Honda. Cena \$14.000 do negocjacji. TEL. 251-4258

131-133
MAZDA B-200, 83 rok, biały, pick-up, automatic, fiber glass cub, radio Pioneer-stereo, w dobrym stanie. \$2900 lub oferta. TEL. 743-3660

130-132

WAKACJE LATEM
JAK W POLSCE!
Rodzice z dziećmi nad jeziorem z piaszczystą plażą. Najcieplejsze miejsce w Kanadzie!
Slynnia
OKANAGAN VALLEY!
(pomiędzy Osooyos i Penticton)
OFERUJEMY:
1 lub 2 sypialnie + pokój dzienny z kuchnią i jadalnią + łazienka z prysznicem - bezpośrednio przy plaży!
Ponadto: sauna, whirlpool, kajaki, łodzie dla dzieci i wędkarzy
ZAPRASZAJĄ
ZOFIA I RICHARD HEITH
Wysyłamy informacje - napisz lub zadzwoń
SUNDIAL RESORTE MOTEL
VASEAUX LAKE, R.R. No 2
Oliver, B.C. V0H 1T0
TEL. (604) 498 - 3637

NOWY POLSKI SKLEP
"POLKA"
DELIKATESSEN
ZAPRASZA

• Polecamy bogaty i smaczkowy wybór wędlin sporządzonych wg tradycyjnych receptur polskich
• Artykuły delikatesowe z Europy, w tym z Polski
• Codziennie dostawy świeżego pieczywa i nabiału

3482 LAWRENCE AVE. E.,
SCARBOROUGH, ONT.
TEL. 289-0379

SKLEP CZYNNY:
wtorek - środa - 11-19
czwartek - 10-20
piątek - 9-21
sobota - 9-18

PARKING
LAWRENCE AVE. E.
MARKHAM RD.

KINGSWAY MEAT PRODUCTS & DELIKATESSEN LTD.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrobionych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

**POLSKO-KANADYJSKIE
TOWARZYSTWO MUZYCZNE**

Zaprasza na towarzyskie spotkanie
z zespołem

MUSICA ANTIQUA

w niedzielę, 3 czerwca, o godz. 16:00,
w domu SPK, przy 206 Beverley Str.
w Toronto.

W programie: zimny bufet, kawa
i ciasto oraz muzyczne interludium
w wykonaniu zespołu instrumental-
nego i solistów.

Prosimy o potwierdzenie obecności,
dzwoniąc do Alicji Liebert

TEL.: 270-4676 lub

Macieją Jaśkiewiczą, TEL. 922-9973

**SOUTH ETOBICOKE
COMMUNITY LEGAL
SERVICES**

udziela porad prawnych po polsku,
wyłącznie w czwartki od godz. 14.00 do
16.00, dla osób mogących wykazać się
niskimi dochodami

• sprawy emigracyjne • problemy z
właścicielami domów • sprawy związane
z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek
społeczny i rodzinny • emerytury

TEL. 252-7218

2970 Lakeshore Blvd. W. # 303

(Blisko Islington)

Polskie Linie Lotnicze LOT infor-
mują, że w okresie między 13 maja i 19
sierpnia br. loty na trasie z Montrealu
do Warszawy i z Warszawy do Montre-
alu wykonywane będą samolotami
IL62. Zmiana typu samolotu wynika z
opóźnienia dostawy trzeciej maszyny
tego typu zamówionej przez PLL LOT
w wytwórni Boeing w Seattle, USA.

Mimo zmiany sprzętu nie ulega
zmianie limit bagażu bezpłatnego
przysługującego do przewozu,
każdemu z naszych pasażerów, który
wynosi: dwie walizki o wadze do 32 kg
każda.

Do końca sierpnia linia z Montrealu do
Warszawy będzie ponownie obsługi-
wana samolotami Boeing 767.

Zyczymy Państwu przyjemnej
podróży do Polski na pokładach
naszych samolotów.

**II TARGI KUPIECTWA
I USŁUG POLONIJNYCH**

Jak spędzają kobiety weekendy?
To zależy. Jeżeli są pomyslowe, ener-
giczne i z inicjatywą, to być może w cie-
kawym i pożytecznym dla środowiska
sposób, jak np. panie z Ognia 11 Fe-
deracji Polek w Kanadzie. Co jakiś czas
w prasie, radio i telewizji ukazują się
komunikaty o nowych pomysłowych
inicjatywach oraz relacje z imprez o
ustalonej już renomie, jak np. IV Kon-
kurs Recytatorski, czy II Targi Kupiec-
twa i Usług Polonijnych. Ta ostatnia
impreza zajęła organizatorom parę
miesięcy przygotowań i dwa dni
weekendu, by mogły zaprezentować
torontońskiej społeczności wartość
wyrobów i jakość usług polskich
wystawców i biznesmenów.

5 maja w sobotę przed frontonem
szkoły przy Bloor St. West i Dundas W. o
godz. 10 rano odbyło się oficjalne otwar-
cie Targów. Zgromadzonych wystaw-
ców i gości powitała przewodnicząca
Ognia 11 p. Jadwiga SZTRUMF.

Uroczystego otwarcia imprezy dokonał
p. Stanisław Sadowski - prezes Kon-
gresu Polonii Kanadyjskiej, Okręg To-
ronto. Swoje wyrazy uznania przeka-

zała Alina Kennedy, wiceprzewodni-
cząca Zarządu Głównego Federacji Po-
lek w Kanadzie. Nastąpiło przecięcie
wstęgi i trąbki odegrały hymn kana-
dyjski i polski. Pani Stanisława Szus-
tanek, sekretarz finansowy Ognia 11,
wręczyła p. Sadowskiemu czek na 500
dolarów ufundowany na powstanie
Katedry Historii Polski na Uniwersyte-
cie w Toronto. Widowskość otwar-
cia gromadziła przechodniów, którzy
zawiedzili wystawę dokonując udanych
zakupów. Na sali prezentowały swoje
eksponaty i usługi 33 polonijne
firmy. Targi trwały dwa dni. Około 1600
osób dokonało wielu korzystnych za-
kupów. Wystawę odwiedziła również
torontońska Miss Polonia Władysława
Tomczyk, co było dla zwiedzających
dodatkową atrakcją.

II Targi Kupiectwa i Usług Polonij-
nych były kolejną udaną akcją pań Ognia
11, które w czasie trwania wystawy
osiągnęły jeszcze jeden nieoczekiwany
sukces w postaci zadeklarowania się do
pracy w Ogniewie kilku nowych człon-
kiń.

MARIA EJSMUND

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

POLIMEX

215 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT.

TEL 537-7914

7370 BRAMALEA RD. UNIT 10, MISSISSAUGA, ONT

TEL 677-4527

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE
- PRZEKAZY NA KONTO
- WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK
- PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR KSIĄŻEK, KASET MUZYCZNYCH
ORAZ FILMÓW VIDEO PO POLSKU. KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE.

WALDEMAR ŁYSIAK - "KONKWISTA", cena \$ 8,50 + przesyłka \$ 2.00

- "MW", cena \$ 20.00 + przesyłka \$ 2.00

UWAGA OSHAWA I OKOLICE:

LOKALNY PRZEDSTAWICIEL POLIMEX

POLCAN SERVICES

Pani Krystyna Kaczyńska

5 Celina St., OSHAWA, ONT.

TEL. 571 - 2755